

PUITLING SABBATH SCHOOL ZIRLÂI BU

KUARTAR 4-NA 2026

HRIL LÂWKNA THILPÊK

**October, November, December
2026**

Sabbath School Lesson

ဟောပြောသော

ထုတ်ဝေသူ

ဦးဖိုးဖိုးလှ (၀၀၅၉၀)

ဥက္ကဋ္ဌ

ခရစ်တော်ကိုမျှော်လင့်သောသတ္တမနေ့အသင်းတော်

(၆၈) ဦးဝိစာရလမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးမောရစ်ချစ် (၀၀၃၅၄)

မန်နေဂျာ

ကင်းစောင့်ပုံနှိပ်တိုက်

(၂၀၆) ရွှေသစ္စာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

အုပ်စု-၅၀၀

ဓမ္မဒါန

ပထမအကြိမ်

A CHHÔNGA THU AWMTE

1	Siamtu'n Thu A Sawi Thîn	7
2	Zâwlneite Hnathawh	22
3	Thuthlung Hluia Zâwlneite	36
4	Thuthlung Thara Zâwlneite	49
5	Pathian Inpuanna leh Thâwk Khumna	62
6	Zâwlneite Thuziak	76
7	Tûnah Hei Hi Hre Rawh U!	90
8	Hril Lâwkna Thute Hrilhfiahin	103
9	Zâwlneite chu Fiahin	117
10	Zâwlneite Thuneihna leh An Pawimawhna	130
11	Hun Pawimawh Bîka Zâwlneite Hnathawh	144
12	Tâwpna Huna Hril Lâwkna Thu Puan Chhuahte	158
13	Zâwlneite Thu Atanga Malsâwmna Kan Dawnte	173

Hril Lâwkna Thilpêk

Mihring thluak hnathawh dân zir mite (neuroscientists) chuan nausênte'n tawng an lo thiam theih nâna an thluakin hna a thawh dân an lo hre chho zêl a. Nausên chuan, thla 6 a lo tlinin a pianpui tawng (entîr nân, Mizo) emaw, khawvêla tawng hrang hrang 7,000 chuang awm zînga eng tawng pawh ni se, chumi tawng thumalte siamtu rî-te chu a lo hre hrang tan a. A pianpui tawng ni lo tawng dang rî pawh hriattîr thin ni ta se, chumi tawng pawh chu a lo hrethiam chhawm ve tho dân tihna a ni. Tin, hetih lâi vêl hian a rilru kawngka mak danglam tak chu lo inhawngin, a lo pian chhuaha a hriatthiam rî chi hrang hrang 800 vêl atanga amah châwi liantu a nu tawng siam chhuaktu rî 40 vêl zêl chu a lo hrethiam ta a. Mahse, chumi tûr chuan thil pakhat a thlen phawt a ngâi thung: amah chu biak lûmlâm thin a tûl thin. Chutiang chu nausênte tâna tawng zirna ti pawhin kan sawi thei ang.

Pathianin mi dangte thil sawi rî lo hre thei tûr leh an thu sawi awmzia hrethiam tûra min lo siam chhan hi eng dang ni lovin, kan hnêna thu larawn sawi thin a lo tum vâng a ni tih a Chiang a. Heti hian Bible chuan a lo sawi: "Pathian, hmasânga kan pi leh pute hnêna hun hrang hrangah kawng tinrênga zâwlneite hmanga thu lo sawi thîntu khân, hêng ni hnahnûngahte hian keimahni hnênah a Fapa hmangin thu arawn sawi ta a. Chu mi hmang chuan khawvêlte hi siam niin, ani chu engkim rochungtuah a ruat ta baw" (*Heb. 1:1, 2, NKJV*).

Tûn kuartarah hian Pathianin hmâi chhana amah be thei tawh lo, suala tlu ta mihringte hnêna a duhzâwng leh thiltumte arawn hriattîr dân kawng thar, hril lâwkna thilpêk chungchâng kan zir dân a. He Thlarau Thianghlim thilpêk hlu tak hi thlarau lam

thilpêk sawina hmun hrang hrang: 1 Korinth 12ah te, 1 Korinth 14-ah te, Ephesi 4-ah te, leh Rom 12-ah te hian langsâr taka sawi lan vek a ni. He thilpêk leh thilpêk dang zawnz zawnz pawh petu ropui tak chu Thlarau Thianghlim a ni a, ani chuan “mi tin hnênah ama duh dân ang zêlin a sem mai thîn” (1 Kor. 12:11, NKJV). Hmasâng ata tawh thlarau lam thilpêk dawng zâwlneite chuan Pathian hnên ata an dawn thuchah pawimawh tak takte chu an lo puang chhuak thîn a. Chûng an thu puan chhuahte chuan kan nu leh pa hmasa berte suala an tlûk hnua Pathianin a lo tih ang chiah khân, Pathian nêna kan inlaichînna a siam tha leh thîn a ni.

Pathianin zâwlnei ni tûra mite a koh dân leh, zâwlnei nia inchhâlthe chu zâwlnei dik tak an ni ngei em tih kan fiah theih dân tûr te kan sawi dân a. Tin, Thuthlung Hluia zâwlneite leh Thuthlung Thara zâwlneite inanna leh danglamna kan en bâkah, zâwlneite nuna Pathian inpuanna leh Thlarau Thianghlim thâwk khumnain hna a thawh dân pawh kan thlîr tel bawh ang. Zâwlnei thenkhat chuan thu an sawi a, thenkhat dang chuan an ziaa a; tin, a sawia sawi leh ziaa hna thawh kawp pawh eng emaw zât an awm bawh. Chûng an thu sawite leh an thu lo ziahte chu ngun takin kan zir ho ang a, an thuchah zawmin malsâwmna a thlen dân leh zawm loh erawhin chhiamna a thlen dân pawh kan sawi pah nghâl zêl bawh dân a ni.

Pathianin hril lâwkna thilpêk a hman chhan pawimawh tak tak pangate chu: 1. Ama nihna, a thutak leh suala tlu tawh hnu mihringte chhandamna atâna ruahmanna a neih puan chhuah nân. 2. Mihringte’n thil thleng pawimawhte leh lo la thleng leh tûrte hriatthiamna an lo neih theih nân leh an hnêna thurâwn pêk nân. 3. Rawngbâwl hna thawh tûra Krista taksa—kohhranho—thuam chak nân. 4. Amah zuitute hnêna thlarau lam fuihna thu pêkna atân. 5. Mi sualte hnêna an sualna hriattîr nân leh sim tûra

sâwm nân. Tin, “hril lâwkna thlarau” hi tâwpna huna Pathian kohhran la bâng chhinchhiahna pahni awma pakhat zâwk a ni baw (Thup. 12:17, Thup. 19:10).

Pathian chuan a laka bo tawh mihringte hi him taka hruai haw leh a tum êm avângin tûn ni hnuhnûngah pawh hian a kohhrante hnênah hril lâwkna thilpêk a rawn pe ta a (Joela 2:28–31). Seventh-day Adventist-te chuan—chhan tha tak tak avângin—an kohhran dintute zînga pakhat Ellen G. White-i khân he hril lâwkna thilpêk hi a kaw! a ni tih an ring.

Chu vâng chuan, Pathian Lehkhabua hril lâwkna thilpêk lo lan dân kan zir pahin Zirtâwpni tin Ellen G. White-i’n zâwlnei hna thawk tûra kohna a dawn dân leh a rawngbâwlina chungchâng pawh kan sawi tel ziah dân a. A kohhran ang hian, he thilpêk hlu tak hi pêk kan ni tih kan hriat mai bâkah, engtiang taka tawngtâiin nge kan lo hman hlawm tih kan inzawh thin pawh a tûl hle mai.

Ni e, kan nausên têt atang rêngin mite’n a biak theih tûr, thu pawikawm a hrilh theih tûr kan lo ni a. Chuti a nih chuan, Pathian zâwlneite’n thu min hrilh theih hi kan lo ngaihthlâk ngun a va pawimawh êm!

Tûn kuartar zirlâi bu hi Silver Spring, Maryland, USA-a awm White Estate-a thawkte buatsaih a ni a. Ellen G. White Estate, Inc. hian, khawvêl hmun hrang hrangah Ellen White-i hril lâwkna thute leh rawngbâwlnate theh darhin Seventh-day Adventist Kohhranin Isua Krista leh a Thu châwisân kawnga rawng an bâwlinaah an thawh hlâwk hle a ni.

Zirlâi 1

September 26–October 2

Siamtu'n Thu A Sawi Thîn

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Gen. 1:27, 28; Gen. 3:1–8; Luka 15:11–32; Gen. 3:14–24; Exod. 19:16–22; Joh. 10:27–30.*

Châng vawn: “Pathian, hmasânga thlahtute hnêna bung tam tak leh kawng tinrênga zâwlneitea thu lo sawitu khân, hêng ni tâwpah hian keimahni hnênah a Fapaah chuan thu a sawi ta. Chu mi chu engkim rochungtuah a ruat a, chu mi pawh chuan khawvêlte chu a siam a ni” (*Hebrai 1:1, 2*).

Tûnlâi thiamnain a siam chhuah khâwl thil chi hrang hrangte hian hmun hla taka awm kan chhûngkhatte leh thian thate pawh min hmuhtîr thei ta a. Thil tha tak chu a ni e. Hmun leh hmun ngeiah hmu thei phei ila chuan a va tha leh zual dâwn êm! A chhan pawh kan han inhmuh khâwm a, kan han inchibai tawn a, hmâi chhan ngeia han inbiak hi chuan thil danglam bîk tak a thlen thin vâng a ni.

Tûn kârah hian mihringte hi an Siamtu Pathian nên hmâi chhana inbiaa, inlaichînna thûk tak nei tûra siam an nih dân kan hre thar leh dâwn a. Nimahsela, chu an inzawmna ril tak chu kum sâng tam tak liam taah khân tihchhiat a lo ni tawh a nih kha. Pathian chuan duh taka a siam mihringte nên hmâi chhan ngeia an lo inbiak leh theih nân kawng hrang hrang a rawn buatsaih ta a. Mihringte hnêna thu a rawn sawi dân kawng hriat tlânglâwn ber chu amah ngeiin fîmkhur taka a thlan, atâna thu sawitu tûr, zâwlnei tia kan hriat tâkte hi niin, anni hian Pathianin kan hnêna sawi duh a neihte chu min hrih chhâwng thîn a ni. Hêng zâwlneite hian Bible-a lehkhabu hrang hrang awmte hi an lo ziaak a; mahse, lehkhabu emaw, lehkhathawn emaw ziaak ve tho, an thuziakte erawh Bible-a dah ni ve ta lo pawh eng emaw zât an awm bawk.

Pathianin a duh leh a tum ber ni bawk chu sualin a tihkhawloh tawh, keimahnia ama anpui nihna awm thîn kha dân thar leh a ni, chu chu tlanna ruahman tiin kan sawi mai thîn. Chu dân thar lehna chu Pathianin “lei thar leh vân thar, a chhûnga felna awmna chu” (2 Pet. 3:13, NKJV) a siam hunah a famkimin a thleng tawh ang.

Chumi a thlen hma chuan kan hnênah thu a la sawi chhunzawm zêl rih dâwn a, chumi atâna an hmanraw hman ber pawh a zâwlneite a la ni zêl bawk dâwn a ni.

SUNDAY

September 27

Eden huana Pathian leh mihringte inbiak dân

Genesis 1 leh 2 hian Pathianin khawvêl leh a chhûnga thil awmte siam an nih dân min hrih a. Pathian chuan khawvêl mâwi leh tha tak siamin, chutah chuan a thilsiamte zînga chungnung ber Evi leh Adama te kha a dah a nih kha. Mihringte chu leia Pathian thilsiam dang zawng zawng lakah an danglam bîk hle a, a chhan

pawh “Pathian anpuia” siam an nih bik vâng a ni (*Gen. 1:27*). Anni chauh kha chutianga siam chu niin a sawi a, thil dang, entîr nân, savate emaw, ramsate leh rante chu Pathian anpuia siam an nih thu sawi a ni ve lo. Chutiang chu a nih avângin an tân dam man a awm bik êm êm a, hmangaihna pawh a famkima changin, Pathian nên ni tin an lêng ho thîn a ni.

Tin, Genesis 2:18–23 kan chhiar chuan Pathianin a mihring siam Adama kha amah chauha a awm tha a tih loh (*Gen. 2:18*) avângin a awmpui atân Evi a siamsak tâk thu pawh kan hmu bawk a. Chutiang chuan, a tîr atang rêng khân mihringte hi a huhova chêng za tûra siam kan lo ni. Mihring nun ho dân zir mite (sociologists) chuan a hova kan chên a, mi dangte nêna thil kan han tîh ho hian kan taksa leh rilru pawhin a thatpui êm êm tih an sawi thîn a, chutih lâiin, mahni chauha awm leh mal riauva inhriatna erawh thil hlauhawm tak a ni thung.

Chutiang chu a nih avângin khatia Pathianin Evi a siam hnu a, Adama’n, “Hei zet chu ka ruh ang ruh nei a, ka tisa ang tisa nei ngei chu a ni; mipa laka lâk chhuah a nih avângin ‘hmeichhia’ tih tûr a ni ang” (*Gen. 2:23*) tia a lo sawi pawh kha sawi âwm tak rêng a lo ni e. Chhûngkaw ruhrel, inneihnaa hmeichhe pakhat leh mipa pakhat te pumkhata an insiamnain a dân hi mihringte tâna Pathianin a huhova an awmna tûr a lo buatsaih hmasak ber a ni a, hemi hmang hian inlaichînna leh inzawmna famkim chu an lo chang thei thîn bawk. Chutiang chu a nih avângin Setana’n a tum ber pakhat ni fo pawh Pathianin a lo duan dân anga dân inneihna leh chhûngkua tihchhiat a ni.

Genesis 1:27, 28; Genesis 2:15–17; leh Genesis 3:9 chhiar la. Pathian leh Eden huana chêng mihringte inkâra inbiak pawhna awm kha eng ang nge ni?

Evi leh Adama te kha Pathian nên hmâi chhanah an inbe thîn a. Ngaihtuahna hmang thei a nih angin Pathian an hmu thei a, an hnêna thu a rawn sawite pawh an lo ngâithla thei bawk. Pathianin a siam huan mâwi leh ropui tak enkawltu an nih angin thiamna leh hriatna kawngah pawh an thang chho zêl a, duat tak leh awmzei neiin thing leh mau, thlâi chi hrang hrang leh ramsate kha an enkawl thîn. Ni tinin, “tlâi ni nêmah” (*Gen. 3:8*) Pathian nên an lêng ho ziah thîn a. Pathianin a thil siam hna a chawlhsan tâk ni Sabbath pheih chu Pathian leh a fate’n hun hlimawm leh nuam tak an hman hona atân a bîk taka lo serh hran sa thlap a ni nghe nghe (*Gen. 2:2, 3; Exod. 20:8–11*). Chumi ni chuan, kan nu leh pa hmasa berte khân Pathianin anmahni a hmangaihza leh a enkawl na an dawn nasatzia a hre thar ziah thîn a ni.

Keini tûnlâi huna mi, Eden huan atanga Evi leh Adama te hnawhchhuah a nih atanga kum sâng tam tak liam hnua lo piang ve chauh tân hi chuan khawvêla sual a lo luh hmaa thil awm dân kha eng ang tak nge ni ang tih suangtuah thiam pawh a harsa tawh hle a. Chutiang chu ni tho mah se, engtiangin nge thilsiamte hian a tîra Pathianin a siam a lo ropui hle ang tih rin theihna min neihtîr le?

THAWHTANNI

September 28

Pathian an birûksan

Pathian chuan—hmangaihna a nih tlat avângin (*1 Joh. 4:8*)—a duh duha a thunun theih tûr mihring “robot” a siam duh dân lo

tih a Chiang a. Mi a hmangaih êm avângin keimahni duhthlanna ngeia amah kan hmangaih lét ve a duh zâwk thîn. Amah chauh pawh ni lovin, anmahni ngei pawh an inhmangaih tawn theih nân duhthlanna zalên tak neiin a lo siam a; chutiang ni lo se, an tân hmangaihna dik tak neih theih a ni lo vang.

Chutiang chuan, Evi leh Adama te khân an Siamtu thu âwih tûrin emaw, âwih lo tûr emaw pawhin zalênna an nei a. Duhthlanna zalên tak a neihzia chu a chhia leh a tha hriatna thing rah ei lo tûra thu a pêkah pawh hian târ lanin a awm (*Gen. 2:15–17 en Ia*). Ei tûrin emaw, ei lo tûr emaw pawhin zalênna nei lo ta se, enga ti nge an eia thil tha lo thleng tûrte chu a hrilh a tûl ang?

“Kan nu leh pa hmasa berte kha—sual nei lo leh thianghlina siam chu ni tho mah se—thil sual leh tha lo ti thei miah lo chu an ni lo. Pathian chuan a chhia leh a tha thliar hrang thiam, a finna leh thatna ngâithlu thei, an laka a phûtte pawh dik leh âwm tak a ni tih hrethiam thei tûrin a siam a, zawm leh zawm loh erawh chu anmahni duhthlanna liau liau a ni. Pathian leh vântirhko thianghlinte nên hlim taka inpâwl ho thei an ni bawh a. . . . Duhthlanna zalên nei lo ta se, a thu an zawm chhan pawh anmahni duh thu rêng ni lovin, tihluh an nih vâng zâwk a ni tihna a ni ang.” —Ellen G. White, *Thlahtu Bulte leh Zâwlneite*, phêk 26.

Enga ti nge Evi leh Adama te khân an Siamtu thu an zawm loh hnu khân a lak ata birûk an tum tâk mai le? Genesis 3:1–8 en Ia (Jer. 23:24 leh Heb. 4:13 te pawh en ang che).

Genesis 3 hian thil thleng lungchhiatthlâk tak, suala Evi leh Adama te an tlûk thu a sawi a. Khatia rûl (Setana) leh Evi te an inbiak hnu khân, kan nu leh pa hmasa berte chu ei phalsak an nih

miah loh, “a chhia leh a tha hriatna thing rah” ei tûra thlêm an ni ta a. Khami tum khân Setana chuan tawngkam thiamna te, mi rilru tihso theihna te chu Evi a hmin theih nân a hmang vêl a, Evi lah chuan lo âwihin, a pasal pawh Pathian thupêk bawhchhe ve tûrin a hmin ve leh chhâwng bawk. Evi khân thing rah chu “ei chhin îtawm tak,” “mit la tak” leh “mi pawh tîfing sawt thei tûr” ni âwmin a hre ta tlat pek a (*Gen. 3:6, NKJV*). Setana’n “Pathian ang, a chhia leh a tha hria” (*Gen. 3:5, NKJV*) an lo ni dâwn ni âwma a hrilh chu a nêp thei ta ngang lo a ni.

A nihna takah chuan, Setana thu sawi hi thu dik leh dâwt chawhpawlh a ni a. An thu âwih loh rah an tawrh tûr erawh chu a hrilh duh miah lo. Khatia Pathian thupêk an bawhchhiat hnu khân an mit chu a lo “vâr” ta ngei a, “saruaka awm” an ni tih an lo inhmu ta. Pathian “anpui” an nihna lantîrtu Pathian ropuina leh êng “thuam” (*Sam 104:1, 2*) chu lâk kian a lo ni ta a. Pathianin an tâna a siam thuamhnaw chuan a tuam ta lo. Chutiang chu a nih avângin an Siamtu lak ata an biru ta a (Pathian hnên ata birûk theih a ni ngâi lo tih a hre lo emaw ni teh lêk ni.) Sual chuan mahni inthiam lohna min neihtîr a, chu kan inthiam lohna chuan Pathian awmna hmun ata tlânchhiat duhna rilru min puttîr thin avângin anni pawh hian Pathian laka birûk an tum ta mai a ni.

Thil sual eng emaw i tih hnu-ah zakin, Pathian lak ata birûk i lo tum ve tawh em? Chumi tuma i thil tawn chu han sawi teh.

THAWHLEHNI

September 29

Pathianin mihringte a rawn zawng thîn

Genesis 3:9, 10 kan chhiar chuan, Pathianin suala tlu ta a fate zawng chhuak tûra hma a rawn lâk dân kan hmu a. A zawhna, “Khawiah nge in awm?” tih hi an awmna a hriat loh vânga zâwt ni

lovin, thiam taka a thil sawi duh tak a sawi chhuahna kawng a ni zâwk. A chhan chu Evi leh Adama te thil tih kha a lo hre vek a, khawiah nge an awm tih pawh hrilh hran a ngâi rêng rêng lo. Nimahsela, sual chuan Pathian leh nupa hmasa berte inkâra inbiak pawh tawwna awm reng thîn kha a lo titâwp ta daih a. Pathianin a duh ber chu a fate nên hmâi chhana inbiak leh a, anmahni rawn kawm a, an beidawn lâi taka beiseina rawn pêk a ni. Dik tak phei chuan, Genesis 3:9-a kan hmuh, “ko” tih hi Hebrai Bible-ah chuan *qara’* a ni a, he thumal hi Pathianin thil sawi dunpui/hopui târa a mite a rawn sâwm thu sawina atân hman a ni thîn nghe nghe.

Luka 15:11–32 chhiar la. He tehkhin thu hian engtiangin nge Genesis 3:9, 10-a thil thleng hi a awmzia a târ lan?

Pathianin Evi leh Adama te a rawn zawng hian, thu delh kilh engmah awm lova a fate a hmangaihzia a pho lang. Pathian chuan min thlauh thla ngâi lo va (*Luka 15 en la*). Amah nêna kan lo inzawm leh theihna tûr a nih dâwn phawt chuan— amah kan birûksan lâi ngei pawhin—eng kim tih a huam thîn. Isua khenbeh a nih hma, Petera’n vawi thum ngawt a phat lâi khân Krista chuan Petera lam va “hawiin,” amah a “en” a (*Luka 22:61*). Chutiang chuan, thu kam khat mah chhâk chhuak si lovin, Petera hnênah khân thu a sawi a, thil sual titu a thianpa chu a hnêna hruai kîr leh hrâm a tum a ni.

Genesis 3:11–13 chhiar la, sualin Evi leh Adama te inkâr thu a tihchhiat chawpchilh nghâl dân chu i lo hmu thiam em? Anmahni thil sual tih chu pawm ta mai lovin an inmahpuph tawn ve ve zâwk a. Adama hian Evi a mahpuph a, a awmzia chu Evi hi Pathianin a pêk a nih avângin ama thil sual tiha mahpuphuru tak chu Pathian niah a ngâi tihna a ni. “Ka bula awm târa min pêk hmeichhia khân

thing rah chu min pe a, ka lo ei ve ta mai a ni” (*Gen. 3:12, NKJV*) a ti a nih kha. Hetih lâi hian, Evi pawhin Pathian thu a zawm loh chhanah rûl a lo puh ve tho bawk a. “Rûlin min tihder a, ka ei ta mai alâwm maw le” (*Gen. 3:13, NKJV*) tih chu a chhuanlam siam a ni. A tu mah mah hian—an thil sual tih hriat chhuah a nih khân—anmahni duh thu rênga ti niah an inpawm lo va. He thil a thlen atanga kum sâng ruk vêl zet a liam leh hnu-ah pawh thil a la danglam vak chuang lo chu a ni lo’ m ni?

Thil nihna dik tak chu mihring zawng zawng hi sualin min nghawng ta vek tih hi a ni. Tirhkoh Paula chuan Rom 7:15–24-ah Chiang takin kan dinhmun dik tak chu a lo sawi a. Thil dik leh tha tih duhna a neih ve châng pawhin, chumi letling chiah chu a tih leh zâwk tlat thin si avânga hrehawm a tih thu a sawi chhuak hial a ni. “Ka thil tih mêk hi a awmzia pawh ka hrethiam lo. Tih ka duh êm êm thilte chu ka ti thin lo va; chutih lâiin, tih ka duh miah loh thilte chu ka ti fo zâwk lawi si” (*Rom 7:15, NKJV*) a ti.

Keini pawh Paula ang tho hi kan ni ve lo maw?

Paula’n a sawi hi a ril khawp mai. Kan zavâi hian mi beidawng tawh, kan tih loh tawp tûr a ni tih kan hriat reng thilte la ti chhonzawm zêl thin kan ni a. Chutiang thilte ti ve miah lo chu tu nge awm ang?

Kan beisei awm chhun chu “kan Lalpa Isua Krista kal tlanga” chhanchhuahna a nih thu Paula’n a lo sawi a (*Rom 7:25*). Chu vâng chuan alâwm Pathian pawhin Isua hnêna hruai thlen kan nih theih nân min larawn zawn chhonzawm zêl ni. Isua chauh hi Pathian anpui ni leh tûra min siam theitu a ni a, ani chuan sualin a thlen boralna lak ata min chhandam thei bawk.

NILAINI

September 30

Eden huan atanga hnawhchhuah an ni

Evi leh Adama te thil sual tih nghawng pawl ber mai pakhat chu Pathian nê a lo inmihran ta kha a ni. Eden huan atangin hnawhchhuah an ni a, Pathian nê inhma tawnin an inbe thei ta lo baw. Zâwlnei Isaia chuan he mihring dinhmun tha lo tak hi hetiang hian a lo sawi a: “In khawlohnate chuan in Pathian nê a tithen ta che u a; in sualnate chuan in hmuh theih loh tûrin a hmâi a hlihsak ta baw che u a ni” (*Isaia 59:2, NKJV*).

Thu dik tak chu, Evi leh Adama te kha Pathian fa an la ni reng tho va. Chutih rualin, an thil sual tih rah erawh chu pumpelh theih a ni chuang lo. Eden huan ata an chhuah a lo tûl ta a. Pathian thupêk an zawm loh tâk hnu kha chuan a hma angin eng thil mah a awm thei tawh lo a ni.

Sual chuan kawng tam takin mihringte a nghawng a *Gen. 3:14–24 en la*). Sualin Pathian nêna kan inbiak pawh tawn dân a lo tihdanglam tâk dân chu eng nge ni? (*Exod. 19:16–22 pawh en baw ang che.*)

Sual chuan mihring nun hi kan suangtuah phâk bâk daihin a tidanglam ta a, hei hi tu pawhina kan hriat awm chhun chu suala khat khawvêl a nih tâk chhan pawh a ni rêng baw. Sual avângin lei chu “ânche dawng” a lo ni ta a, “hling leh buarte” pawh a chhuah tawh baw ang. Mihringte chuan na leh hrehawm an lo tuar thîn tawh ang a, a tâwpah thi a, leia an kîr leh hma loh chuan hmâia thlantui luang zawih zawih khawpin an ei tûr an thawh chhuah a ngâi tawh baw dân a ni. Sualin a nghawng chhuah thil hrang hrang zînga runthlâk ber chu thihna a ni a. Sual avâng vêk

hian Pathian nên hmâi chhana inbe tawn thei kan nihna pawh kan lo chân ta bawh.

Amaherawhchu, Evi leh Adam te hnênah khân sualin a nghawng thil tha lo tak takte chu chin fel vek a la nih tûr thu tiam a ni a. Kan nu leh pa hmasa berte khân hmâi chhanah Pathian hmuin be thei tawh lo mah se, Eden huan kha khatih hun lâi atân leh a hnu leh zêl atân pawh beiseina neiin an lo chhuahsan a. Pathian chuan chhanchhuah leh an nih theih nân ruahmanna siam nghâlin, chu a ruahmanna siam chu an hnênah pawh khân a hrilh fiah nghâl vek bawh.

Khatiang thil pawh tak kha a thleng tho chungin, “chanchin tha thutiam” tia kan sawi mai thin Genesis 3:15 hi an tâna (leh keini tân pawh) beiseina thutiamin a khat a. Tlantu lo lang tûr a sawi hian sual huatna thinlung rawn puttîrin, mihringte chu chhandamin an la awm dâwn tih beiseina pawh a neihtîr nghâl bawh. Dik takin, Evi leh Adama te’n Eden huan an chhuahsan hmaa Pathianin an hâk tûr thuamhnaw a pe kha tlan an la ni dâwn tih lo entîrtu a ni bawh a. Nakîna lo thleng tûr Isua thihna leh thawhlehna avângin Pathian nên hmâi chhan ngeiah an inbe leh thei ang (*Joh. 14:1–3*).

A awmzia chu, Eden huanah, khawvêla sual a rawn luh hnu lawk khân mihringte chu sual avânga buaina lo thleng ta hi chin fel a la nei ngei dâwn tih beiseina pêk an ni nghâl tihna a ni a. Sual a lo awm rual rual khân sual laka Chhandamtu tûr pawh ruatsak nghâl an ni.

Thil dik lo eng emaw i ti tawh em? Chutiang thil i tih hnu chuan engtin nge i rilru a awm? Inthiam lohna i nei em? I zak ngawih ngawih em? Mahni inhuatna, intenna i nei em? I thil tihin nghawng a neihte chu eng nge ni? Engtiangin nge Pathian i rinna

leh chanchin tha thutiam te hian i rinna i hloh vek loh nân a vên che?

NINGANI

October 1

Pathian tâna thu puang chhuaktu

Hêng Bible chângte hian khawvêla sual a lo loh hnua Pathianin mihringte a rawn biak dân engtin nge an sawi? (*Heb. 1:1, 2; Rom 1:19, 20; Num. 12:6; 2 Tim. 3:16, 17; Joh. 14:7–9; Joh. 10:27–30 te hi chhiar ang che.*)

Pathian chuan suala tlu tawh mihringte hi kawng hrang hrangin a rawn be pawp thîn a. Kan hnêna a rawn inpuan chhuah dân kawng pawimawh tak pakhat chu a thilsiamte hmangin a ni. Pathian thilsiamte hi Pathian remhriatzia, remruat thiamzia, themthiamzia leh ropuizia pho langtu a ni a. Scientistte pawhin lei leh vâna thil awmte hi an hmuhin mak leh ropui an ti thîn. Nunna nei zînga a “mâwlmang” ber berte pawh hi han zir chian râlah chuan a lo chipchiar êm êm tho hlawm a. Chutih rual chuan, suala mihringte tlûkna nghawngte pawh lantîr ve thovin, khami avâng khân nunna nei thil hrang hrangte hi thi thei leh thi tûr an lo ni ta vek a ni.

Pathianin mihringte hnêna thu a rawn sawi dân kawng dang pakhat chu a zâwlneite—ama’n a tâna thu puang chhuak tûra a thlante—kal tlangin a ni a. Entîr nân, Nova te, Abrahama te, Mosia te leh Daniela te hnênah khân thu sawiin, a mite tâna tih a tumte chu a lo puang chhuak thîn a nih kha. A awmzia takah chuan, Pathian hnên ata thuchah an dawnte hi Pathianin a fate a la

theihnghilh rêng rêng lo va, theihnghilh chu sawi loh, anmahni a la awmpui chhunzawm zêl a ni tih hriat thartîr thîntu a ni. Zâwlneite zînga thenkhat chuan Pathian Lehkhabu tia kan pawm tâk lehkhabu hrang hrangte hi an lo ziaa a, lehkhabu ziaa ve ta lo emaw, an lehkhabu ziaa Bible-a telh ve ni ta lêm lo pawh eng emaw zât an awm baw.

Nimahsela, zâwlneite thu leh hla tam tak chu Pathian Lehkhabu kal tlang hian hriattîr kan ni a (*2 Tim. 3:16, 17*). Chu vângin, Bible hi Pathian rawn inpuan chhuahna a ni. A thute kal tlang hian tu nge a nih tih kan lo hre thei a, a hmangaihna chuai ngâi lo chu kan lo hmu a, tin, nung tûra min duh dân pawh kan hre thei baw.

Chu mai a la ni lo, Bible kal tlang hian tu nge kan nih a, khawi atanga lo kal nge kan nih a, khawi lamah nge kan kal dân tih pawh kan lo hrethiam a. He lehkhabuah hian Pathianin kan tâna ruahmanna a lo siam chu fiah takin kan hmu thei a ni.

Kan hnêna Pathianin thu a rawn sawi dân ropui ber leh Chiang ber ni baw chu Isua Krista kal tlangin a ni a, chu mi chanchin chu Bible-ah hian puan chhuahin a awm. Eden huana Pathianin Evi leh Adama te a zawn ang khân Krista chu “boral tawhte zawnge chhandam tûrin” khawvêlah a lo kal a (*Luka 19:10*). Amah Isua ngei pawhin, “Kei mi hmu chuan Pa a hmu tawh a ni” (*Joh. 14:9, NKJV*) tiin a lo sawi a nih kha. A nun, a thihna leh a thawhlehnâ hmangin Eden huana awm thîn Evi leh Adama te hnêna Pathian thutiam kha hlen chhuahin a lo awm tawh a. Amah avângâ chatuan nunna kan lo neih theih nân khawvêlah hian lo kalin kan thih âi a lo thi a ni.

Isua vâna hruai chhoh a nih hnu khân Thlarau Thianghlîm chuan “thutak zawnge zawnge min hruai lût” chhunzawm ta zêl a,

“thil lo la thleng tûrte pawh min hriattîr” thîn baw (Joh. 16:13, NIV).

Isua’n a hmangaihna, a nungchang leh ama nun meuh hlâna mi a lo chhandamna hmangin kan hnênah Pa Pathian nihna dik tak a lantîr a ni tih i hriat hian eng tiang taka nasain nge thlamuanna i lo neih?

ZIRTAWPNI

October 2

Ellen G. White-i

Pathianin mihringte a rawn biak pawh thinna hi Bible hun lâiah chauh khân a ni bik chuang lo. Kâr lo awm leh tûrahte pawh kan hmu chho zêl ang a, Pathian chuan mihringte hi la be chhunzawm zêlin, Krista lo kîr leh hma chuan kan hun lâi nêna inrem zêlin kan hnênah a thute a rawn puang thîn dâwn a ni.

Ellen Gould Harmon White-i leh a phîrpui Elizabeth-i te chu November 26, 1827 khân America ram state pakhat, Maine-a Gorham khuaah an lo piang a. Eunice-i leh Robert Harmon-a te fa hrin pariat zînga a naupang ber an ni. Naupang tê an la nih lâiin Maine state-a awm tho, Portland-ah an pêm a, an pêm chhan pawh Robert Harmon-a hian lukhum siamna dâwr lian zâwk hawn theih a beisei vâng a ni. Ellen-i hian kum 9 a nihin a taksa, rilru leh nunphung zawng zawng nghawng buai vektu tawh sual a tâwk hlauh mai a. An in bul hnâi maia awm park-a a awm lâiin an thiannu, school lama a pâwlpui hmeichhe naupang pakhat thinrim chuan a lam hawia lung vawm pheiin, chu lung chuan a hmâiah tak a fuh a, chawlhkâr eng emaw zât chhûng chu nikhaw hre lo titihin a awm zui ta nghe nghe. He a tawhsual tawh avâng hian school pawh a kal chhunzawm thei ta lo va, a dam chhûng zawng chu bawrhsâwmna eng engin emaw a tlâkbuak deuh reng

thân baw. A hliam tawrh chuan a hmâi awm dân a tihmâwi loh deuh tâk avângin hrehawm a ti êm êm thân a, mite zînga awm ve pawh nuam ti lovin a inkiltawih deuh tlat zêl tawh a ni.

Hetiâng dinhmun a dân lâi hian, tleirâwl mai la ni mah se, a thlarau lam dinhmun tûr ngaihtuahna a nei tan ta a. Pathian chu hlauvin vânram kêi tlâk pawh niin a inhre lo hial thân. Chutianga hlauthâwng taka a awm lâi chuan an chhûngkua hian Miller-a leh a hnung zuitute'n Isua a lo kal têt tawh a ni tih thu an sawi chu an lo pawm ve ta a. Methodist Kohhranah hnim phûm ngeia baptisma pawh lo chang tawh ni mah se, Pathian hmangaihna dawng tlâk niah a inngâi chuang lo. “Kumkhua atâna boral” tûr nia inngaihna a nei tlat thân a ni (*Life Sketches of Ellen G. White*, p. 29; pp. 20–31 pawh en baw. rawh).

Chutiâng ngaihtuahna tha lo tak tak a neih thin lâi chuan Pathian a hmuh dân thlâk danglamsak vektu mumang pahni a nei ta a. Nimahsela, Methodist thu hriltu, Levi Stockman-a nê an inkawm hma zawng chuan Pathian hmangaihna leh khawngaihna awmzia hrethiamin a la chang rih chuang lo thung. A beidawn lâi takin Pathianin a hnênah thu a rawn sawi niin a ngâi a. “Tûnah chuan rinnain ka thinlung a luah khat ta. Sawi fiah thiam zawh rual loha Chiangin Pathian hmangaihna ka chang tih inhriatna ka nei a, ka sualte pawh ngaihdam a ni ta tih Thlarau Thianghimin min rawn hriattîr baw. Pa Pathian ka hmuh dân pawh a lo dang ta daih a. Tûnah chuan mi khîrh tak, a thupêk chu ihe lova zâwm mai tûra mi tilui thân niah ka ngâi tawh lo; pa zâidam leh ngilnei tak a ni tih ka lo hre ta a. Ka thinlung hi amah hmangaihna thûk takin a lo khat ta a ni ber mai.” —*Life Sketches of Ellen G. White*, p. 39.

Heti h lâi hian mihringte kan lo thih hnua kan awm dân pawh a lo hrethiam ta a, kumkhuaa kâng reng hremhmun pawh a awm lo tih ngaihdân pawh zâwi zâwiin a lo pawm ve ta baw. Pathian

mizia leh a hmangaihna a hriatthiam dân thar chuan ama ngaihtuahna pawh a thlâk danglamsak ta vek a. A dam chhûng zawngin Isua hmangaihna thûk tak neiin a rawng a bâwl chhunzawm ta zêl a ni.

Zau zâwka zir Chiang Duh Tân, he website <https://whiteestate.org/absg/1> hi tlawh theih a ni e.

Zâwlneite Hnathawh

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Gen. 15:6, Gal. 3:6–9, 1 Lalte 18:19–39, Isaia 53, Dan. 2:46–48, Marka 1:2–5, Mat. 11:1–6.*

Châng vawn: “‘Tin, tu nge ka tîrh ang a, tu nge kan tân kal ang’ tiin LALPA aw chu ka hria a. Tichuan, keiin, ‘Kei heta hi ka awm, mi tîr ta che’ ka ti a” (*Isaia 6:8*).

Bible hun lâi chuan zâwlneite khân Pathian mite chanchinah dinhmun pawimawh tak an luah thîn a. A châng phei chuan hruaitu dinhmun hial te luahin, Israel mite khawtlâng nunah khân mi pawimawh leh thiltithe ber berte pawh an ni ve thîn.

Nimahsela, zâwlnei nih chu thil harsa angreng tak a nihna chen a awm a, nun nuamin an awm ngâi meuh lo a ni ber mai. An hnathawh chu hriatthiamsak lotu leh lo hnâwl hialtu pawh tam tak an awm thîn a; chu vâng chuan an lungngâiin beidawn ngawih ngawih châng pawh an ngah hle thîn a ni.

Pathian zâwlneite khân zâwlnei ni tûra kohna an dawn chu lâwm takin an lo chhâng nghâl mai bîk lo fo va. Hei hi thil mak vak pawh a ni chuang lo. Zâwlnei tam tak kha chu, lâwm taka an thuchah puan lo dawngsawng tûra ngaihte ngei pawhin nasa takin an lo dodâl ta hlah zâwk thîn a. Lo ngaihsak loh leh nuih zat te hlawhin, vuak leh tân ina khung hlawh ta pawh an awm nawk mai. Thenkhat phei chu lunga den leh ramsa ang maia veh thîn an ni a. An thu puan avânga nunna chân ta (martar) hial pawh eng emaw zât an awm bawk.

Tûnlâi hun, tharum thawhna, duhâmna, dik lo taka thil tih pawisak lohna, mi dangte hnehchhiahna leh thil tha lo chi hrang hrang dang a hluar êm êm tawhnaah pawh hian zâwlneite thil sawi hi lo ngaihsak loh emaw, lo hnâwl emaw a ni fo thîn a. Nimahsela, Pathian zâwlneite âw chu lo bengkhawn a, anmahni kal tlanga beiseina kan lo neih tâk hi mi dangte hnênah pawh hrih chhâwng ve tûrin koh kan ni tih kan hriat a tûl hle mai.

Kâr hmasa khân, khatia suala mihringte an tlûk hnu khân Pathian chuan anmahni nêna inbiak tawna thar thawh leh a nih theih nân hma a lâk nghâl thu kan sawi a nih kha. Tûn kârah hi chuan zâwlneite a koh thîn lâia hun pawimawh tak tak thlengte kan zir ho ve leh thung dawn a. Chûng zâwlneite chuan Pathian mite hnênah khân suala tlu ta khawvêl tâna Pathianin thuchahte an lo puang chhuak thîn a ni.

SUNDAY

October 4

Thuthlung vawnghimtu Abraham

Genesis atanga Thupuan thleng hian, Pathian chuan mi rinawm la awm chhun, a khawngaihna lo chhâng a thupêkte pawh zâwm tha êm êmtu mi tam tak a nei tih kan hmu a (*Jer. 31:7, 31–34 en*)

ang che). Entîr nân, khatia Babel atanga an kal darh hnu khân ama chhûngte hnênah chauh pawh ni lovin, chhuan lo la awm leh zêl tûrte hnênah pawh thuthlung rinna entîrtu ni tûrin Abrama (a hnuah chuan Abraham a tia thlâk a ni) a lo thlang a. Ani kha zirtîrna dik lo leh suahsualna chi hrang hrang chîngtute hual vêla awm ni mah se, Pathian kohna a dawnah a rinawm tluan chhuak zak a ni (*Gen. 12:1–9 chhiar ang che.*)

Pathian chuan Abraham a hnênah khân thuthlunga a tih ve tûr awmte chu a hrilh a, Krista inthâwina siam kal tlanga mihringte chhandamna hlen chhuah a nih dân tûr pawh a hmuhtîr vek bawk (*Gen. 15:6–17*). A rinna fiahin, mihringte sual thâwi nân Pathian Fapa hlan a la ni dân tih entîr nân a fapa Isaaka chu Pathian hnênah hlân tûrin a hrilh a (*Gen. 22:1–17*). Abraham a tân khân zawm a va harsa dân êm! Pathian thupêk chiang tak chu lo zawm loh mai tûr chhan tha tak tak a nei ve tho ngei ang. Nimahsela, rinawm takin a zâwm ta zâwk a. A fapa vih tuma a kut a lek lâi chu Pathianin a rawn chelhsak a, Isaaka âia hlan atân berâmpa a rawn pe ta a ni.

Zâwlnei zawng zawng kha chhiatna lo thleng mai tûr puang tûra Pathianin a kohte an ni vek chuang lo va. Amaherawhchu, an zavâi khân Pathian lama mite hruai kîr leh tûr te, milem biakna kalsan tûr te, mi rethei leh tlachhamte hnehchhih lo tûr te, thuthlung leh thuthlunga an intiamkamnate bawhchhe lo tûra tlângau tûrin koh an ni vek thung.

A pawimawh ber chu, zâwlneite kha Messiaa chhandamna thutiam awm puang chhuaktu tûr an ni vek tih hi a ni. Biblea kan hmuh zâwlneite thuchah ken leh tirhkohte hnu keini huna Thlarau Thianghlim hnathawh hian khawvêla lo thleng tûr buaina chu eng nge ni tih hria a, mi dangte pawh chumi atâna lo inbuatsaih tûr

chuan hriattîr tûrin min sâwm a. Mahse, chu vaukhânna thua a laimu tak chu Isua mi rinawmte tâna tlanna thu lâwmawm êm êm hi a ni. Amah nêna inzawmna nei a, a thuthlung dânte rinawm taka vawng rengtute chu chhandamin an awm ang (*Thup. 12:17*).

Genesis 15:6, Galatia 3:6–9 leh Hebrai 11:8 chhiar la. Abraham a kha mi famkim lo, thil tih dik tâwk lo pawh nei ve tho a ni chungin Pathian chuan a rawngbâwl tûrin a thlang a. Pathian rawngbâwl tûra tlintîrtu a thil tawn chu eng nge ni?

Abrahama hun leh keini hun hian inanna tam tak a nei a. Abrahama hun lâia milem biakna a hluar ang tho khân keini hunah pawh Kristian thurin leh nun dân palzût emaw, tihtâwp emaw tumtu ngaihdân hrang hrang a tam hle mai. Hêng zirtîrna dik lo leh nunphung tha lo tak tak lêng vêl kârah hian Pathian mite chu mi dangte nêna an indâwrna kawngah rinawm taka Pathian anpui an nihna lantîr thîn tûrin beisei an ni a. Vântirkoh pathum thuchah hi hmangaihna nên an puang chhuak thîn bawh ang (*Thup. 14:6–12*).

Abrama khân “LALPA chu a ring a; tichuan, ani [LALPA] chuan chu chu a felnaah a ruat ta a” (*Gen. 15:6*). He lâi thua hian engtîn nge Chiang leh fiah takin chanchin tha thutiam chu puan chhuahin a awm? Hemi châng atang hian eng ang beiseina nge i lo chhar chhuah ve theih?

THAWHTANNI

October 5

Elija thuchah

1 Lalte 18:19–39 chhiar la. He thawnthu atanga zâwlneite hnathawh tûr kan hmuh chu eng nge ni?

Elija thil tih leh thu a han sawi vêl dân hian Pathianin a thuchah puang chhuak tûra a koh a ni tih a pho lang Chiang Hle. Israel-te kalsualna titâwp tûra Pathianin a tihh niin, Lal Ahaba hnênah a va kal a, kum eng emaw ti chhông chu Israel ramah khua a khêng dân a ni tih thu a hrih a. Pathian chuan he chhiatna thleng hi a mite'n milem biakna an lo hawisan a, a thupêkte an lo âwih leh theih nân hman a tum a. Nimahsela, Lal leh a ram mipuite lah chuan he thil thleng hi Elija vâng niah ngâiin, tihhlum an tum ta hlauh si a ni.

Elija chuan Karmel tlângah Baala leh Aseri zâwlneite a hmachhawn ta a. He Pathian zâwlnei hian milem pathian betu Israel mipuite hnênah Thlarau Thianghlîma khat ngenna siamin, an milem pathiante chu paih a, Lalpa hnênah kîr leh zâwk tûrin sâwm a. Mipuite pawh chuan an duhthlanna siam dik lo tak khân a hnam pum anga an kalsualna a thlen a ni tih an lo hrethiam ta. Tûnah chuan Elija'n a biak Pathian chu pawm leh tûrin rilru an lo siam fel ta a. Chu Pathian chu an milem pathiante âi chuan chungnung zâwk daih a nih bâkah, an lo biak thin pathiante kha chu nunna nei pawh a ni lo hrim hrim tih pawh an lo hre ta a ni.

“Kan zîngah hian Pathian tih tak takna kawnga harhtharna lo thleng se, chu chu kan mamawh ber leh hmanhmawhthlâk êm êm ni bawh a ni. Nimahsela chu chu Pathianin kan chung malsâwmna rawn vûr a tum loh vâng dîl lo tûl ta a ni hauh lo va, a dawng tûra keimahni kan lo inbuatsaih loh vâng a ni zâwk.”— Ellen G. White, *Selected Messages*, book 1, p. 121.

Malakia 4:5, 6 chhiar la. Elija thu sawi hian engtiangin nge Pathian zuitute chhôngkuaah nghawng a neih thin?

Harhtharna dik tak chu thinlungah leh in chhûngkhurah a intan thîn. Chhûngkua hi kohhran inngahna, a kila lung pawimawh tak a ni a. In chhûngkhura harhtharna thleng chuan kohhranah, khawtlângah leh ram pum thlengin vân lam chhuak hmangaihna a pu darh thîn. Hei hi Kristian chhûngkaw tâna Pathianin tih a tum pawh a ni a. Tin, harhtharna chuan Pathian mite hi chanchin tha hril darh hna thawk tûrin a chawh tho thîn bawh.

Kan in chhûngkhurah, kan thinlungah leh kan kohhranahte hian eng ang pathian lemte nge lo awm ve le? Chûngte chu engtin nge kan paih chhuah theih ang?

THAWHLEHNI

October 6

Isaia, Chanchin Tha hriltu zâwlnei

Thuthlung Hlui zâwlnei lian (“zâwlnei lian” an tihte chu an kutchhuak lehkhabu lian leh chhah zualho hi an ni) an tihte zînga mi Isaia khân Pathian hnên ata zâwlnei rawngbâwl hna thawk tûra kohna a dawng a (*Isaia 6:1–8 en la*). Mahse, Pathian thianghlimzia leh ropuipuizia a han hmuh khân a tlin lohzia a hmu chhuak Chiang hle! Chutih lâi tak chuan a hnênah seraf (vântirhkoh) pakhat, vân biak bûk mâichâma mi meiling kengin a lo thlâwk thla a, chumi hmang chuan a sualte “tlen fâi” a lo ni ta a ni. Tichuan, “Tu nge ka tîr ang a, tu nge kan tân kal ang?” tia Pathianin a sawi chu a lo hria a. Chu veleh, “Kei heta hi ka awm e, mi tîr ta che” (*Isaia 6:8*) tiin a lo chhâng nghâl var a. Isaia chhânna hi keini chhânna pawh a ni ve tûr a ni.

Isaia'n kohna a dawn hi Israel-te'n an hnam chanchina hun pawimawh tak an tawn lâia lo thleng a ni a. Ama mi mal nun hi chu eng pawh lo ni se, Israel mipuite leh an hruaitute hnêna an thil sual tihte hriattîr chu hna pawimawh tak a ni. Isaia hril lâwkna puante hi Pathian Lehkhabua thu pawimawh tak tak niin, Pathian mizia leh mihring nihphung bâkah, chhandamna ruahman ropui tak min hriattîr a. Dik tak phei chuan, Isua thih tûr thu chauh ni lovin, a thihnain khawvêl tâna a hlen chhuah pawh târ langtu hril lâwkna ropui ber chu Isaia lehkhabu bung 53 hi a ni.

Isaia 53 chhiar la. He hril lâwkna ropui tak, Isua thih hma kum zanga âia tam maha lo ziaak hian chiang takin kan tâna Isua a lo la thih tûr thu a sawi a. He hril lâwkna hian hril lâwkna thilpêk chungchâng eng nge min hrilh le?

Isaia hril lâwkna hian Messia ruahmanna siam leh a tih tûrte a lo sawi lâwk vek a (*Isaia 53:3–5*). Krista kha “berâm no talh tûra an hruai ang” (*Isaia 53:7*) a nih chhan leh, a inthâwina siamin a mite chu an sualte lak ata a chhandam tâk dân pawh a sawi fiah vek baw. Kan âiawha Krista thih a tûl chhan leh a thihnain a hlen chhuahte pawh chiang taka pho lan a ni a, mihring zawng zawng—eng hun mi pawh—tâna tlanna a siam innghahna chu a târ lang vek tawh a ni.

“Kan za hian berâm ang maiin kan vâk bo ta vek a; keimahni kawng theuhah kan pêng hlawm a; LALPA chuan ani chungah khân kan zaa khawlohna chu a lo nghat ta a ni” (*Isaia 53:6, NKJV*). He lâi thuah hian sual nihphung dik tak chu târ lan a ni a; tin, Kraws kha sual avânga harsatna lo thleng chin fel tâkna a nih dân pawh sawi fiah a ni baw. Hemi bung hi, Thuthlung Hlui leh Thuthlung

Thar pum puia chhandamna ruahman târ langtu Chiang ber leh fiah ber a ni hial maithei nghe nghe.

Nimahsela, Isaia'n zâwlnei a nih anga hna a thawh tûr hi a âwlâi lo khawp mai. A thu puan lo dawngsawngtute lah chuan âwm ang lo tiin an lo nuihzat zâwk hlauh baw si a. Tûnlâi hunah pawh hian mi tam tak chu an thil sual tihte'n nghawng tha lo tak tak a nei dân (*Rom 6:23*) tih hrilh an nih pawhin âwih chu sawi loh, an lo nuihzat tlat zâwk thîn chu a nih hi. Isaia'n a hun lâia mite tâna vaukhâna thu a lo puan kha keini tân pawh a la nung reng a ni tih kan hriat a tûl hle (*Isaia 2:4, Isaia 5:20 en la*). Jerusalem tihchhiata a awm tâk chhan kha Israel-te'n dik taka thil tih leh an sualte sim an tum tlat loh vâng a ni a. Khatiang sualna tho khân khawvêl sual tak chhiatna hi Krista lo kal leh hunah a thlentîr ve leh ang.

Isaia 53 chhiar leh la, Krista'n kan tâna a la tih tûr a lo sawi zawng zawng chu chhinchhiah ang che. Zâwlnei Isaia'n Krista thihhain kan tâna a hlen chhuah tâk a sawi atang hian eng ang beiseina ropui tak nge i lo chhar chhuah theih ang?

NILAINI

October 7

Daniela, hmu theitu rinawm

Kristiante zînga a tam zâwk chuan Daniela 1 thu hi kan hre hlawm ngei ang. Mi ramah awmin saltâng mai ni mah se, a naupan lâia hrisêlna dân a lo zir thinte kha nghet takin a zâwm tlat a ni tih kan hre theuh a. Rinawmna kawnga mi entawn tlâk tak a ni (*Dan. 1:8*). Lal chaw tuihnâi tak tak hlui a nih pawh khân, thlâi hnah leh rah bâkah, tuisik chauh rin zâwk a thlang a (*Dan. 1:12-16*). Khângte kha chu a hnua a la tawn tûr fiahna hrang hrang nêna khâikhinin thil tê tham tak a ni zâwk. Daniela 6-a kan hmuh phei

hi chu a nun a chân phah theih hialna tûr khawp fiahna hautak êm êm a ni.

Daniela 2:46–48; Daniela 4:18; Daniela 5:13, 14; leh Daniela 6:25–27 chhiar la. Hêng chângte hian a kianga awm milem betute laka Daniela’n thu hretu nih hna a thawh dân eng nge ni min hrilh?

Hêng milem be mite’n Daniela Pathian thiltihtheihzia an lo hriata an sawi hi ngun takin han chhiar leh teh. Thil thleng hrang hrang chu ni mah se, thu pawimawh tak erawh an târ lang theuh thung a: kan nun dân hmang te, rinawm taka kan awmna hmang te, leh keimahni chhûngah leh keimahni kal tlanga Pathian thiltihtheihna lo lang hmang te hian mite’n vân Pathian chanchin an lo hre theiin, an lo hre tûr pawh a ni rêng bawh a. Ani chu “pathiante Pathian leh, lalte Lal” a ni tih an lo hmu thei bawh tûr a ni.

Tin, Daniela hril lâwkna thupuan hrang hranga thupui lo lang ziah thîn chu rorêlna chungchâng, a vâwrtâwp pawh Krista lo kal leh (Pathianin hnehna famkim a channa) huna lo thleng tûr a ni hi amah Daniela hming awmzia, “Pathian chu ka [chung] rorêltu a ni” tih nêh pawh hian an inrem hle. A lehkhaw ziah hi tûnlâi hun atân pawh la tangkâi reng a nih avângin ngun taka zir leh ngaihven phu a ni a. A hril lâwkna thu puante hi inring renga awm a tûl thu min kawhmuhtu a nih bâkah, thil “holam leh tê tham tak” nia kan ngaihahte pawh Pathian thupêkte zawm zêl a pawimawhzia min hriat thartîr leh thîn bawh.

Daniela hian, zâwlnei a nih angin ram hrang hrangte lo din chhuah dân tûr leh tlûk leh dân tûr bâkah, Pathian thupêk an

zawm loh avânga a nghawng tha lo an tawrh tûrte pawh a lo sâwi lâwk vek a. Inlârna a hmuhte hmang hian Pathian ruahmanna lo siam leh Pathian lalramin hnehna a la chan tûr thu a puang chhuak a ni (*Dan. 7:13, 14*).

Entîr nân, Isua pian hma kum zanga vêl daih tawha lo ziah Daniela 2 hi han ngaihtuah teh. Daniela khân hêng khawvêl lalram ropui tak tak palite lo din chhuah dân tûr leh tlûk leh dân tûr zawng zawng hi, keini hun (milim kephah leh ke zungtangte) nên lam dik takin a lo târ lang vek tawh a. He milim kephah leh ke zungtangte a tih hian tûnlâi Europe ram hrang hrangte khu entîrin, khûng ramte khu, hril lâwknain a lo sawi ang ngeiin, “mihring chi nên an inpawlh ang a; nimahsela, thîr leh hlum chu a inpawlh tak tak thei lo ang bawkin anni pawh an inzawm khâwm reng lo vang” (*Dan. 2:43*). Europe ramte awm dân tûr a lo sawi lâwk hi a rawn thleng dik ta chiah rêng a, vawiin thleng hian, inneih pawlhin inpumkhat han tum sa teh thîn mah se, dânpuir hran, nunphung hran leh tih dân hran nei ram hrang hrang an la ni chhawmzawm zêl dân tho a ni. Soviet Union a keh darh hma kum tam vak lohah pawh khân tu mahin a keh darh theih an ring lo rêng rêng a; mahse, a keh darh ta tih hretute vek kan ni. Daniela lo hril lâwk hian Pathian zâwlneite thu puan hi a rin tlâk êm êm a ni tih min hriattîr Chiang Hle.

Daniela 2-a kan hmuah lalram hrang hrangte hi Daniela’n a lo sawi lâwk ang ngeia lo ding chhuakin an tlu leh vek tawh bawk a. Hei hian Pathian chatuan lalram chu a lo la ding chhuak dân a ni (*Dan. 2:44*) tih sawitu hril lâwkna rin tlâkzia min hriattîr em?

NINGANI

October 8

Baptistu Johana, inpeih tûra mite sâwmtu

Marka 1:2–5 chhiar la. Pathianin Johana hnêna a pêk rawngbâwlina chu eng nge ni?

Chanchin Tha Marka ziaq hian Baptistu Johana lo lang kha Isaia hril lâwk (*Isaia 40:3*) lo thlen dikna a ni tih min hrilh a. Ani kha naupang tê a nih lâi atanga a lo puitlin hnu thlengin Pathian lakah a rinawm tluak chhuak zak a ni. Setana chuan thlalêra Johana aurâwl a han hriat khân mihringte chung a thuneitu a nihna chu chân mai a hlau hle a (Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 224 en la). Johana thu sawi lo ngâithlatute suahsualna chu Setana khurh zawih zawih phahna tûr khawpa pho lan a ni ta. Israel mite a man beh tlatna kut pawh phelhsak a ni mêk a. Amah Baptistu Johana ngei pawh hi vawi eng emaw zât thil sual ti tûr leh, Messia a rinna pawh bânsan mai tûrin thlêm fo mah se a hlawhchham zêl si a ni.

Matthaia 11:1–6 chhiar la. Tân ina Johana a awm lâi khân engtîn nge Isua'n a rinna a tinghehsak?

Setana chuan Isua kha thil sual ti tûrin a thlêm thlu zo ngang lo va, a tlâwmna chuan a tithinur êm êm baw. Tichuan, a tih dân thlâkin, Isua unaupa Johana chu tân inah a khung ve ta thung a. Isua kha thlêm thlu thei ta lo mah se, Johana tântîr a ni hi chuan Isua rilru a tina hle mai. Hei hi Setana'n Johana rawngbâwlina a tihtâwp dân kawng khat a nih bâkah, Chhandamtu thinlung a

tihrehawmsakna hmanrua pawh a ni nghâl bawk a. Nimahsela, Johana hian Isua hnên atangin fuihna leh thlamuanna thu a dawng ta hlauh zâwk si a ni. A thil tawn mêk hi tha lovin, amah tân ina a awm lâia Isua erawhin thil a ti thei êm êm bawk si chu a chhan hrethiam lo mah se, Isua'n a thlamuanna thu kha a rin tlat a, Isua lakah a thih thlengin a rinawm tluan ta zak rêng a ni.

Hmâsâng zâwlneite ang khân keini pawh hi simna leh rinna thu leh, Krista felna tâwk zawhzia puang darh tûra koh kan ni a (*Thup. 14:6–12*). Setana chuan, Baptistu Johana laka pawh a lo tih tawh ang khân, Pathianin kan thawh tûra a tuk hna hi kan lo rinhleleh theih nân thil Chiang lo eng eng emaw a rawn hmang ve leh ngei ang. Nimahsela, Pathianin min lo hruai tawh dân kha hre reng ila, kan beisei leh duh loh tak tak thil a lo thleng a nih pawhin i beidawng mai lo vang u. Johana kha tân inah khung niin, nu sual tak leh pa nêp takte thil tih avânga tihhlum ni ta hial nghe nghe mah se,, tân ina a awm lâi ngei pawh khân Pathian a rinna a phat chuang lo. Mite chuan kan chungah eng thil pawh lo ti se, rinnain Pathian hnênah kan tawngtâi thei a, ani chuan min rawn chhâng ngei ang. A hna kan thawh theih nân thiltihtheihna min pêk a tiam a (*Tirh. 1:8*). Eng hunah leh khawi hmunah pawh awmin, eng ang harsatna pawh tâwk thîn mah ila, Krista tâna thuhretu rinawm tak kan ni zêl thîn tûr a ni.

Johana ang hian tân ina khung emaw niin, chutiang thil tha lo tak takte chu eng vângin nge i chungah a lo thlen tih i hrethiam lo ve tawh em? Chutiangah pawh chuan engtîn nge i rinna leh Pathian kuta i inngah ngamna kha i vawn reng theih tho ang?

Zâwlnei rawngbâwl hna thawk tûra koh

Pathian chuan zâwlneite kha hna bîk eng emaw thawk tûrin a ko thîn a. Koh a nih hun lâia mite mamawh tak thuchah an puang chhuak thîn. Seventh-day Adventist-te chuan Ellen G. White-i kha tûnlâi huna hril lâwkna thilpêk dawngtu niin an pawm a, Bible-a telh ve ni ta lo lehkhabu ziaktu zâwlneite ang bawkh khân (*hemi chungchâng hi zirlâi dangah chipchiar zâwkin ka la sawi leh ang*) a hunlâi mite hnênah Pathian hnên ata thuchah a dawngte chu a puang chhuak thîn niin an ngâi bawkh. Ellen Harmon [White-i] khân kum 1844, December thlaah a tum khatna atân inlârna hmuin, zâwlnei ni tûra kohna a lo dawng a. Chu chu Miller-a hnung zuitu Adventist-te'n Daniela 8:14 thu: *"Ni sângnhni leh zathum thlengin; tichuan, biak bûk chu tlen fâi a ni ang"* tih hi an zirna atanga Isua lo kal an lo nghah thlawn hnu deuh lawk a ni.

William Miller-a tak kha chuan a nî leh thla leh kum bituk lo mah se, amah zuitute khân Bible calendar anga Tlanna Ni/ Remna Ni an hman thîn hun beh chhanin October 22, 1844 chu khawvêla Isua Krista a lo kîr leh hun tûr niin an beisei a.

He thurin hi North America ramah chauh ni lovin, khawvêl hmun dang danga mite pawhin an pawm nasa hle. Vânah khian an Chhandamtu hovin an chêng tawh mai dâwn nia rinna an nei a. Amah Miller-a ber pawh hi an nî leh thla tuk a lo thlen hnaih tak tak chuan a phûr ber berte zîngah mi a ni ve leh tho a ni an ti.

Nimahsela, Krista chu a rawn lang ta rêng rêng si lo va, Miller-a hnung zuitute chuan mihringte chanchina thil thleng lungchhiatthlâk ber mai pakhat, "Beidawwna Râpthlâk" an tih mai chu an tâwk ta a ni.

Hemi tuma thil thleng hi Pathianin Ellen Harmon [White-i] hnêna a inlârna hmuh hmasak ber a pêk phahna a lo ni ta bawkh a. A thuchah bulpui ber pawh amah Ellen-i leh ringtu beidawng tak

takte fuih phurna tûr niin, an Bible châng hrilhfiah dân chu dik tâwk chiah lo mah se, an hnênah Pathian a awm tlat tho a ni tih a rawn hriattîr bawk. Inlârnaah chuan lei atanga vân Jerusalem han pawhtu kawng zîm tak mai hmuhtîr a ni a. Chu kawng chu Khaw Thianghlim lam pantu Adventist ringtute'n an lo zawh a. "An hmaa kal Isua, khawpui lam pana anmahni hruiatu chu an thlîr reng a nih chuan him takin an thleng dâwn a ni."—Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, vol. 2, p. 31.

He a inlârna hmuh hi an tân chuan thil lâwmawm tak a ni a. An rilru buaina leh beidawnna atang chuan Pathianin chêt lâkna thar a siam chhuak dâwn a ni. Isua'n a la awmpui reng a. An hnênah hian a la rawn kal ngei dâwn. Chhandamna kawngah a la hrui zêl bawk a. An tih tûr awm chhun chu amah "thlîr tlat" reng a ni. An beiseina neih chu bânsan loh tûr chhan tha tak tak an nei a, buaina leh beidawnna kârah pawh an nghing chuang tûr a ni lo.

Tichuan, tleirâwl kum 17 mi, Ellen G. Harmon [White-i] chu zâwlnei rawngbâwl hna thawk tûra koh a ni ta a. A kawng zawh tûr hi, a tîrah pheih chuan a awlâi lo hle nghe nghe.

He a thilpêk dawn hi a dik ngei a ni tih zâwi zâwia lo pawm chhoh tâk chu ni tho mah se, amah Ellen G. White-i kha chuan Pathian thuchah puang chhuaktu nih a hreh êm êm thîn a. Pathian zâwlnei nih hi thil âwlâi tak leh hming that hlawnhna tûr chi a ni ngâi lo hrim hrim a ni âwm e. Chu vâng chuan, Ellen G. White-i pawh hian Pathian kohna a dawn chu engtin nge a lo chhân ang?

Kâr leh lamah hian Thuthlung Hlui zâwlneite'n hna bîk an thawhte leh harsatna an tawhte chîk takin kan zir ho ang a. Zîrtâwpni lo awm leh tûrah hian an zînga thenkhatte thil tawn kha Ellen G. White-i nun leh rawngbâwlinaah pawh a rawn thleng ve leh chiah a ni tih kan sawi dâwn a ni.

Zau zâwka zir chiang duh tân, he website, <https://whiteestate.org/absg/2> hi tlawh theih a ni e.

Thuthlung Hluia Zâwlneite

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Jak. 5:17, 18; 1 Lalte 19:1–16; 1 Lalte 22:1–14; Exod. 15:20; 2 Lalte 22:11–14; Jer. 14:1–15.*

Châng vawn: “Jehosaphata chu a ding a, ‘Aw, Juda mite leh Jerusalem mite u, ka thu hi ngâithla rawh u; LALPA in Pathian chu ring ula, nghet takin in awm dâwn nia; a zâwlneite chu ring ula, hmuinhîl takin in awm dâwn nia’ a ti a” (*2 Chronicles 20:20*).

GPS tia kan sawi mai thin, Global Positioning System hian khualzin vâkvêlthe chu khawi hmunah nge an awm tih te, khawi lam hawiin nge an kal mêk tih te a hrilh bâkah, an awmna hmun leh kalna tûra thil hlauhawm awmte pawh a hriattîr thei bawk. Thlarau lam zin kawng zawh, vân lam pana kal mêkte pawh hian tûnah leh nakîn zêlah pawh vân lam GPS atanga kaihhruaina kan mamawh a. Tûn hma lama Pathianin chutiang a lo tih thin dân kawng pakhat chu Thuthlung Hlui zâwlneite

rawngbâwlina hmang khân niin, an thawnthu ziah, thurâwn pêk, hril lâwkna thu an puan, leh hla chham mi an phuahte atang hian anmahni chanchin tam tak kan lo hre thei a ni.

Tûn kârah hian Thuthlung Hlui lehkhabu ziaktute'n zâwlnei nihna leh an chanchin an sawi dân kan zir ho ang a. Chûng kan thil zirte chuan Pathian chhiahhlawhte'n an lo lantîr thîn hril lâwkna thilpêk awmzia hrethiam tûrin min tanpui dân a ni.

Hêng mite hi keimahni ang bawka mihring ni ve tho—thil eng emaw hlau thei, thinur thei, beidawng leh hnual ve thei an ni tih kan hre dân a. Harsatna leh buaina chi hrang hrang an tawh fo avângin an nun pawh a hrehawm thîn hle.

Chuti a nih chuan, hêng Pathian chhiahhlawhte zînga tlêm azâwngte chanchin kan zir atang hian eng thil tha nge kan lo chhar chhuah theih ang?

SUNDAY

October 11

Zâwlneite kha mihring ve tho an ni

Kâr hmasa lama kan lo sawi tawh ang khân, zâwlnei Elija kha dodâlna nasat tâwk mah se, Lalpa'n hna ropui tak thawk tûra a hman a ni a. Amah hmanga Lalpa'n a hlen chhuah tâk kha a ropui lutuk a, a âwihawm loh hial zâwk. Nimahsela. . . eng thil nge lo thleng ta si le?

Jakoba'n zâwlnei Elija chanchin a sawi dân hi ngun takin chhiar la (Jak. 5:17, 18). Elija pawh khân “keimahni nihphung ang” tho hi a nei ve tia a sawi hian, eng nge a sawi tum tak ni ang?

Elija khân Karmel tlângah hlawhtlinna mak leh ropui tak a chang a (*1 Lalte 18*); amah kal tlang khân Pathianin hna ropui tak a rawn thawk a ni tih kan hria. Khami tum khân Thuthlung Hluia kan hmuh Pathian thilmak tih ropui ber pakhat chu a lo thleng a: Elija dîlna chu chhâna awmin vân ata mei a lo tla a nih kha (*1 Lalte 18:38*). Khatiang thil ropui tak a thlen hnu kha chuan he Pathian mi pawh hi a hlim ve hle tûrah i lo ngâi ngei ang.

1 Lalte 19:1–16 chhiar la. He lâi thu hian Pathian zâwlnei Elija rilru awm dân eng nge min hrilh?

“A tâwk tawh e! Tûnah chuan LALPA ka nunna hi la mai tawh teh, min thlahtute âi khân ka tha bîk chuang si lo va” (*1 Lalte 19:4, NKJV*). Hetiang thu hi chu beidawinna nasa tak neite’n an sawi ni âwm tak a ni. Eng vângin maw? Karmel tlângah thil thleng kha thil tih awl tak a ni lo vang tih a Chiang a; mahse, chuti chung pawh chuan thil dang lo thleng tel ve a awm tlat.

Chu thil thleng chu eng nge ni tih kan hriat theih nân amah Elija tawngka chhuak ngei hi lo chîk ila: “LALPA, sipaihote Pathian tân thahnem ka ngâi êm êm thîn a; Israela thlahte chuan i thuthlung an hawisan a, i mâichâmte an tichim a, i zâwlneite pawh khandaihin a sât hlum zo vek tawh bawk. Kei hi a la awm chhun chu ka ni a; keima nunna pawh hi rawn lâk ve leh an tum a ni” (*1 Lalte 19:10, NKJV*). A han sawi dânah hian rawngbâwlnaah hlawhchham nia inhriain, chu chuan a tilungngâi ta êm êm mai bawk niin a lang. Theihtâwpa a bei chung pawhin milem biakna a la hluar êm êm reng tho a, chumi lo dodâl kawngah chuan a mal tan niin a inhre bawk. A enga pawh chu lo ni se, he Pathian mi hi mihring ve tho, derthâwng êm êm bawk si a ni tih kan hmu thei a.

Tawngkam danga sawi chuan, Elija hi keimahni nihphung ang tho nei ve a ni.

Keimahni nun emaw, kan hnathawhna kawngah emaw pawh ni se, enga ti nge “hlawhchham” nia inngaihna hi neih a awlsam viau mai thin le? Beidawn deuh ram ram châng ka neih pawha kan thawh leh thuai zêl theih nân eng Bible chângte hi nge kan rinchhan theih ang?

THAWHTANNI

October 12

Zâwlnei dik hriat theih dân

Israel-te chanchin hmasa lamah khân zâwlnei der/suak an lo awm tawh thin a ni tih kan hria a (*Deut. 18:20*). Chu vâng chuan, Pathian pawhin a mite hnênah khân zâwlnei dik chu tute nge ni tih an lo hriat theih nân kaihraina tha tak a lo pe rêng a ni.

Zâwlnei dikte chuan, Pathian inpuanna dawngtu leh awmpuina chang an nih angin, rinawm tak, dik tak leh rilru ngîl tak pu chungin Pathian hnên ata thuchah an dawnte chu mite hnênah an puang chhâwng leh thin a. An thu puan avâng chuan lalte leh rorêltute lawm hlawh loh phah dân pawh ni se, tìm miah lovin an puang chhuak tho thin.

1 Lalte 22:1–14 chhiar la. He lâi thu hian zâwlnei rinawmte hna thawh dân eng nge ni min hrih?

Lal Ahaba hian zâwlnei Mikaia chungchâng sawiin, “Ani hi chu ka huat zâwng tak a ni, ka chungchâng thu hi a chhe lam ngawt a sawi zêl a, a tha lem erawh a sawi duh ngâi rêng rêng lo” (*1 Lalte 22:8, NKJV*) a ti a. He a thil sawi hian amah Ahaba chungchâng tam

tak a tihlan rualin, zâwlnei Mikaia chungchâng phei chu a tilang tam lehzuah. Mikaia hi thu dik sawi chhuah tîm ngâi miah lo, lal hnênah pawh ni se, sawi hmiah mai thîn a ni tîh a chiang a. Lal leh rorêltute duhsak thlahlela thu dik a hriat ang pawh sawi ngam lo nih chu a duh ngâi lo.

Mikaia hi zâwlnei der 400 rual zet hmaah mal tanin, a hnêna thuchah lo thleng chu a puang chhuak a. Lalpa hnên ata thuchah a dawn chu Lal sual tak Ahaba leh a nupui Jezebeli te tihlâwm nâna sawi lo va, a âiah thu dang sawi zâwk tûra an hrilh pawhin (*1 Lalte 22:13, 14*)—a lo dawngsawngtute chuan engtin paw’n lo ngâi dawn mah se—a sawi ta tho a ni.

1 Samuela 9:3–14 chhiar la. He lâi thu hian mi dangte’n Pathian zâwlnei rinawm takte an hmuh dân engtin nge min hrilh?

Bible-ah hian an nun pawh entawn tlâk tak tak ni hlawm zâwlneite chanchin kan hmu tam hle. He lâi thu-ah pawh hian Saula chu a pa Kisa’n a sabengtung bote zawng tûrin a tîr a. Saula kalpui chhiahhlawh pakhat chuan, Saula’n haw leh mai a han rawt chuan a lo duh ve hauh lo. “He khuaah hian Pathian mi a awm a, amah chu mi zahawm tak a ni nghe nghe asin” (*1 Sam. 9:6, NKJV*) tiin a hrilh a. A mi sawi hi zâwlnei Samuela niin, a sawi dân atang hian mite’n Pathian zâwlneite nungchang ni tûra an beisei chu kan lo hre thei mai âwm e. Pathian Lehkhabua kan hmuh zâwlnei dik takte chu “Pathian mite” tia sawi thin niin, Pathian nungchang phur chhuaktu ni tûra thlan an ni a. Chutih rualin “Pathian mite” zînga thenkhat erawh hi chu zâwlnei an nih vâng maiin mi tha famkim erawh an ni kher chuang lo.

“Pathian mi” kan ngaihsân ber berte zîngah meuh pawh hian mi tha famkim tia sawi tûr hriat i nei rêng rêng em?

THAWHLEHNI

October 13

Zâwlneite hnathawh

1 Samuela 8:4–22 leh Leviticus 8:10–13 chhiar la. Zâwlneite khân engtiangin nge anmahni hun lâi zêla lalte leh puithiamte nêr rawng an bâwl ho thin?

Zâwlneite khân, a nuamah leh a hrehawmah pawh an hun lâi lalthutthlêng luahtu lalte kha thawhpui an tum tlângpui thîn a. Israel-te’n Samuela hnêna lal neih an dîl (1 Sam. 8:4–22) tuma an sawi chu, “hnam dang zawng zawngte ang bawkin kan chung a rorêl tûr lal neih kan duh” (1 Sam. 8:5) tih a ni. Hei hi Pathian mite’n chhuan tina hlauhawm an lo hmachhawn tâk thin entîrtu lungchhiatthlâk tak leh pawimawh êm êm ni baw si a ni a. Keini pawh hian kan chhehvêla awmte ang nih ve kan châk fo thîn a ni lo’ m ni? Hemi thuah hian an thil dîl chuan—Pathianin a zâwlnei hmanga a hrilh lâwk sa vek chung pawhin (1 Sam. 8:11–18)—eng nge ken tel a neih dâwn tih lam an ngaihtuah thleng phâk lo rêng rêng a. Samuela chuan, an dîl ang ngei leh, vaukhânna a pe chung pawha a dîl luih tlat tho avângin Israel-te lal hmasa ber, Bible-a Lal Saula tia hriat ni zui ta hi hriak a lo thih ta a ni.

Thuthlung Hlui lehkhabu—1 leh 2 Lalte leh 1 leh 2 Chronicles te hian Israel lalte leh Juda lalte’n anmahni hun theuha an ram ve ve an enkawl dân leh an nungchang min hrilh a. Ngun taka han chhiar hian, an zîngah Pathian mit hmuha thil tha ti thîntute âiin thil tha lo ti thîntute an tam zâwk hle tih kan hria ang. Zâwlneite hnathawh pawimawh tak pakhat chu Pathian thupêkte zâwm a, a hnêna kîr leh tûra lal sual tak takte hriattîr a ni a. Chutiang thu an

sawi avâng chuan anmahni vauna thu rum pui pui dawngin, thenkhat chuan Pathian hnên ata Pathian mi hruai botu lalte kut an tawrh bâkah, tihlum hial pawh an tâwk nghe nghe (*1 Lalte 18:4–19, 2 Chron. 24:20–22*).

Tin, puithiamte nêan an thawk ho thîn bawk a. Pathian zâwlnei Mosia pawhin Arona leh Arona fapate chu Israel puithiam hmasa ber atân hriak a lo thih a nih kha (*Lev. 8:10–13*). Puithiamte hian zâwlneite kal tlanga Pathian zilhhauna thu an dawn châng pawh a awm thîn a (*Hosea 6:9, Mal. 2:1–3*). Entîrna tha tak pakhat chu, Elia te pafa za, dik lo taka thil an tih thîn avâng mi pakhatin a rawn hmachhawnte kha an ni (*1 Sam. 2:27–36*). Pathianin hamthatna a pête ngeiin thil sual nasa tak an han tih hian a huatthlala zual êm êm a; chu vâng chuan an hnêna zilhhauna thu lo thleng pawh a khauh bik thîn rêng bawk.

Zâwlneite kha mipuite zirtîrtu an ni bawk a (*2 Chronicles 34*). Pathian hnên ata thuchah an dawnte chu puithiamte hnênah te, lalte hnênah te leh mipuite hnênah te an hrih chhâwng ve leh thîn (*Jer. 5:31, Ezek. 22:26*). Tin, Israel ram chhehvêla chêng hnam hrang hrangte hnênah pawh thu sawiin, an tâna Pathianin ruahmanna a siamte chu an hrih châng a awm thîn bawk a, chutiang thu chu Thuthlung Hlui zâwlneite thuchah hrang hrangah hian kan hmu fo mai (*Isaia 60:1–3; Isaia 62:1, 2*). Zâwlneite kha an hnêna Pathianin thuchah a pête rinawm taka sawi chhuak leh tûra beisei an nih bâkah, an thuchah dawnte chu ziaka daha vawng tha tûra hriattîr an nih châng pawh a awm thîn bawk a (*2 Chron. 13:22*). Zâwlneite kha mihring ve tho chu ni mah se, tawngtâi thîn mi, Pathian Thu zâwm tlat thîn, Pathian leh a mite rawngbâwlsak duh êm êmtu an ni (*Jer. 42:4; 2 Lalte 22:15–17*).

NILAINI

October 14

Zawlnei hmeichhiate

Exodus 15:20, Rorêltute 4:4, 2 Lalte 22:14 leh Nehemia 6:14
chhiar la. Hêng Bible chângte'na zâwlneite hna thawh
chungchâng an sawi chu eng nge?

Pathian Lehkhabuah hian Pathianin zâwlnei ni tûra hmeichhiate pawh a koh thin thu kan hmu tam hle (Hebrai thumal, *nevi'ah* [Exod. 15:20] tih hman a nih dân leh Grik thumal, *prophetis* [Luka 2:36] hman a nih dân te en la.) Mika 6:4-ah chuan Miriami pawh Mosia leh Arona ang bawkin Pathian mite hnêna thu sawi tûra thlan a nih thu kan hmu a. Tin, Israel-te'n Tuipui Sen an kân tuma hnehna hlado satu zâwlnei nia sawi a ni bawh (*Exod. 15:20, 21*). Nimahsela, he zâwlnei hmeichhia pawh hi, a zâwlnei nihpui mipate ang bawkin thil tih dik loh nei ngâi miah lo chu a ni bîk hauh lo tih chu Mosia leh a nupui, Ethiopia mi lak a rilru puthmang pawh khân a tilang a, kha a thiltih zahawmpui tak avâng khân chawplehchilha hrem nghâl a ni ta nghe nghe a ni (*Num. 12:1–10 en ang che*).

Israel mite chung a rorêltu Debori pawh kha zâwlnei hna lo thawh tawh thîn a ni tih kan hria a (*Ror. 4:1–4*). Dik tak chuan, Debori khân Pathian hnên ata thu a dawng thîn ngei a ni tih tichiangtu thil thlengte pawh a awm (*Ror. 4:4–9, 14–22*). A hnehna hlado sak (*Ror. 5:2–31*) hi Pathian rawn inrawlh avâng a hnehna chang an ni tih puan chhuahna a ni a, khatih lâi huna Israel hnam tân khân pawimawhna thûk tak a nei nghe nghe.

2 Lalte 22:11–14 chhiar la. Enga ti nge Lal Josia mi tirhte hi Huldi hnênah an va kal? Hei hian Israel ramah khân hna pawimawh tak a thawk a ni tih min hriattîr em?

“Zâwlnei” Huldi hi Lal Josia sawrkâra mi pawimawh tak tak pangate’n lal hmaa “Dân Lehkhabu” an chhiara (*2 Lalte 22:8, NKJV*) (hemi tuma an chhiar hi Deuteronomi bu a nih rin a ni), lalin chu thu a lo hriata “puante a pawh thlêr” (*2 Lalte 22:11, NKJV*) hnua an va râwn kha a ni a (*2 Lalte 22:14, 2 Chron. 34:22*). Hemi tuma an thil tih hi Lal Josia khân a la thutak hle a ni tih a lanna chu, Huldi hnênah a khâwnbâwl upate a tîr nghâl tlat alâwm. Huldi hian Juda ram chung a hremna lo thleng tûr chunchângah Pathian hnên ata thuchah a dawng a. Josia hova siamthatna lo thleng pawh kha Huldi hril lâwkna thupuan rah niin, Pathianin a mite chung a rorêlna thlentîr a lo tum pawh chu a thulh leh ta rih hial a ni.

Zâwlneite kha—hmeichhia an ni emaw, mipa an ni emaw—Pathianin a koh ni mah se, khawngaihna mamawh mi sual ni ve tho an ni a. An chanchin atang hian eng ang beiseina nge kan lo chhar chhuah theih ang?

NINGANI

October 15

Zâwlnei derte

Pathianin eng thil eng emaw a tih rêng rêngin, chumi lem chu Setana pawhin a lo ti ve nghâl zat zêl a. Zâwlnei chungchângah pawh chutiang chu a rawn ti leh chat baw. Israel-te khân zâwlnei dikte mai ni lovin, zâwlnei derte pawh an hmachhawn fo thîn a. A pawimawh ber erawh an danglamna lo hriat a ni thîn.

Jeremia 14:1–15 chhiar la. Hetah hian eng thil nge thleng a, tin, Lalpa’n ama hming chhâla thu dik lo tak tak puang chhuak thînte a ngaih dân chu eng nge ni?

Jeremia 14 kan chhiar chuan Pathianin Jeremia hnênah Juda ram chung a rorêlna a lo thlen tûr thu a hrilh tih kan hmu a, chu rorêlna chu khandaih (indona), tâm leh hri chhia te hmangin a lo thleng dân a ni. Chutih hun lâia lo awm ve zâwlnei derte chuan Jeremia thu puan kalh zâwng chiah hian anrawn puang ve thung a. Hêng mite chungchâng thu Jeremia’n a lo sawi chu: “LALPA chuan ka hnênah, ‘Zâwlneite chuan ka hming chhâlin dân [thu] an hril thîn a ni. Anni chu ka tîr hauh lo va, thu ka pe lo va, biak pawh ka be hek lo; in hnênah an thil hmuh ni miah loh te, âienna thil te, thil tlâktlâi lo tak tak te, an thinlunga bumna thu awmte chu an hril zâwk si a” (*Jer. 14:14, NKJV*) tih hi a ni. Zâwlnei derte hi mi dik lo tak tak an ni a, a chhan chu an thu hnâr ber pawh chibai an bûk thîn “pathian” lemte a nih vâng a ni (*Jer. 23:13, 14*). Pathian chuan, “Anni chu ka tîr hauh lo va, thu ka pe lo va, biak pawh ka be hek lo” tiin a sawi a (*Jer. 14:14, NKJV*). “Zâwlnei dân sawi thîn, anmahni thinlung ngei pawh bum duhtu” (*Jer. 23:26, NKJV*) an ni. Ezekiel kha zâwlnei derte chung thu puang chhuak tûra hrilh a ni a, hêng mite hi “anmahni thinlung atanga lo chhuak [phuachhawp] thu hril ve leh ngawt mai thînte an ni” (*Ezek. 13:2, NKJV*) a ti.

Dân tlângpuiin zâwlnei derte chuan mite’n pawm nuam an tih tûr leh an lawmzâwng tak thu an sawi thîn a. Chu chiah chu 1 Lalte 22-a kan hmuh, Lal Ahaba thupêka lo kal khâwm “zâwlnei” 400 rual zette pawhin an tih kha a ni (*1 Lalte 22:6*). Thu khat vuain lal chu Ramoth-Gilead do tûrin an hrilh a. Chutah Ahaba chuan, Aseri

zâwlneite'n an sawi kha an hriat hnuin Juda lal Jehosaphata a han bia a, Ramoth-Gilead dopuiah a sâwm a. Mahse, Jehosaphata chuan zâwlnei Mikaia râwn hmasak phawt a lo rawt a. "Tichuan, Mikaia va ko tûra an tirha chuan a hnênah, 'Ngâi teh khai, zâwlneite hian thu khat vuain a tha lamin lal hnênah thu an sawi theuh a. Khawngaihin, an sawi ang chuan nang pawhin han sawi ve la, a tha lamin sawi ve ang che aw' a ti a" (1 Lalte 22:13).

Mikaia'n dâwt sawi tûra nawrna a tawn hi Aseri zâwlneite pawhin an tawn ve tho nên khân thuhmun a nih a rinawm a. Mikaia hi chuan mite lawmzâwng tûr thu sawi ve duh lovin, Lalpa'n sawi tûra a duh a rawn hrilh hun chu a lo nghâk ta zâwk a ni (1 Lalte 22:14).

Zâwlnei kan ni emaw, kan ni lo emaw, mite lawmzâwng thu sawi leh thil tih mai hi a awl thîn khawp mai. Mite lawmzâwng chu thil tha lo tak a nih theih thîn avângin eng a ti nge chutiang thu sawi leh thil tih chu ngaihdân tha tak a nih ngâi loh?

ZIRTAWPNI

October 16

Tha famkim ni lo mah se, rawngbâwl duhna erawh a nei

Kan hmuh tâk ang khân Thuthlung Hlui zâwlneite nun khân Pathian thuchah puangtu nih hi thil awlsam tak a ni ngâi rêng rêng lo tih Chiang takin an lantîr a. Ellen G. Whitei pawh khân Bible-a kan hmuh zâwlneite rilru hahna leh natna tam tak ang kha a lo tawng ve vek a ni. Zirtawpni hmasaah pawh kan lo sawi tawh angin Pathian kohna a dawn khân tleirâwl tê, zakzum tak leh hrisêlna pawh pan êm êm a ni a. Inlârna a hmuh tum hnihna khân kohna a dawn chu rawn nemngghet leh tho mah se, hlauthâwnna lian tak a la nei reng tho a ni. Chutiang a nihzia chu he a thuziak atang hian a hriat theih a:

“Hemi hnu chawlhkâr khat vêlah hian Lalpa’n inlârna dang min pe lehin, ka pal tlang ngei tûr fiahna leh hrehawm chi hrang hrangte chu min hmuhtîr a. Ka hnêna a rawn puan chhuahte chu mi dang hnênah hrilh chhâwngin, dodâlna nasa tak ka hmachhawn dâwn bâkah, rilru natna pawh ka tuar dâwn a ni tih hriattîr ka ni bawk. . . .

He ka inlârna hmuh hian ka rilru a tibuai khawp mai a. Ka hrisêlna a panin, kum sâwm leh pasarih leka upa ka la ni bawk si. . . . Ka kova nghah mawhphurhna chu mi dang tu emaw hnênah hlan chhâwn an nih theih nân tih tak zetin ka tawngtâi a. Mahse, chhânna ka dawn awm chhun lah chu, ‘l hnêna ka rawn puan chhuah tâk kha mi dang hnênah sawi chhâwng ve rawh’ tih a ni tlat si. Kal chhuaka tlângau ngam tûr ziazâng ka ni lo va. Mahni inrin tâwkna nei tlêm mi kan ni bawk. . . . Thih daih mai ka duh hman rum rum a. Ka kova tla mawhphurhnate hlen chhuah tuma beih âi chuan thihna pawh thlanawm ka ti zâwk hial a ni.” — *Spiritual Gifts*, vol. 2, pp. 35, 36.

Ellen Harmon [Whitei] khân zâwlnei ni tûra kohna a dawn chu lo pawm âiin thih mai pawh a thlang zâwk a ni tih hi lo chhinchhiah ila. Nasa taka a tawngtâi hnuah leh, a ringtupuite’n an fuihna avângin a pawm ta nge nge a, Pathianin “ti tûra a tih apiang” chu ti zêl tûrin a nun a lo hlân ta a ni.” — Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, volume 2, page 38, adapted.

Tichuan, a dam lâi mai ni lovin, hun lo la kal zêl tûrah pawh Seventh-day Adventist Kohhrana a thu leh hla ngaihchân hlawn leh huhâng nei lian ber a rawn ni chho ta a. Hetih lâi hian mihring ve tho a nih avângin, mizia-ah pawh fel tâwk lohna nei, taksa dawrâwm tak, an in chhûngkhura harsa eng eng emaw thleng thîn leh mi dangte nên pawh intihtiam loh tum nei ve zauh zauh tho a ni. Mahse, hêng a mihring zia zawng zawng kârah hian zirlâi ropui

tak zir chhuah theih kan nei a. Chu chu: Pathian chuan a rawngbâwl tûrin rawngbâwl duh mi famkim lote a thlang thîn tih hi a ni.

Ellen G. White-i zâwlnei hna thawh hian Thlarau Thianghlim kaihhruaina hnuaiah ringtute fuih phûrin, Bible thutakte a hriatthiamtîr a. Kum 1860 hma lam phei kha chuan a thawk rim lehzuat thîn hle. Seventh-day Adventist kohhran lo piang cho tûrah khân tha a thawh nasa êm êm a. Tin, khawvêl hnêna vântirhkhoh pathum thuchah puan darh hna an thawhna kawngah pawh a thawh hlâwk ber a ni baw. Ama hova hna an thawh nasat azârah Pathian chuan kum 1863 khân Seventh-day Adventist Kohhran hi a lo dintîr ta

a. A hnu zêlah pawh Ellen G. White-i thu sawi leh ziahte chu khawvêl hmun hrang hranga Adventist-te'n hrisêlna thuchah leh zirna an kalpui dânah a hnukpui ber a ni thîn. A thawh hlâwkna erawh ber chu lehkhabu ziah kawngah niin, a lehkhabu ziah zawng zawng belhkhâwm pawh phêk 100,000 vêl lâi a ni a. Hêng a thuziakte hian khawvêl hmun hrang hranga ringtu awmte hnênah thu a la sawi chhonzawm ta zêl a ni.

Zau zâwka zir duh tân, he website, <https://whiteestate.org/abs/3>. hi tlawh theih a ni e.

Zirlâi 4

October 17–23

Thuthlung Thara Zâwlneite

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Mat. 16:13–16, Eph. 2:20, Thup. 22:6, Luka 2:36–38, Tirh. 21:9, Eph. 6:10–18.*

Châng vawn: “*Tin, thilpêk hrang hrang a awm a, Thlarau erawh chu hmun khat a ni. Rawngbâwl dân hrang hrang pawh a awm a; nimahsela, Lalpa chu hmun khat a ni. Hnathawh dân hrang hrang pawh a awm a, Pathian erawh chu hmun khat a ni—mi zawng zawng chung a eng kim thawktu chu*” (1 *Korinth 12:4–6*).

Pa pakhat hian kawngpuiah car a khalh a, chutia a khalh lâi chuan a sîra thu a fapa chuan an câr tlân pelh leh tawhte chu ngun taka lo thlîrin, a pa car khalh ang a nih leh nih loh hriat a lo tum a. Chutah a pa chuan an piaha car ding chu kâwkin, “Mama en teh saw, ka car neih hmasak ber ang chiah kha!” a ti a. In an thlen chuan, a car neih hmasak ber chungchâng inziahna lehkhabu chu a hâi chhuak leh a, tin, tuna a khalh mêk car chungchâng inziahna lehkhabu pawh a phawrh bawk a. A fapa

hnênah chuan a car neih hmasak ber leh tâna a khalh mêk nihna hrang hrangte chu entîrin, an inan dân leh inan loh dân zawn zawn a hrilhfiah vek a. Amaherawhchu, car pahnihte khâwlpui ber (engine) a han khâikhin chuan, engkim a lo inang vek tlat mai. Thil tam tak thlâk danglam a ni tawh a; mahse, a khâwlpui ber erawh chu a la ngâi reng a nih chu.

Pathian chuan Thuthlung Hluia zâwlneite leh Thuthlung Thar lama tirkhohte kal tlang khân thu a lo sawi thîn a. Khâng zâwlneite leh tirkhohte thuchah puan kha an inzawm kual vek chhan leh, an inrem tlan êm êm bawk chhan chu anmahni rawn thâwk khumtu/uaptu Thlarau Thianghlim—an thu dawnna hnâr emaw, an “Khâwlpui” emaw tiin sawi ta mai ila—hi hmân ata tawh tûn thlenga a pângngâi reng a la nih tlat vâng a ni. Thlarau Thianghlim chuan hril lâwkna thilpêk hmangin zâwlnei dik takte kha a lo thuam thîn a. Hebrai Lehkathawn ziaktu’n Chiang taka a lo sawi ang hian, Krista chu zâwlneite thuchah laimu berah a dah zêl thîn bawk a ni (*Heb. 1:1–3*).

Tûn kârah hian Thuthlung Thar lama hril lâwkna thilpêk a lo lan dân kan zir dawn a. Zâwlneite thil tih te, tute nge zâwlnei nia hna thawt tih te, zâwlneite leh tirkhohte inanna leh danglamna tih te leh zâwlnei derte hlauhawm dân tih te kan en ho ang.

SUNDAY

October 18

Isua kha zâwlnei a ni

Mosia khân, “LALPA in Pathian chuan in zîng ata, nangmahni unaute ngei atangin keimah ang zâwlnei hi a siamsak dawn che u a. Chu mi thu chu lo ngâithla ang che u” (*Deut. 18:15, NKJV*) tiin a lo sawi lâwk daih tawh a. Chu zâwlnei chu tu nge ni? Pathian Lehkhabu vêk hian Chiang takin a lo sawi a: Mosia’n a lo sawi chu

Isua kha a ni. “Mosia ngeiin in thlahtute hnênah, ‘In Lalpa in Pathian chuan nangmahni unaute ngei atangin keimah ang Zâwlnei hi a siamsak dâwn che u a. Anî’n in hnêna a sawi apiang chu eng thilah pawh ni se, in lo ngâithla zêl dâwn nia’ tiin a lo hrilh a” (*Tirh. 3:22, NKJV; Joh. 6:14 pawh en bawh ang che*).

Isua’n zâwlnei a nih anga thil a tih chu eng nge ni? He zawhna hi Isua hun lâi khân engtin nge chhâna a awm (*Mat. 16:13–16, Marka 8:27–29, Luka 9:18–20*).

Isua hi, Krista leh Messia a nih ang ngeiin Thuthlung Hlui zâwlneite’n a chanchin an lo sawi thin kha a ni. Thuthlung Thar lehkhabu hrang hrangahte hian Isua chu zâwlneite’n an lo puan thin Messia chungchâng thu lo thlen famkimna a ni tih târ lan a ni thîn a. Luka 24:13–35-ah phei chuan Messia chungchâng hril lâwkna thu hrang hrangte’n an lo sawi kha amah ngei hi a nih thu Chiang takin kan hmu.

Dik taka sawi chuan Johana 1:1–5-a Thu nihna leh thil tih a sawite hi mihring emaw, zâwlnei pângngâi emaw zînga tu mahin an neih phâk loh leh tih ve theih loh a ni a. Thu chu Siamtu nia sawiin, “engkim hi ama siam a ni a, ama siam ni lo engmah a awm lo” (*Joh. 1:3*). A awmzia chu, thilsiam zawng zawng hi ama siam vek a ni tihna a ni a, chu chuan lei leh vâna thil awm zawng zawng, a zau zâwng pawh êng kum tlûklehdingâwn 93 vêl khi a huam vek a ni.

Genesis 1-a kan hmuh, “Pathianin . . . a ti a” tih tawngkam tin hi “Isua’n . . . a ti” (*Gen. 1:3*) tihna zêl a ni a. “Êng lo awm rawh se” tih thu sawitu hi “mihring tân êng” niin (*Joh. 1:4*), tlanna ruahman (*Joh. 1:4, 5*) hmang khân khawvêl thimna hi a lo tiêng ta a ni.

Pathian thutiamte hi a Chiang a, a rinawmin a nghet êm êm hlawm baw. Kan lo ngaihven a nih phawt chuan khua a lo vâ a, vâparh arsi chu kan thinlunga a lo chhuah hma loh zawng hmun thim êntu khâwnvâ a ni ang a (2 Pet. 1:19, NKJV). “Vânparh Arsi” leh hril lâwkna thu êng lo chhuahna Hnâr Isua’n a chatuan ram a rawn din hma zawng chu kan khawvêl sual takah hian êng a rawn thlentîr chhunzawm zêl dâwn a ni.

Chumi hun a lo thlen hma zawng chu Krista khân a nun, a thihna leh a thawhlehna hmangin mi zawng zawng hnênah chatuana nunna min lo pe tawh a. Zawhna awm chhun ni ta chu, kan lo pawm mai dâwn nge, pawm dâwn lo tih a ni.

Siamtu Isua (Joh. 1:1–3) chu i sualte thâwi nân krawsah a lo thi tawh a ni tih thu hi ngun takin han ngaihtuah teh. He thu mak leh ropui tak hian Pathianin mi a hmangaihzia a hriattîr che em?

THAWHTANNI

October 19

Tirhkohte leh zâwlneite

Thuthlung Thar lehkhabe hian tirhkohte leh zâwlneite hnathawh an sawi hlawm a. Tirhkohte tih hi a tawng bul lamah (Grik) chuan *apostolos* niin, chu chuan “thuchah puangtute” tih emaw, “Pathianin a tirhte” tih emaw a kâwk. Chanchin Tha bu pali-ahte hian zirtîr 12-te sawina atân “tirhkohte” tih hman a ni fo thin a. Thuthlung Thar lehkhabe dangte pawhin chu chu an tâwmpui ve bâkah, a tîra Isua Krista zirtîr ni ve lo mi dangte pawh an huam teltîr ta zêl a ni.

Paula hian a lehkhathawn hrang hrangah tirhkohte tîin a insawi thin a, chutianga tirhkohte a nih thu a sawina Bible châng chu 12 zet a awm nghe nghe. Rom 1:1, 2-ah chuan tirhkohte a nihna mai bâkah, a thu hril ber pawh Thuthlung Hlui zâwlneite thuchah lo puan thin

nên khân a sawi zawm a. Jentail-te tirhkoh an nih thu sawiin (*Rom 11:13*), chumi tûr chuan Pathian duh zâwng ang taka ruat niin a insawi baw (*1 Kor. 1:1*).

Eng hnam emaw leh tute chhûngkua emaw te'n an inrochun chhoh zêl thin puithiamte ang lo takin, tirhkohte leh zâwlneite hi chu Pathianin ama duh ang leh duhzâwng ang zêlin a lo ruat thin a. Tute'n emaw tirhkoh ni tak tak lo anga Paula an lo sawi khân amah Paula ngei hian chhângin, tirhkoh a nih ngeizia huai takin hril a nih kha (*1 Kor. 9:1, 2*). A tirhkoh nihna chu Krista, kohhranho inngahna lungphûm chung a sak niin a ngâi baw a (*Eph. 2:20*). Chutiang chuan, tirhkohte khân, Pathian inpuan chhuahna lo dawngtu an nih angin, zâwlneite'n Pathian Thlarau uapna an chan ang tho kha an chang a ni (*Eph. 3:1-5*).

Petera chuan zâwlneite kha tirkohte lo chhuah hmaa lo awm tawh, an thuchah puante pawh pawimawh tak tak ni hlawm niin a sawi a, chutiangin tirhkohte pawh zâwlneite ang bawka thuneihna nei ve tho an ni a ti (*2 Pet. 3:1, 2*). Hêng châng pahnih lekah hian Thuthlung Hlui hun leh Thuthlung Thar hun a sawi ve ve a. Zâwlneite kha Thuthlung Hlui hun lâia Pathian thuchah puangtute niin, tirhkohte erawh chu Thuthlung Thar hun lâia Pathian thuchah puangtute an ni ve thung ni âwmin lang mah se, tirhkoh ni lo, hril lâwkna thu puang thin emaw, hril lâwkna thilpêk kaw l emaw tlat si an awm ve tho baw. Hril lâwkna thilpêk hi Thuthlung Thar hun lâia tirhkohte chauh khân an kaw l a ni lo va. Tin, zâwlnei zawng zawngte kha tirhkoh an ni vek chuang lo baw (*Tirh. 15:32*).

Ephesi 2:20 leh Ephesi 3:5 chhiar la. Tirhkohte leh zâwlneite khân engtiangin nge Krista tân leh kohhran tân hna an thawh thin?

Tirhkohte'n Thuthlung Thar lehkhawua an lo ziahte kan chhiar atanga kan hriat ang hian, a thu sawi leh ziah zawng zawng tih theih deuhthawin an kawh ber Isua a ni a. Eng emaw ti zâwng talin Isua nun, a thihna, a thawhlehna, puithiam lalber nia vân biak bûka rawng a han bâwlina leh a lo kal lehna chungchâng an sawi zêl thîn.

Tirhkohte leh zâwlneite'n Isua chanchin—a nun leh a hnathawhte—an lo ziahna bu rin tlâk kan neih chhun chu Bible hi a ni a. Hei hian Bible hi Isua chanchin leh kan tâna a thihna chungchâng kan rin dâna thuneitu sâng ber a nih a tûl chhan min hriatthiamtîr em?

THAWHLEHNI

October 20

Thuthlung Thar zâwlneite hnathawh

1 Korinth14:3, Ephesi 4:11–13 leh Thupuan 22:6 te'n Thuthlung Thar zâwlneite hnathawh min hrih chu eng nge ni?

Hêng Bible chângte hi bengvârthlâk viau tho mah se, Thuthlung Thar zâwlneite'n thil an tih hrang hrangte kha an sawi kim lo hle mai. Eng pawh ni se, an thil tih tam tak kha Thuthlung Hlui hun lâia zâwlneite pawhin an lo tih thin tho a ni a, Thuthlung Thar hunah pawh hrih lâwkna thilpêk dawng an la awm chhunzawm zêl a ni tih kan hriat theih phah bawk.

1 Korinth 12:10-ah chuan hril lâwkna thilpêk hi thlarau lam thilpêk hrang hrang zîngah chhiar tel ve a ni a. Tehkhin nâna Krista taksa tih tawngkam hman a nihnaah pawh zâwlneite chu Pathian hnên ata thuchah dawngtu ni ve tho tirhkohte dawtah dah an ni baw (1 Kor. 12:27, 28). 1 Korinth 14:3-a kan hmuh dânin, “Hril lâwkna thu puangtu chuan mite hnênah siamthatna thu te, fuihna thu te leh thlamuanna thu te a sawi thîn a ni” (NKJV).

Ephesi 4:11–13-ah pawh 1 Korinth 12-a a lo sawi ang thlarau lam thilpêk hrang hrangte baw kha a sawi leh a.

Zâwlneite chu tirhkohte, chanchin tha hriltute, kohhran enkawltute (pastor-te) leh zirtirtute zîngah a chhiar tel (Eph. 4:11). Hêng mite hi “rinna leh Pathian Fapa hriatna kawngah chuan thu khat vuaa, puitlinga, Krista famkimna lenzia tluka kan zaa kan lo awm hma loh zawng rawngbâwl hna thawk tûra mi thianghlimte tihfamkim nân leh Krista taksa siam tha tûra” awm an ni a (Eph. 4:12, 13). Hetah leh hmun dangah pawh kan hmuh angin, an thuchahin a tinzâwn ber chu Isua a ni zêl thîn.

Tirhkohte bu hian zâwlnei pahni, Juda leh Sila te (anni pahni hian Bible-a dah tel ni ta lehkhabu an zia lo ve ve) chanchin a sawi a, “thu tam tak sawiin unaute chu fuiha an tihchak” thîn thu pawh min hrilh baw (Tirh. 15:32, NKJV). Ni e, zâwlneite khân vaukhâna thu an puan chhuah châng pawh a awm thîn a, thu rum leh dêngkhâwng deuh hlek an sawi tum a awm baw. Nimahsela, mite’n an mamawh dân ang zêlin fuihna thu pawh an sawi ve thîn tho va, a bîk takin, hun khirh tak an tawh lâi phei chuan an mamawh tak thute bâkah, beiseina thar pe thei tûrte pawh an lâwm tlângpui thîn.

Hril lâwkna chu mite fuih phûrna atâna pêk a nih thîn thu pawh sawi lan a ni baw a (1 Kor. 14:31, NKJV). Ringtute’n tihduhdahna

leh fiahna an hmachhawn lâi chuan hril lâwkna thilpêk hi chhelna leh beiseina neihrtu a ni thîn.

Thupuan 22:6-ah chuan Isua hi “zâwlnei thianghlimte Lalpa Pathian,” ani’n thu a sawite chu a rinawmin a dik êm êm zêl nia tâl lan ni a (NKJV). Pathian bâwihte’n Pathian âiawha thu an sawi rêng rêng pawh a dikin a rinawm thîn ang. Rin ngam alawi kan neih tawh lohna khawvêlah hian Lalpa zâwlneite’n an sawi erawh kan ring ngam thei a, a Thu Bible phei hi chu thuneihna tâwp nei leh chungnung ber a ni tih kan hre reng tûr a ni.

NILAINI

October 21

Zâwlnei hmeichhiate leh tirhkohte tha chhangdâwtute

Luka 2:36–38 leh Tirhkohte 21:9 chhiar la. Hêng chângte hian zâwlnei hmeichhiate chungchâng engtin nge an sawi?

Thuthlung Hlui hunah khân Pathianin a thuchah puang chhuak tûrin hmeichhia leh mipa a lo ko thîn a. Thuthlung Thar hunah pawh hian zâwlneite zîngah hmeichhia an awm ngei a ni tih tichiangtu a awm nual mai. Anni kha Thuthlung Thar lama “hmeichhe zâwlnei” tia sawi hmasak ber a ni a. Hun puma rawngbâwlin, “a chhûn a zânin, chaw nghei tea tawngtâiin Pathian a be thîn. Tin, . . . Pathian hnênah lâwmthu a sawi fo a, mite hnênah Isua chanchin a sawi thîn baw” (Luka 2:37, 38).

Tirhkohte 21:9 hian Philipa’n hril lâwkna thu puang thîn fanu pali, mipa la ngâi miah lo thiau lehngâl a neih thu min hrilh a. Thuthlung Thar chanchin zirtu mi thiam, entîr nân, Eusebius-a te pawh khân Thuthlung Thar lehkhavute ziah a nih hnu daiha ziah lehkhavute eng eng emaw hâi chhuakin, chûngahte chuan Philipa

fanute chênna khua leh an thiha phûm an nihna hmun pawh ziah a nih thu an lo sawi a ni âwm e. Eng pawh ni se, hmeichhia, chu pawh nula la ni lehngâlthe'n hril lâwkna thilpêk an dawng tih kan hmu a. Eng thu nge an hril a, tu tute hnênah nge an hril tih erawh kan hre lo. Thil pakhat kan hriat chian êm êm awm chu: he mite unau za thu hril hi tûna Thuthlung Thar (Bible) kan neihah hian telh ve a ni lo tih hi a ni. A awmzia chu, mi dangte ang bawkin, anni pawh hi Bible-a an thuziak awm ve lêm lo zâwlneite an ni a. An thu sawi emaw, an thu ziah emaw kha Bible-ah hian dah ve ni ta lo mah se, zâwlnei dik tak an ni tho si a ni.

Zâwlnei hmeichhiate bâkah pastor patuai deuhte pawh khân tirhkohte puiin rawng an lo bâwl ve thîn a. Tirhkohte khân chûng hruaitu la naupang deuhte chu rawngbâwl tak tak thei tûrin an chher hriam thîn a ni. Entîr nân, Paula chuan Timothea kha “rinnaa ka fa tak tak” tiin ko a (*1 Tim. 1:2, NKJV; 1 Tim. 4:12 pawh en baw ang che*). Kohhran enkawl na kawnga a hriat ngei tûl thilte a zirtîr thîn. A hna thawh tûr chungchâng pawh heti hian a hrilh a: “Ka fapa Timothe, hmâna i awm dân tûr an lo hril lâwk tawh ang ngei khân, indona tha chu i beih theih nân he mawhphurhna hi i kovah ka ngat ta a ni” (*1 Tim. 1:18, NKJV*).

Tita pawh kha “rinna thuhmun ka neihpui ka fapa tak tak” tiin a sawi baw a (*Tita 1:4, NKJV*). A hnênah Kret thliarkâra ringtu awmte tân hruaitu ruat hna thawk tûrin mawhphurhna hlânin, chu hna chu a awlsam dân lo hle nghe nghe. He mawhphurhna pawimawh tak hi thiam leh tha taka a hlen chhuah theih nân thlarau lam thurâwn pawh a pe nghâl a: “Chûng thute chu thu nei takin sawi la, fuih an tûlnaah fuihin, zilh an ngaihnaah zilh baw rawh. Tu ma'n lo ngâinêp che suh se” (*Tita 2:15, NKJV*).

Kan la naupang deuh a ni emaw, kan upa deuh tawh a ni emaw, a hmei a pa hian Pathian hnaah chuan thawh tûr kan nei

theuh a. Nang eng nge i thawh tûr ni ve a, engtin nge nasa zâwk leh hlâwk zâwkin i thawh theih ang?

NINGANI

October 22

Thuthlung Thara zâwlnei derte

Matthaia 24:23, 24 chhiar la. Isua'n vaukhâna min pêk hi eng chungchângah nge ni? He vaukhâna hi eng vângin nge kan lo ngaih pawimawh êm êm a tûl?

Amah Isua ngei pawh khân hei âia Chiang hi chuan a sawi thei tawh bîk kher lo maithei: "Krista derte leh zâwlnei derte an lo chhuak dân si a, chûng chuan thei ang sela, thlante meuh pawh an bum theih nân chhinchhiahna ropui tak takte lantîrin, thilmakte pawh an ti baw ngei ang" (*Mat. 24:24, NKJV*).

Inbumna a sawite hian mi a hneh thei viau dân niin a lang lehngêl a, a chhan pawh "chhinchhiahna ropui tak tak leh thilmak chi hrang hrang" a ken tel tlat dân vâng a ni. Thilmak, leilung dân pângngâi anga thleng ni lote hi, eng anga âwihawm pawh ni mah se, anmahni ngau ngau chuan Pathianin hna a rawn thawk a ni tih entîrtu a ni hran rêng rêng lo va. A chhan pawh chutiang thilte ti theitu chu hmêlma kan nei tlat alâwm. Paula chuan: "Kan buante hi tisa leh thisen an ni si lo, lalnate leh, thuneihnate leh, he thim chung khawvêl rorêltute leh, vânn hmunahte thlarau sualho awmte an ni zâwk e" (*Eph. 6:12*) tiin a lo sawi a. Hêng thiltihtheihna hrang hrang a sawite hian zâwlnei derte hmangin hna an thawk thîn a ni.

Dik tak chuan, zâwlnei derte hi tûn hnua lo chhuak ta chauh an ni rêng rêng lo. Thuthlung Thar ziaktute pawhin Thuthlung Hlui hunah khân zâwlnei derte an awm thîn thu an sawi a (*Luka 6:26*). Zâwlnei derte chu "chinghne koham tak," nimahsela, berâm

emaw tih palh mai theih tûa “berâm vun sin” nên tehkhinin” (*Mat. 7:15, NKJV*), chúng mite chu an rah atanga an nihna dik tak hriat theih tûa an nih thu pawh an sawi baw (*Mat. 7:16, NKJV*).

An hna pui ber chu mite bum a ni a (*Mat. 7:17–20*). Isua ngei pawh khân zâwlnei der tam tak lo la chhuakin, mi tam tak an la bum dân tih a lo sawi a (*Mat. 24:11*). Thei phei se chu, thlante meuh pawh bum an tum dân a ni a ti baw (*Mat. 24:24, NKJV; Marka 13:22, 1 Joh. 4:1 pawh en baw ang che*).

Ephesi 6:10–18 chhiar la. Inbumna eng chi pawh lak atanga kan lo invên theih dân tûa chu eng nge ni?

Rinnaa nung a, “fêlna âwmphâw” inbel a, kan kâwng chu “thutaka” hrêng a, tawngtâina hmanga Thlarau Thianghlîm hnêna intulût a, Pathian Thua inthlung nghet tlatin—hêngte hi thlarau lam leh thurin lama mi hruai bo thei thil chi hrang hrang laka kan lo invên theih dân tûa kawngte chu a ni.

Kan khawvêl tuam mêktu inbumna thil chi hrang hrangte do lêt tûa hian engtin nge tha zâwkin râlthum i inbel theih ang?

ZIRTAWPNI

October 23

A pawimawh bera Isua leh a Thu dah

Kan hriat tâk ang khân Pathian chuan tûa a tih hunah zâwlneite ko chhuakin, chúng a koh chhuahte hnênah chuan mawhpurhna pawimawh tak tak a pe thîn a. An hnathawh pawimawh ber pawh Pathian hriatna nei tûa mite kaihruai leh amah nên inzawmna tha tak neihtîr an ni. Hei hi Ellen G. White-i rawngbâwlina pawhin a tum ber a ni thîn a. A rawngbâwlina ngaih pawimawh bera a

neih pahnihte chu: Isua hnêna mite hruai leh chûng mite chu Pathian Thu— Bible kawhhmuh a ni.

Ellen G. White-i khân a dam chhûng zawngin Isua a ngaina êm êm reng a, a châk ber pawh mi dangte hnêna Pathian hmangaihna thu hrih chhâwn ve a ni thîn. A lehkhabu ziah zînga mite hriat leh chhiar hlawh zual panga, a zavâia sawi nâna, *The Conflict of the Ages* an tih mai pheih hi chu Pathian chu hmangaihna a ni tih thua tan niin, chu thu bawh chuan khâr leh a ni bawh. A lehkhabu ziah zînga lâ ber nia ngaih, *Krista Panna Kâilâwn* tihah chuan heti hian a ziaa: “Khawngaihnaa kan than chhoh zêlna te, kan lâwmna te, mi hman tlâk kan nihna te hi a zavâiin Krista nêna kan inpumkhatnaa inngat vek a ni a. Amah nêni tin, dârkâr tin kan inpâwlina leh amaha kan awm rengna azârah khawngaihnaah chuan kan thang lian thei dâwn a ni. Ani chu kan rinna Bultumtu a ni mai lo va, a Hnukhârtu pawh pawh a ni bawh.”—*Krista Panna Kâilâwn*, p. 52.

Kum 1890 chho vêl, *Chatuan Nghahfâk* tih lo ni ta lehkhabu hi a ziah lâi khân a diary-ah heti hian a lo ziaa. “Isua nun leh a chanchin ka ziah hian ka bei ngawrh êm êm a. Thâwk lâk nachâng ka lo hriat loh tum pawh a awm hial. Kan khawvêla Isua’n hrehawm a lo tawrh zawh zâi kha ka ngaihtuahin ka rilru a na ngawih ngawih a, insûm zo lovin ka tap chhuak hial thîn a ni” tiin.—Manuscript 70, 1897. Ellen G. White-i khân Isua chanchin sawi nuam a ti êm êm thîn a ni.

Ellen G. White-i rawngbâwnain a tuipei êm êm dang leh chu Bible a ni a. A thuziakte hi “êng ropui zâwk”—Bible lama mite hruaitu “êng tê zâwk” niin a ngâi (*Selected Messages*, book 3, p. 29). Adventist-te chu Pathianin a hmangaihna leh a chhandamna ruahman a puan chhuahna Pathian Lehkhabu chhiar tûrin a fuih thîn a. Heti hian a rawngbâwl tih lam pawh khân a lo sawi nghe

nghe: “Chhiartu duh takte u, Pathian Thu hi in rinna leh in thil tih tehfung atâna hmang tûrin ka râwn che u a ni.”—*Selected Messages*, book 3, p. 30.

A hnuah pawh heti hian a lo ziaak leh bawh a: “Lalpa chuan in Bible kha ngun taka chhiar thîn tûrin a duh che u a. A Thu hi luahlân tûrin êng dang engmah a pe lo che u. . . [A Thu chu] in chhiara in zâwm bawh a nih chuan in thlarau tân nunna petu thisen ang a lo ni ang a. Tichuan, thim zînga khawvâr a êng angin in thil tha tihte chu hmuh a lo ni dâwn a ni.”—Letter 130, 1901.

Ellen G. White-i khân Krista thuchah puang chhuaktu nia inchhâl zawnz zawnzte chuan “Krista’n a zirtîr ang kha” an zirtîr ve ngei tûr niin a ngâi a. “Krista’n a lo sawi tawh zawnz zawnz, amah ngeiin a sawi ziaka an lo dah tâkte chauh pawh ni lovin, Thuthlung Hlui zâwlneite leh zirtîrtute hmanga a lo sawi zawnz zawnzte pawh thlah thlâk nei miah lovin an zirtîr vek tûr a ni. Mihringte zirtîrna erawh chu hnâwl tûr a ni thung’ tiin a lo sawi.—*Chatuan Nghahfâk*, p. 930.

Ellen G. White-i khân a nunah Krista leh Pathian Lehkhabu a daih pawimawh êm êm thîn a. Zirtâwpni lo awm leh tûrah hian Pathian inpuan chhuahna leh thâwk khum chungchânga a ngaihdân kan sawi leh dâwn nia.

Zau zâwka zir duh tân, he website, visit <https://whiteestate.org/absg/4>. hi tlawh theih a ni e.

Pathian Inpuanna leh Thâwk Khumna

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Heb. 1:1, 2; 2 Tim. 3:15–17; 2 Pet. 1:18–21; Exod. 17:14; Thup. 1:19; Ezek. 4:1–8.*

Châng vawn: “Isua Krista thu puan chhuah, Pathianin a bâwihte hriattîr atâna a hnêna a pêk, thil lo thleng thuai tûr thu chu. Tin, chu chu a vântirhkoh hmangin a bâwih Johana a rawn hriattîr a, chu Johana chuan Pathian thu leh Isua hriattîrna thu, a thil hmuh zawng zawng thu chu a hriattîr a” (*Thupuan 1:1, 2*).

Tirhkoh Johana kha tirhkoh sâwm leh pahnihte zîngah pawh Isua hnaih zual pathum zînga tel phâk a ni (*Luka 8:51; Mat. 17:1; Mat. 26:36, 37*). Vâna Krista hruai chhoh a nih tâk hnu khân Jerusalemah rawng a bâwl chhonzawm ta zêl a. Mahse, Rom sipai laka Jerusalem khawpui a tlûk (A.D. 70) hma khân, Rom sawrkârin a awp ram Asia Minor-a kohhranhote enkawl tûrin Ephesi khuaah a pêrn ta a ni. Rom lal Domitian-a hnuaia Kristiante tihduhdahna a thlen lâi khân Aegean tuipua thliarkâr pakhat,

Patmos-ah tântîr a ni a. Patmos thliarkâra a tân lâi hian Asia Minor-a awm kohhran pasarihte tân bîk chauh ni lovin, hun lo kal zêla Kristian zawng zawngte tân pawha pawimawh hril lâwkna thuchah a dawng ta a ni (*Thup. 1:1–3, 9–11*).

Chu hril lâwkna thu inhlan chhâwn dân, Johana ngei pawh a tel ve-na chu hetiang deuh hi a ni: Pa Pathianin Isua Krista hnênah a puang chhuak a, Isua Krista'n vântirkoh hnênah a puang chhuak ve leh a, vântirkohin tirkoh Johana hnênah a puang chhuak ve leh a, tichuan, tirkoh Johana'n a lehkhabu lo chhiartute leh mi dang chhiar lo ngâithlatute hnênah a puang chhuak ve leh ta a ni. Hei hi Pathian rawn inpuan chhuah dân leh zâwlneite a lo thâwk khum thin dân entîrtu tha tak a ni a, Pathian chuan mihringte hnêna a thuchah sawi chhâwng tûrin a zâwlneite a lo hmang thin rêng a ni.

Tûn kârah hian mihringte hnêna Pathian a rawn inpuan chhuah dân leh a zâwlneite a thâwk khum dân hrang hrang kan zir ho ang a. Mihringte hnênah Pathian thuchah hriattîr a nih dân thlîr kualin, tawngka, ziaak leh mak danglam deuh taka an dawn dânte chu kan en ngun zual deuh bîk dân a ni.

SUNDAY

October 25

A tlângpui leh a bîk taka Pathian inpuanna

Hebrai 1:1, 2 chhiar la. Pathianin kan hnêna thu rawn sawi a duh êm êm chhan hi eng nge ni ang? Isua leh zâwlneite kal tlanga thu a lo sawi chu eng nge ni?

Lei leh vân leh a chhûnga thil awm zawng zawngte Siamtu Pathian chuan kan hnênah eng thu nge sawi tûr a neih ang? Mi a

rawn biak thin chhan hi eng nge ni? Suala tlu tawh mihring, suala khat khawvêla chêng, thihna, hrehawm tawrhna leh fiahna hrang hrang hmachhawn reng mai kan nih vâng a ni a. He khawvêla kan lo awm chhan leh thil tha lo tak tak a lo thlen thin chhan bâkah, chuti chung pawh chuan mi a hmangaihnaa beiseina kan neih theih dân pawh hrethiam tûra min duh avângin kan hnênah thu a rawn sâwi thin a ni.

A *tlângpuia* Pathian rawn inpuanna, a thilsiam hrang hranga kan hmuhte hian a thiltihtheihzia leh mi a hmangaihzia fiah leh thiam takin a târ lang a. Lal Davida chuan heti hian a lo sawi: “Vânte khian Pathian ropuizia an puang chhuak a, vâng boruak zau tak khian a kutchhuak chu an lantîr a ni” (*Sam 19:1, NKJV*). Tirkoh Paula pawhin, “A zepui, mihringte’n kan hmuh theih si lohte (a chatuan thiltihtheihna leh Pathian nihna) chu khawvêl siam a nih atang khân fiah taka hmuh a lo ni tawh a, a thilsiamte hian a hriatthiamtîr vek bawh avângin chhuanlam siam tûr an nei lo” (*Rom 1:20, NASB*) tiin a lo sawi bawh.

Kan khawvêla nunna nei thil chi hrangte an lo nat emaw, hliam emaw-a a lo dam ve leh chhawm mai theih dân tûr a lo duan te hi a makin a ropui a nia aw! Heti hian Ellen G. Whitei chuan a lo sawi a: “Pathian atang chhuak damna chu thilsiam zawng zawngah hian a inbilh tel vek a. Entîr nân, thing hi kih emaw, a zâr thlâksak emaw ni ta se, chutiangin mihringte pawh hian kan tisaah hliam nei ila emaw, kan ruh tliak emaw ta se, a hliam lâi chu a lo dam theih nân Pathianin a lo dah damna chuan hna a thawk ve nghâl vat thin. Tihdam hna thawk tûra Pathianin a lo dah sate chu, mamawh an nih hma hauh pawhin an lo inpeih sa diam tawh a; kan taksaa hliam a lo awm ve leh a tihdam hna thawkin a bûr nghâl char char zêl thin a ni.”—Ellen G. White, *Education*, p. 113.

Pathian thilsiamte hi mâwiin, Pathian thiltihtheihna leh hmangngaihna lantîrtu chu ni mah se, khawvêlah hian sual pawh

a awm ve a ni tih min hriattîrtu a ni ve tho baw a (*Gen. 3:14–19, Mat. 13:24–30 en la*). He thu inkâwlkalh tak mai—thil tha leh mâwi tak chuan thil tha lo pawh a awm ve tho a ni tih a lantîr baw tih awmzia hi a bîk taka Pathian a rawn inpuanna êngah chauh hriatthiam theih a ni. A bîk taka Pathian rawn inpuanna kan tih chu Pathian Thu tisaa lo chang Isua Krista leh Isua chanchin min hriattîrtu, ziaka dah Pathian Thu, Bible te hi a ni (*Joh. 5:39*).

Pathian Lehkhabu hi hun hrang hranga lo awm mi zawng zawng hnêna Pathian thâwk khum thuchah ziaka lo dah a ni a. Hêng thute hian khawvêl siam a lo nih dân leh suala a tlûk tâk hlaui dân te, Pathian tlanna ruahman ropui tak chanchin leh khawvêl siam thar leh a nih dân tûr te min hrih a. Biblea kan hmuh chanchin thenkhat hi chu tâwiin, kimchang lo viau tho mah se, an sawi chin erawh a rin tlâk êm êm a, a chhan pawh Pathianin kan hnêna a rawn sawi a nih vâng a ni (*2 Tim. 3:16, 2 Pet. 1:19–21 en la*).

Pathian thilsiamte’n Siamtu thiltihtheihzia leh hmangaihnaa khat a nihzia min hriattîr reng chungah ziaka dah Pathian Thu hi kan la mamawh êm êm tho baw si hi eng nge ni a chhan? Pathian thilsiamte’n anmahni ngâwng ngâwnga min hrih ve theih loh ziaka dah Pathian Thu Biblein min hrih si chu engte nge ni?

THAWHTANNI

October 26

Pathian thâwk khumna hna thawh dân

Hmasâng ata Bible chauh ni lovin, lehkhabu tam tak leh thuziak chi hrang hrang pawh kan lo nei tawh thîn a. Mahse, Bible hi chu Pathian Thu niin kan ngâi bîk a ni lo’m ni? Lehkhabu dangte laka Bible a danglam bîkna chu eng nge ni?

2 Timothea 3:15–17 leh Jakoba 1:17 chhiar la. Hêng thute atanga thuchah pawimawh tak kan hmuh chu eng nge ni?

Bible lehlín (version) hrang hrangte'n 2 Timothea 3:16 thu an lo dah dân hi a inang diak diak lêm lo va; mahse, Bible pum pui hi Pathian atanga lo chhuak a nih thu (2 Pet. 1:20, 21) erawh an sawi theuh hlawm tho a ni.

Bible hrilhfhahna lehkhabu siamtu pakhat chuan heti hian a ziaak a: “Paula hian Pathian Lehkhabu hi a pum pui thuin a thlîr niin a lang a, a sawi awmzia pawh Bible thu tinte hi ‘inzirtîr nân te, inzilh nân te, insiam that nân te, leh felna kawng inhrih nân te a tangkâi a ni’ tih niin a lang.”—G. W. Knight III, *The Pastoral Epistles: A Commentary on the Greek Text* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1992), p. 445.

Nimahsela, Bible lo hring chhuaktu Pathian thâwk khumna hnathawh dân (Pathianin Bible ziaktute a awmpui dân) hi engtin nge kan hriatthiam ang? Pathian thâwk khum tih awmzia chu zâwlnei dik takte'n Pathian hnên ata thu dawng thei tûra Thlarau Thianghlimin a puihna (awmpuina) a ni tih kan hre tûr a ni a. Chu puihna chu thuchah an *dawn* kawngah chauh pawh ni lovin, an thuchah puan lo dawng tûrte hnênah chiang taka an *hrilh chhâwn* ve lehna kawngah pawh pêk an ni thîn bawk.

Pathian thuchah chu inlârna leh mumang hmangin a lo thleng thîn a (Num. 12:6; *Isaia* 6:1, 8). Tin, Pathian chuan mahni ngeiin a taka an hmuhna (1 Joh. 1:1–3) te, Thlarau Thianghlim uapna changa thil thlen dân ngun taka an chhuina (*Luka* 1:1–3) te leh an rilru leh ngaihtuahna a rawn chênchilhna te pawh a hmang thîn bawk (2 Pet. 1:21).

Thlarau Thianghlimin hmanrua a hmante chu eng pawh lo ni se, zâwlneite leh Bible ziaktute hnênah khân a nihna ang ang mite hnêna an hrilh chhâwn ve tûr thuchah pêk a ni thîn a. A awmzia chu, a ziaktute leh a sawi chhâwngtute hian anmahni tawngkauchheh bîk an lo hmang a nih pawhin Pathian thuchah an dawnte erawh an lo tidanglam thiang lo tihna a ni.

Pathian hnên ata thuchah an dawn chu a lo dawngtu tûrte hnênah tawngkain an sawi chhâwng thei a (*2 Pet. 1:19–21*), tin, a ziaka zia kin (*Joh. 20:30, 31*) emaw, a lem chang (zia khêl) emaw pawhin an hriattîr thei bawh (*Ezek. 4:1–8*).

Bible thute thâwk khum a nih dânah leh, thâwk khumnain hna a thawh dân hrim hrimah pawh zawhna tam tak la awm mah se, Pathian thâwk khum thu a nihna ang Bible rin mai hi—ziak a nih dân dik tak kan hrethiam vek lo a nih pawhin—eng vângin nge a pawimawh êm êm?

THAWHLEHNI

October 27

Tawngkaa sawi chhuah thute

2 Petera 1:18–21 chhiar la. Pathian zâwlneite'n a sawia an sawi chhuah thuchahte kha ziaka an lo dahte ang bawka thâwk khum ni ve tho leh rin tlâk a ni tih hriat theihna tûr kan nei em?

Pathian chuan Evi leh Adama te kha suala an tlûk hma (*Gen. 2:16, 17*) leh an tlûk tâk hnuah (*Gen. 3:9–19*) pawh a rawn be thîn a. Pathianin a rawn biak rêng rêng hian— an tlûk hma emaw, tlûk hnu emaw pawh ni se—a thu sawite chu an lo hrethiam vek zêl thîn. A aw chu Sinai tlângah pawh khân fiah leh chiang taka hriat

a ni a (*Exod. 20:1–20*), chutiangin, Isua’n baptisma a chan tum leh a hmêl lan dân a lo danglam lâi pawh khân hriat a ni ve leh bawk (*Mat. 3:17, Mat. 17:5*). Miin kan hnêna thu an lo sawi chu kan lo hre chiang lo palh thei a, a awmzia kan lo hrethiam chiah lo thei bawk. Pathianin mi tu emaw hnêna thu a sawi erawh chuan a chiang êm êm thîn a, inbumna lam rawng kâi a awm lo vang.

Bible hian, “Pathianin Mosia a bia a, a hnênah, ‘Kei Jehova ka ni’ a ti a” (*Exod. 6:2, NKJV*) a ti a. Bible ziaktute zînga eng emaw zât hian Pathianin an hnêna thu a rawn sawi lâi khân Pathian âw an lo hria tih an sawi. Chutiang chuan Isaia khân a sawi a (*Isaia 8:1, 11*), Jeremia’n a sawi a (*Jer. 1:4, 9, 11*), tîn, Ezekiel a pawhin a sawi bawk (*Ezek. 3:16, Ezek. 6:1*). Hêng mite leh hetiang thu sawitu mi dangte thil sawi hi kan lo âwihsak lo a nih chuan zâwlneite kha dâwt sawi mai hreh lo niah kan ngâi tihna a ni thei dâwn a, Bible hi lehkhabu rin tlâk niah kan ngâi lo tihna a ni hial nghe nghe thei bawk ang. Pathianin zâwlneite hnêna thu a sawi khân an lo hriatthiam ngei tûr mihring tawng a rawn hmang thîn a, chutiang chiah chuan, anni zâwlneite pawhin an thu puan chhuah lo ngâithlatu tûrte hnênah khân an lo hriatthiam theih ngei tûr tawngkam tho an hmang ve leh thîn bawk. Entîr nân, Nova kha Pathian zâwlnei dik, “felna thu hriltu” rinawm tak a ni a (*2 Pet. 2:5*). Ani khân Bible-a a eng lâi mah hi lo ziaik ve lo mah se, a dam rualpuite hnênah khân Pathian hnên ata thu a dawn chu tawngkain a puang chhâwng leh a; chu vâng chuan, a thuchah puan pawh Bible-a telh tâk zâwlneite thuziak âi hian thâwk khum a nih dân a nêp tham deuh chuang rêng rêng lo.

Zâwlnei dang eng emaw zât, entîr nân, Nathan te, Elija te, Elisa te leh Baptistu Johana te pawh khân Bible-a eng thu mah hi an ziaik bîk miah lo va; Pathian hnên ata an dawn thuchah chu tawngkain an puang chhuak mai zâwk thîn a ni. A nih leh Isua khân a ziaik em? Chanchin Tha bu pakhat hian leia rawng a rawn bâwl

lâi khân a “kutzungtangin leiah [thu eng emaw] a ziaak” (*Joh. 8:6, NKJV*) tih thu a lo sawi a. Chu chu a thu ziah awm chhun a ni deuh mai. Thu dang ziaak a neih âwm kan hre lo. Nimahsela, tawngkaa mite zirtîrin thu pawh a hril tam hle a, a zirtîr dân pawh thuneihna nei tih hriat takin a ni thîn nghe nghe (*Mat. 7:29, NKJV*). A thu lo ngâithlatu thenkhat phei chuan mak an ti hle a, “He mi ang rêng hian mi tu mahin thu an la sawi ngâi lo” (*Joh. 7:40, 46, NKJV*) tîin an sawi hial a nih kha. Isua kha a bûlthûm takah chuan tawngkaa Pathian thuchahte puang chhuak thîntu a ni a. Amah khân Bible-a lehkhabu pakhat mah hi lo ziaak ve lo mah se, a thuchah sawite erawh thuneihna nei nêp deuh emaw, zawm ngei ngei ngâi hran lo emaw a ni chuang rêng rêng lo.

Pathianin zâwlnei ni si, Bible-a an thuziak erawh chuang ve miah si lo eng emaw zât a lo nei hi a makin a ngaihnaawm ngawt mai. Hêng Bible-a an thuziak awm ve lêm lo zâwlneite pawhin thuneihna an neih ve tho chhan chu eng nge ni?

NILAINI

October 28

Ziaka dah thute

Thu sawi tha leh hmingthang eng emaw zât a awm a, chûngte chuan mi tam tak nun hnehin, khawvêl chanchin pawh an her danglam daih châng a awm thîn. Mahse, chûngte chu ziaka dah lo ni ta lo se, an thu sawi tha tak takte chu theihngihl zui a nih loh vêk pawhin, hun lo kal zêlah lo tihdanglam zeuh zeuh a awm thei dân a. Chu vâng chuan, ziaka kan lo dah hian an thu sawite kan hriat reng theih nâna min puih bâkah, chhuan loh awm leh zêlte hnênah pawh kan hlan chhâwn theih phah bawk a ni.

Israel fate’n Aigupta ram an chhuahsan a, Amalek mite an hneh hnu deuh lawk khân Pathianin Mosia hnênah, “Hemi thu hi hriat

rengna atân lehkhabuah ziaak la” (*Exod. 17:14*) tiin a hrih a. Thlarau Thianghlim chuan, Bible-a lehkhabu hmasa pangate leh Sam 90 ziaaktu Mosia atanga tanin, kan Bible hman mêka lehkhabu 66 awm ziaaktu zâwlneite kha a lo kâihruai ta zêl a ni.

Exodus 17:14; Joh. 20:30, 31; 1 Korinth 10:11; leh Thupuan 1:19 chhiar la. Pathianin zâwlneite hnêna thuchah a pêkte ziaka dah târa a hrih chhan thenkhat chu eng nge ni?

Bible-a lehkhabu chi hrang hrang awmte hian a ziaktute thu ziah dân hmang bâkah, an thu thiam dân emaw, thiam loh dân emaw pawh an pho lang a. Nimahsela, kâr leh lamah chipchiar zâwkin kan la sawi dân tho a, thâwk khum nasat bîk leh thâwk khum nêp deuh bîk a awm hran chuan loh avângin a ziaktute mizia leh thu ziah dân hmang bîk an neihte chuan an thu ziah a tihlu sawt emaw, tihlu lo deuh emaw hran chuang lo. Chutih rualin, Bible-a eng lâite emaw hi chu a dangte âia tangkâi zâwk leh kan tûnlâi nun leh rinna kawngah pawh pawimawh zâwk erawh chu a awm tehmeuh mai a. Nimahsela, chumi a nih avâng chuan Bible-a a then lâi hi a dangte âiin thâwk khum nasat bîk a ni e tihna chu a ni chuang lo.

A châng chuan, Bible ziaktute hian a sawia an lo sawi tawh Pathian thâwk khum thu an dawn chu anmahni ngeiin emaw, anmahni tanpuitu tuin emaw ziaakin an dah leh hnahnawh thîn baw. Deuteronomy bu-ah hian Mosia’n a thih hmaa Israel mite hnêna thuchah hnahnûng a sawi chu ziaakin a lo dah a. Tin, Chanchin Tha bu pali-ahte hian Isua’n leia rawng a bâwl chhûnga thu a sawite leh a thu zirtîr tam takte chu ziaka dah a lo ni baw.

Hetih lâi hian zâwlneite'n Pathianin a thâwk khum thu ni lo thu dang an sawi chhâwn te pawh a awm nual baw a; chu mai a ni lo, Setana thu sawi ngei pawh kan hmu a ni.

Tin, zâwlneite hian an thil hmuh leh hriatte'n anmahnia nghawng a neih dân leh chumi an lo chhân lêt dân pawh an lo zia tel baw a (*Dan. 8:27; Thup. 22:8, 9 en ang che*). Chu bâkah, kan entawn atâna tha tak takte min kawhmu hin kan inthiar fihlîmna tûr thilte pawh min hriattîr baw (*1 Kor. 10:1–11*).

Bible kan chhiarin, tawngkam bungraw tha leh nalh ber ber hmanga ziah chu ni miah lo mah se, hun lo kal zêlah pawh dingchang tûr thuchah dik lo thei lo a pâi a ni tih kan hre reng tûr a ni.

NINGANI

October 29

Lemchan, chhinchhiahna leh tehkhin thute

Bible-ah hian entîrna leh tehkhinna thil chi hrang hrang kan hmu tam hle. Entîr nân, Israel hnam thlahtu bulte huna mâichâma hâl ral thilhan an hlan te, Mosia siam biak bûka an hlan te leh Jerusalem temple-a an hlan te kha krawsa Isua'n kan sualte tlân nâna inthâwina a siam leh, chumi hnuah vân biak bûka puithiam hna a han thawh tâk te lo entîr lâwktu vek a ni (*Heb. 8:1–6*).

Daniela lehkhawua kan hmuh hril lâwknahte hian khawvêl lalram hrang hrangte chu Nebukadnezzara'n mumanga a hmuh milim taksa bung hrang hrang (*Dan. 2:31–45*) te, ramsa chi hrang hrang leh ki (*Daniela 7 leh 8*) te leh lal pahnih (*Daniela 11*) te khân an lo entîr a. Thupuan buah pawh hian chutiang entîrna ang chu chi hrang hrang kan hmu baw, entîr nân, bung 13-a ramsa pahnih ang te hi.

Isua khân mite a zirtîrin, amah chu Nunna Chhang (*Joh. 6:35, 41–58*) ti te, Khawvêl Êng (*Joh. 8:12, Joh. 9:5*) ti te, leh Grêp Hruî Tak Tak (*Joh. 15:1–8*) ti tein a insawi thîn a. Tin, buh chi thehtu tehkhin thu (*Mat. 13:1–9, 18–23*) leh tehkhin thu dangte (*Mat. 13:24–52, leh a dangte.*) hmangin Pathian ram nihphung leh a lo than len zêl dân a sawi fiah bawk thîn.

Ezekiela 4:1–8 chhiar la. Enga ti nge Pathian hian a thuchah thenkhat chu tawngka chauh pawh ni lovin, a chana chan chhuah hmang pawha a lo puan chhuah thin le?

Ezekiela 4:1–8-ah hian lemchan mak angreng tak mai kan hmu a. Pathianin zâwlnei Ezekiela chu Jerusalem lem ziaik a, chumi chungah chuan mu tûrin a hrilh a. Vei lam delhin ni zathum leh sawmkaw chhûng a mu phawt ang a, chu chu Israel chhûngte'n an sual avânga hremna an tawrh rei zâwng tûr entîrna a ni ang. Chumi zawhah, a ding lam delhin ni sawmli chhûng a mu ve leh thung ang a, chu chu Juda chhûngte'n an sual avânga hrem an tawrh rei zâwng tûr entîrna a ni ve leh bawk ang. Tin, Hosea hnêna nupui atân nawhchizuar Gomeri nei tûra a hrilh mauh mai pawh kha Pathian thuchah chan chhuahna tho a ni a, kha khân Pathian laka Israel fate an rinawm lohzia a entîr a ni (*Hosea 1:2–9*).

Ezekiela leh Hosea te chêt dân leh thil tih hi tûnlâi huna mite tân chuan a makin, âwm ang lo pawh kan lo ti viau maithei e. Nimahsela, mi mak tih tûr thil tih kha an tum tak a ni zâwk a: keimahni chauh ni lovin, hêng thilte an tih hun lâia mite pawh khân mak an lo tih ngei tûra an awm a ngâi tlat. Zâwlneite'n vaukhanna thu an puan chu ualau taka lo hnâwl a nih châng awm thînin (*2 Chron. 36:15–21 en la*), chutiangah chuan mite'n simna dik an lo neih theih nâna an dinhmun dik tak hriattîrna tûrin

maksak deuh hleka an han chêt mai pawh a ngâi thîn a. Chûng an thil tihte chuan Pathianin an hnêna vaukhânna a pêk chu ûrhsûn taka an lo dawnawn a tûl a ni tih a hriatthiamtîr ngei tûr a ni bawh.

Keini Laodikei kohhrante hnênah hian mi tute'n emaw a lem channa hmangin vaukhânna thu min hriattîr ve dawn ta se, eng thil nge an tih ang? (Thup. 3:14–18 en la.)

ZIRTAWPNI

October 30

Ellen G. White-i'n Pathian inpuanna leh thâwk khum chungchâng a lo sawi dân

Seventh-day Adventist-te chuan Ellen G. White-i kha Pathian zâwlnei niin an ngâi a. A thuziak, a nun leh a rawngbâwlina te an han zir chianin, zâwlnei dik a ni ngei tih an pawm. Bible-a kan hmuh zâwlneite'n an dawn ang Pathian thâwk khumna tho kha ani pawhin a dawng ve a; mahse, amah kha chuan a thuziakte hi Pathian Lehkhabu nên thuhmun reng niah a ngâi lo. Ngaih ahnehin Bible châwisângtu a ni ngar ngar zâwk a. Chuti an nih chuan a hnêna Pathianin thu a rawn hriattîrte leh Thlarau Thianghlim thâwk khumna chang a nih dân kha engtiangin nge a ngaih?

A hmasa berin, Ellen G. White-i khân Bible hi Pathian inpuanna dik lo thei lo leh thuneihna nei niin a ngâi. Bible hian Pathian thutak leh suala tlu ta mihringte chhandamna atâna ruahmanna a lo siam chu a puang chhuak a, chumi atâna a hmanraw hmante pawh zâwlneite an ni.

Pahnihnaah chuan, Ellen G. White-i khân Pathianin Bible ziaktute a rawn thâwk khumna kawngah hian mihringte

thawhpuih arawn hmang tih a pawm. Pathian chuan zâwlneite hnênah a thuchah a hriattîr a, chutah zâwlneite chuan anmahni tangkauchheh hmangin an thu dawn chu an puang chhuak leh ta thîn a ni. Heti hian a lo sawi a: “Pathianin a thâwk khum chu Bible thumal tê tê-te hi ni lovin, a ziaktu mihringte zâwk kha an ni. Thâwk khumna chuan a ziaktute thumal emaw, tawngkam emaw hmanah ni lovin, a ziaktu mihringteah zâwk hna a thawk a, anni chuan Thlarau Thianglim awmpuina changin, an ngaihtuahnate pawh rawn luahsak an ni baw. . . . Pathian ngaihtuahna leh duhzâwngte chu mihring ngaihtuahna leh duhzâwng nê a lo infin a; tichuan, zâwlneite’n an sawi chu Pathian thu a lo ni ta a ni.”— *Selected Messages*, book 1, p. 21.

Inlârna hmuh leh mang nung man chungchângah chuan “ngaihtuahna thâwk khum” tih hi Pathian rawn inpuanna leh mihringte thil tawn inkawp niin a ngâi a. “Bible hi Pathian thutak, mihringte tawnga sawi chhuah niin, he lehkhabu hi Pathian leh mihring tang kawp kutchhuak a ni” tiin a lo zia— *Selected Messages*, book 1, p. 25. Pathian chuan a thuchah puangtute’n a thuchah an lo hriatthiam theih dân tûr kawng hrang hrang a hmang thîn a. Chumi zingah chuan thil eng emaw lem hmuhtîr te, tawngkaa hrilh te, leh an ngaihtuahna rawn luahsak te pawh a tel. Bible ziaktute’n an lo tawn ang tho kha Ellen G. White-i pawhin a rawn tawng ve a ni.

A tâwp berah chuan, Ellen G. White-i khân mihring a nihna anga thil a tawn zawng zawng leh a sawi zawng zawngte chu Pathian thâwk khum a ni vek chuang lo tih a sawi. “Thil pângngâi sawi ve hun pawh a awm thîn a, ngaihtuahna pângngâiin rilru a luah ve hun a awm baw. Lehkathawn pângngâi ziah ve hun pawh a awm thîn a, kan hna thawktu hrang hrangte hnênah an hriat tûr awm thilte hriattîr ve châng pawh a awm tûr a ni. Chûnga ka thil sawi, ka thu hriattîrte chu Pathian Thlarau awmpuina bîk ka

chan laia ka sawi emaw, ka ziah emaw a ni lo.”—*Selected Messages*, book 1, p. 39. Hêngte hi a thuziakte kan chhiara a thil tawnte kan sawi chhuah ni khuain kan hriat reng a pawimawh a, a bîk takin tute emaw nêna lehkha an inthawn tawnnate leh ama diaryte kan chhiar pheii chuan a pawimawh leh zual hle.

Ellen G. White-i’n Pathian inpuanna leh Pathian thâwk khumna chang tih a pawm dân hi kan hrethiam a nih chuan, fawr lutuka kan kal palh theihna tûr lakah kan invêng thei ang a, a thurâwn ziahte ngei pawh fîmkhur taka chhiarin a sawi tum tak kan lo man thiam thei dân a ni.

Zau zâwka zir duh tân, he website <https://whiteestate.org/absg/5>. hi tlawh theih a ni e.

Zâwlneite Thuziak**SABBATH CHAWHNU**

Chhiar tûrte: *Exod. 17:14; Isaia 13:1; Jer. 36:17, 18; Rom 16:22; Luka 1:1–4; Juda 14, 15; 2 Kor. 4:7.*

Châng vawn: “Pathian Lehkha Thua chhelna leh thlamuanna hmua beiseina kan neih theihna tûrin, hmânlaî ziake apiangte chu keimahni min zirtîrna tûrin ziake a ni si a” (*Rom 15:4, NKJV*).

Pathian ngeiina a phuah hla eng emaw zir i châk em?

Deuteronomy 32-a hla hi Mosia’n Pathianin a hrilh ang zêla a lo phuah chhuah a ni tlat mai (*Deut. 31:19–22*). Sam tam tak hi chu Pathian thâwk khumna changa phuah chhuah hla chham mi a ni tih kan hre tlângpui ngei ang a; chutih lâiin, zâwlneite thuziak kan han chhiar erawh hi chuan kan rilruah hla a lo lang ngâi meuh âwm lo ve. Mahse, zâwlneite thuchah eng emaw zât pawh hi hla chham mi anga ziah chhuah a ni hlawm a, a hla thu

ngau ngau hi chu Pathianin a rawn thlan ni lo mah se, ama uapna changa an lo ziah a nih avângin thâwk khum an ni ve tho a ni.

Bible hian zâwlneite'n Pathian thuchah an puan chhuah dân kawng thum a sawi a, chûngte chu: (1) tawngkain; (2) thuziak hmangin; (3) a lem changin. Tûn kârah hian a pahnihna, Pathian Lehkhabua thuziak hrang hrang awmte tih hi kan thlûr bing deuh dâwn a. Bible hi Pathian Thu, a zâwlneite tawngkam hmanga ziah chhuah niin, chûngahte chuan zâwlneite thu hril leh thu sawite pawh a tel.

Zâwlneite thuziakah hian ziah dân phung chi hrang hrang leh kalhmang pawh inang lo tak tak kan hmu a. Thenkhat chu thawnthu a ni a, thenkhat chu chanchin kal tawh chhuina a ni a, hla chham mi te, tah hla hlam chhuah te leh lehkhathawn te pawh a awm baw. Pathian mi thlante'n Thlarau Thianghlamin sawi tûra a rawn hrilhte chu mihring tawngin an lo ziak chhuak a, chûngte chu Bible-a kan hmuh Pathian Thu tia kan lo pawm tâkte hi a ni. Tûn kârah hian chûng an thuziakte chu kan en ho ang a, tanpuitu (lo ziaksaktu) an neih dân leh thu harsa deuh kan zir tuma kan hriat reng tûr thilte pawh kan sawi tel baw dâwn a ni.

SUNDAY

November 1

Ziak tûra kohna dawng

Pathianin mihringte hnêna thuchah a rawn puan dân kawng hmasa ber chu tawngka a ni a, entîr nân, zâwlneite kha hriat theih âw hmangin emaw, mumang hmangin emaw, a nih loh leh vântirkoh hmangin emaw a rawn be thîn. Mosia hun hma lam kha chuan Pathian Lehkhabu hian chûng an thil tawnte chu a lo chhinchhiah lêm lo va, Mosia erawh kha chuan Pathianin a hnêna thu a rawn sawite chu "lehkhabuah" zia kin a lo dah ta a ni.

Bible-a lehkhabu ziah thu sawi lan hmasak ber chu eng nge ni? Exodus 17:14 chhiar chhiar ang che.

Thuthlung Hluiah hian Pathianin a mite tâna thuchah a neihte lo vawng tha târa a zâwlneite a hriattîr thu eng emaw zât kan hmu a. Mosia hnêna a sawi ang bawkhân Jeremia hnênah pawh, “Lehkhabu zial la la, chutah chuan i hnêna thu ka sawi zawng zawng, Israel chung thu te, Juda chung thu te, hnam zawng zawng chung thu te, i hnêna thu ka sawi ni ata, Josia hun lâi atanga vawiin thlenga mi chu ziah ang che (*Jer. 36:2, NKJV*) tiin a lo sawi ve leh a ni.

Tin, hril lâwkna thute chu a ziah chhuah a tûl chhan pawh a hrilh nghâl bawh a: “Juda chhûngte chuan an chung a thil tha lo tih ka tum zawng zawng chu lo ngâithla se la, chutichuan mi tinin an awm dân sual an hawisan thei mah na—an khawlohna leh an sualna chu ka lo ngaihdam theih nân” (*Jer. 36:3, NKJV*) a ti. Hêng thute hi nakîn hnua thil lo thleng tûr lo hre lâwk se a tih vâng ni lovin, chhandama an lo awm phah hlauh a beisei vâng zâwka hriattîr a ni.

Bible-a lehkhabu awmte hi Pathian zâwlneite’n chhan hrang hrang avâng leh hmun hran hrana an lo ziah a ni a. Mosia’n Bible-a lehkhabu hmasa pangate hi thlalêra berâm a vên lâi khân a lo ziah a. Davida’n a sam eng emaw zât hi Saula a tlânchhiatsan lâi vên khân a lo ziah a (*Sam 52, 54, 57, 59 te hi en la*). Daniela’n Babulon lal inah leh Medo-Persia lal ina hna a thawh lâi khân inlârnaa thil a hmuhte chu a lo ziah a. Chutih lâiin, Ephesi te, Philippi te, Kolossa te leh Philemona te erawh hi chu Paula’n tân ina a awm lâia a ziah niin, Thupuan bu pawh hi Johana’n Patmos thliarkâra a tân lâia a ziah a ni bawh. Thil lang Chiang tak chu,

Pathian mite hi, an lehkhabeute ziake tûa tih an nih lâi khân, Thlarau Thiangelimin a awmpui tlat a, khawi hmunah pawh awmin, eng dinhmuna ding pawh ni mah se, ziake thei tûrin a rawn tichak thîn a ni.

Thil ngaihnaawm deuh chu, ziake kan neih Isua thu zirtîr zawnge zawnge pawh hi Pathianin vawnghim tûa a thlan mi rinawm tak takte kal tlanga kan hnên lo thleng ta a ni vek a. Hei hian Pathianin a thuchahte rinawm taka lo ziake chhuak tûr leh lo vawnghim tûa a zâwlneite a rin ngamzia pawh a tilang chiang hle.

Mi thenkhat chuan Bible hi a ziahtute kutchhuak tak kha hmuh tûr a awm tawh loh avângin rin ngam chi ni lo ni âwmin an sawi thîn a. Chutianga sawitute chu engtin nge i chhân ang? Enga ti nge an hnialkhân vawrh chhuah hi pawmawm tak a nih loh?

THAWHTANNI

November 2

Ziah dân phung leh kalhmangte

Bible-ah hian Pathian thâwk khumna chang zâwlneite'n an lo hman thu ziah dân kalhmang chi hrang hrang kan hmu a. Thenkhat hi chuan ni tina kan tihte kan ziahna (diary) ang hi a pâwl hle (*entîr nân, Num. 33:1–49 en la*). Chutih lâiin, Daniela lehkhabeute, Zakaria lehkhabeute leh Chanchin Tha Johana ziake te erawh hi chu tâwpna huna thil thleng tûr chanchin a ni deuh ber ve thung a. Hetiangah hi chuan chhinchhiahna leh entîr lam chi te, vântirhkohte leh khawvêl tâwpna lam hawi tawngkam a tam thîn hle.

Isaiah 13:1 chhiar la. Hetah hian Isaia thu puan tûr chu engtin nge a sawi?

Zâwlneite'n inlârna an hmuhte hi a châng chuan "Pathian thu chhuakte" ti pawha sawi thin a ni baw a—a awmzia chu, Pathian hnên ata lo thleng a ni tihna a ni (Saptawng Bible lehlin thenkhatah "burden" tih a ni a, chutiingin Mizo tawng Bible-ah pawh "phurrit" tia dah a ni). Tûnlâi Bible lehlin thar tam takah hi chuan hla chham mi, chu pawh parallelism (para-lel-li-zim) an tih ang chi-a dah a ni ta hlawm a. Parallelism an tih chu a hma chiah tlara a lo sawi tawh kha tawngkam dang deuh hmanga sawi nawn leh emaw, chumi kalh zâwng chiah thu sawi ve thung emaw ang chi hi a ni. Entîr nân, "Chumi niah chuan miin a Siamtu lam a thlîr ang a, a mitte chuan Israel-ho Mi Thianghlîma chu zah takin a en tawh ang" (*Isaia 17:7, NKJV*) tihah hian "Siamtu" tih leh "Mi Thianghlîma" tih hi thu inthlâwp tawn a ni a, a khawi ve ve pawh hian a dang zâwk nihna min hrih ve ve a ni.

Tin, zâwlneite khân thu ziaak dân tlânglâwn tak tak, entîr nân, tehkhinna (entîrna) leh thu uar uchuakna tawngkam te pawh an hmang thîn baw a. An thu sawite hi kan lo hriatthiam theih nân leh, kan nuna kan lo hmeh bel ve theih nân eng ang thu ziah dân kalhmang nge an hman tih hriat a pawimawh ta thîn rêng a ni.

Pathian Lehkhabua kan hmuh tam angreng tak thu ziaak dân kalhmang dang pakhat leh chu "thuthlung an bawhchhiat avânga hêkna thu" a ni a. Entîr nân, Jeremiah 2:4–9-ah chuan, Israel fate'n Pathian nêna thu an thlun an bawhchhiat avânga Pathianin a hêk thu kan hmu a. Rorêlna pindana thu buai ngaihtuah a nih dân chu tehkhin nâna hmangin, Pathian chu Israel fate hêktu ni angah a chan a. Chumi hmang chuan an chung a rorêlna lo thlen chhan pawh kan lo hrethiam thei ta a ni.

Bible-ah hian hril lâwkna thu te, chanchin kal tawh chhuina lam te, hla chham mi te leh tehkhin thu te kan hmu baw a. Jeremia kha a thu dawn zawng zawngte ziaka dah vek tûra hrilh a nih lâiin (*Jer. 36:2*), Thuthlung Thar lehkhabu hrang hrang zînga eng emaw zât hi chu mi mal tute emaw leh, khawi kohhran emaw lo chhiar atâna lekhathawn ziahte a ni thung. Hêng thu ziah dân kalhmang hrang hrang zînga a enga mah hi a dangte âia chungnung zâwk emaw, hnuaihning zâwk emaw a awm hnan chuang lo va. Paula lekhathawn ziahte hi—amah Paula ngei hian Thlarau Thianghlim thâwk khumna changa a ziah tih Chiang taka a lo sawi avângin (*1 Kor. 7:10, 12, 40 en la*)—hmasâng zâwlneite lo ziah lehkhabute nêh hian a pawimawh dân a inchen reng a ni.

Bible zir mite zînga thenkhat chuan Pathian Lehkhabu lo pian chhuah dân mihringte inrawlhna lam hi Pathian rawn chêt ve-na lam hlamchhiah khawpin an sawi uar ta thîn a. Enga ti nge chutiang ngaihdân neih chu thlarau lam chhiatna min thlen ngeitu tûr a nih?

THAWHLEHNI

November 3

Ziahsaktute

Jeremia 36:17, 18 leh Rom 16:22 chhiar la. Hêng chângte hian engtîn nge Bible ziahtute khân anmahni puitu an nei tih an sawi?

Jeremia khân duh ni se a lehkhabu hi a ziaht thei reng ang tih a Chiang a; mahse, ama'n ziaht lovin, a hril lâwkna thute chu rinawm taka lo ziaht chhuak a, an hnam hruaitute hnênah hrilh chhâwng leh tûrin a mi rin zâwn tak thu ziaht mi Baruka kha ruai ta zâwk a

ni. Jeremia kha Pathian hnên ata an thu dawn ziaka dah kawnga amah puitu tûr ruai zâwlnei awm chhun a ni lo va, ani lo pawh hi mi dang kuta inngnat eng emaw zât an awm.

Thuthlung Thar lam kan en chuan, Tertia khân Rom khuua mite hnêna lekhathawn ziaktu a nih thu a sawi ngei tak naa (*Rom 16:22*), a lekhathawn tîr lamah erawh Paula'n sawi tûra a tih chin chauh zêl a zia tih chiang takin a hriat theih a. Tertia kha chu Paula secretary, Paula thu sawite ziaka lo dah zêltu chauh a ni.

Hetiang hi Paula tih fo dân a ni hrim hrim a. Kolossa khuua mite hnêna lekhathawn a thawn tâwp lamah leh, Thessalonika khuua mite hnêna lekhathawn a thawn tâwp lamah chuan ama hnêna mi ngei tih an lo hriat theih nân, “keima kut ngeiin” tih tawngkam a zep tel a (*Kol. 4:18, 2 Thes. 3:17, NKJV*). Heta tang hian a lekhathawnte ziaksak tûrin mi tu emaw a ruai thîn tih kan lo hre thei mai âwm e. Chuti a nih chuan, a lekhathawnte hi ama hriatpuinaa zia a ni ngei em tih zawhna a lo piang thei leh ta a. Chûngte avâng chuan, a lo dawngtute'n ama hnêna mi ngei a ni tih an lo hriata an lo pawm thlap theih nân a lekhathawn tâwp lamah amah ngeiin thu tâwi tê a lo zia ve thîn niin a lang.

Bible hrilhfiarna bu buatsaihtu tam tak chuan Paula lekhathawnte zînga ziah dân hmang leh tawngkauchheh pawh inang chiah lo a awm nual chhan hi mi hrang hrangin an ziahsak a nih vâng niah an ngâi a. Chutiang deuh chu Petera lekhathawn pahnihte chungchângah pawh hian a ni ve maithei baw. “Petera lekhathawn pahnihna hi a lekhathawn pakhatna nêna a tawngkam hman dânah a danglam tih hi thu dik a ni a, chutiang a nih theih chhân chu Petera hian . . . Grik tawnga lekhathawn a ziahin tawngkam hman tûr lo hrilhtu a nei a ni maithei. Mahni pianpui tawng ang maia Grik thiam tha Paula pawhin lekhathawn ziaksaktu tûr a ruai a nih chuan, pianpui tawnga

Aramik zâwk hmangtu Petera phei chuan puitu a ruai êm êm ang tih a rin theih a. Chûng amah puitute chu Grik tawnga lehkhathawn a ziah lâi hian tawngkam hman tûr thlan thu-ah leh han rem khâwm vêl chungchângah pawh an inrawlh ngei ang tih rinhleih tûr a awm lo.”—*The SDA Bible Commentary*, vol. 5, p. 186.

Heta tang hian an thuchah leh sawi tumte chu lehkhathawntu hming pu Pathian zâwlneite irâwm chhuak ni reng tho mah se, an tawngkam hmanahte leh thu chheh kual vêl dânah pawh anmahni pui tûra an rawihte thu ziah dân hmang lo hriat hran theih a ni tih a Chiang a. A awmzia chu, Pathianin a hrih thute sawi chhuahna atâna tawngkam an hmante hi ni lovin, an ngaihtuahna zâwk kha Pathianin a rawn thâwk khum tihna a ni.

NILAINI

November 4

Thu lâkna hnârte

“Tin, Thuhrlitu chu a fîng chauh pawh ni lovin, mite hnênah hriatna thu a zirtîr bawk thîn a; thufing tam tak a ngaihtuah a, a zawng chhuak a, a rem fel thîn. Thuhrlitu chuan thu pawm tlâkte hmuh tumin a zawng thîn a; a ziaik chhuahte chu a dik a—chûngte chu thutak a ni” (*Thuh. 12:9, 10, NKJV*).

He thu atang hian Solomona kha a thufing sawite nia kan ngaih zawng zawng phuah chhuaktu a lo ni bîk chuang lo tih kan hre thei a. Pathian uapna hnuaiah thufing tam tak a zawng chhuak a, “thu pawm tlâk” hrang hrang pawh a dap khâwm thîn bawk. Dik tak phei chuan, Thufing 31-a kan hmuh nupui fel/hmeichhe khawsak tha chanchin pawh hi Solomona ziah ni lovin, tu nge a nih tih pawh kan hriat lêm loh Lal Lemuela nu sawi daih a ni a (*Thuf. 31:1*). Heta tanga thil lo lang ta chu, Thufingte buah ngei pawh Aigupta mite thu leh hla ziah chhâwn a awm nual tih hi a ni.

Chutiang chiah chuan, Thuthlung Hlui lama kan hmuh chanchin ziaktu tam takte pawh hian dik tak leh fiah taka Pathian mite chanchin an ziah theih nân, anni'n an ziah ve hmaa lo awm tawh chanchin ziahna bu dangte leh lehkha pawimawh eng eng emaw an lo hmang tangkâi thîn bawk.

1 Lalte 11:41; Luka 1:1–4; leh Juda 14, 15 chhiar la. Hêng châng hrang hrangte hian Pathian awmpuina changa Bible ziaktute'n Bible-a mi ni lo thu dang an ziah chhâwn ve thîn dân engtin nge an sawi?

Ezra leh Nehemia te hi Bible ziaktute'n an lehkhabu an ziah dâwnin ziaka lo awm tawh lehkha pawimawh eng eng emaw an hmang tangkâi ve thîn a ni tih tichiangtu an ni. Ezra khân Jerusalem khawpui leh Persia ram chungchânga lehkhathawn copy hrang hrang leh thupêk lo chhuah tawhte pawh a lo zia tel ve a (*Ezra 4–7 en la*). Tin, Nehemia khân an thlahtute ang zêla chhûngkaw hrang hrang hming ziahna bute a awm thu min hrih bâkah, chûngte chu a lehkhabuah hian a lo telh ve nghe nghe bawk (*Neh. 7:5–72 en ang che*).

Hetiâng hi Thuthlung Thar lamah pawh kan hmu a. “Luka thil tawn atanga lang Chiang tak chu [Thlarau Thianghlîm] thâwk khumna tih hian kan rilru ngaihtuahna hnathawh dân pângngâi remin hna a rawn thawk ve mai a, ngaihtuahna fîm kan hman leh chîk taka thil kan lo chhui ve pawh min khapsak hran hek lo. Hetah hian lehkhabu ziaktu hi Krista chanchin ziahna lehkhabu hrang hrang awmte leh, tawngkaa an lo inhlan chhawn mai thinte pawh chîk taka zir thei tûrin Thlarau Thianghlîmin a kâihruai a. Chûng a thil chhui chhuahte chu a chîn chhuaka a zir hnuah a indawt zêlin a lo zia chhuak ta a ni.”—*The SDA Bible Commentary*, vol. 5, p. 669.

Juda khân Thuthlung Hlui leh Thuthlung Thar inkâra Judate kutchhuak, Bible-a seng luh ni ve ta lo lehkhabu pakhat, 1 Enoka 1:9 thu a ziaak chhâwng niin a lang a. Tin, Paula ngei pawhin an hming sawi lang lêm lovin Grik mi fingte thuziak a sawi chhâwng nual baw (Tirh. 17:28 leh Tita 1:12).

Bible ziahtute kha inlârna leh mumang an hmuhte hmanga Pathian inpuanna an dawnin a kaihhruai châng chu awm thîn ngei mah se, Thlarau Thianghlim chuan thu ziaak lo awm tawh sate hman tangkâi thiam dân tûr pawh a rawn hrih thîn tho baw a. Enga ti nge hemi chungchâng hi kan hriat reng a pawimawh?

NINGANI

November 5

Pathian thuchah leh mihringte famkim tâwk lohna

2 Korinth 4:7 chhiar la. Paula'n Pathian ro chungchâng a sawi dân chu eng nge ni?

Paula hian Pathian ro chu “hlum [hmanga siam] bêlahte” (chu chu mihringte a tihna a ni) vawn a nih thu a sawi a, a chhan pawh Pathian thiltihtheihna chu keimahni chak lohnaa tihlan a lo nih theih nân a ni. Pathian Lehkhabu hian Pathian thuchah puangtute kha mi tha famkim, thil sual leh tha lo an tih loh nâna Pathian vênhimna dawng bîk an nih hran lo thu târ lang a (entîr nân, Mosia te, Elija te, Davida te, Jona te leh Petera te nun kha ngaihtuah ila). Chutiang bawkin, an thuziakte pawh mihringte thil hriatthiam dân tawngchham tak leh sawi chhuah dân kawngah pawh famkim lo êm êm lak atang hian ngaihnathiam a ni bîk hek lo.

“Kristaa lo lang Pathian leh mihring thawh dunna ang chiah tho kha Bible-ah pawh hian kan hmu. Thutak puan chhuaha awmte hi a zavâiin ‘Pathian thâwk khuma pêk’ vek a ni a, chutih rual chuan, mihring tawnga sawi chhuah niin, an tawngkam hmante pawh mihringte mamawh dân ang zêla her rem thin a ni bawk.”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 5, p. 747.

Pathian thuchah puangtute mihring mihrinna chu, Paula’n 2 Korinth 4:7-a a lo sawi ang hian, thutak rote sawi chhâwng tûra Pathian kohna an dawn khân a palzûtsak chuang rêng rêng lo va. Chu mai ni lovin, Thlarau Thianghlîm hian keini tûnlâi huna mite tâna lo hriatthiam harsa tûr emaw, a awmzia hrilhfiâh hlawhchham thak tûr emaw thu an sawia an ziah loh nân a zâwlneite kha a khuahkhîrh tlat hek lo. Chutiang thu harsa chu tlêm te chauh awm mah se, rilru zîm zualte tân erawh tlûk phahna tham a tling tho thung a. Bible ringtu Kristian kan nih ang ngeiin Pathian Thu-ah hian kan intu lût thlap mai tûr a ni a. Kan hriatthiam loh lâi eng eng emaw chu a awm ngei ang a, chuti chung pawh chuan kan hriatthiam chinah hian ngaihngam tak leh Lalpa rinchhana kan awm mai a tha âwm e.

Thu inang lo leh dik lo nia kan hriat thenkhat hi chu a hnua ziaik chhâwngtute’n an lo ziah sual palh vâng a ni thei a, a nih loh pawhin, a tîra ziaiktute khân thu lâkna hnâr inang lo an lo hman vâng a ni thei bawk. Eng pawh ni se, thu harsa lâi deuhthe kan han zir hian, a ziaktu tawngkam hman awmzia chu kan hrethiam chiah rêng em tih leh, ngun lehzuala la zir chhonzawm zêl a ngâi em tih te kan inzâwt thîn tûr a ni ang.

Bible-a ziah sual palh awm leh thu inmil lo zawng zawngte hi keini tân lo chin fel vek rual a ni lo vang a; nimahsela, chûngte chu an thuchah puan pawimawh dân leh hlut dân nêna khâikhin râlah chuan eng tham mah a tling lo. Pathian Lehkhabua kan hmuh

Pathian thutakte hi mi famkim ni bîk lo Pathian zâwlneite khân an thiam ang tâwk leh rilru dik pu chung a an lo ziah a ni tih kan ring ngam tûr a ni.

Pathianin a thuchah puang chhuak tûra sualna nei lo vântirhkohte ni lovin, suala tlu tawh mihringte zâwk a rawn hmang teh tlat hi eng nge a chhan ni ang?

ZIRTAWPNI

November 6

Ellen G. White-i thuziakte

Ellen G. White-i thil tawn leh thuziakte hi tûn kêra kan zir tâk Bible-a kan hmuh Pathian zâwlneite thil tawn leh thuziak nên a inang hlawm khawp mai. Ani pawh khân, an hnêna puan chhuah thute chu ziaka dah tûrin Pathian thupêk a dawng a.

Kum 1909 khân heti hian a lo zia: “Ka thih phah tēpna tawhsual (accident) ka tawh avâng khân ka hrisêlna a panin thu zia pawh ka harsat hle. . . . Nimahsela, zan khat chu ka mut hmunah Lalpa vântirhkohin min rawn tlawh a, ‘Ka thil hriattîr che hi i zia chhuak ngei tûr a ni’ tiin min hrilh a. Kei chuan, ‘Ka zia thei hleinê’ tiin ka lo chhâng a. Mahse, ‘Ka thil hriattîr che hi zia chhuak rawh’ tih thu bawh kha min hrilh leh a. Tichuan, zia ka’n tum chhin ta a. Dawhkân atangin lapboard ka la a, ka zia tan ta a, harsatna nei miah lovin ka zia ta zar zar mai a ni.”—*General Conference Bulletin*, May 31, 1909.

Ellen G. White-i khân, Thlarau Thianghlimin a thâwk khum Pathian Lehkhabu ziahtute ang bawkin thu zia kawnga tanpuitu a ruai thîn a. Chûng a secretary-te chuan mi lehkhabu zia lo chûl mâmsaktute’n (editors) an tih thîn ang—anmahni ngaihdân bilh tel si lova a ziahtute’n an sawi tum chiang taka an sawi chhuah

theih nâna lo puih—chu an ti vek a ni. Anni hi mi tu emaw lehkhabu tûr lo ziahsaktu emaw, lo ziah tâwmtu emaw an ni lo va. An hna ber chu amah Ellen G. White-i'n a lo ziah chhuah tawh sa chûl mân leh siam remsak emaw, tawngkaa a sawite ziaka lo dahsak emaw a ni.

Ellen G. White-i khân a thuchah dawnte a ziah chhuahna lamah mi dang thu ziahte chhâwn ve mai emaw, an ziah dân ang chiah chiah ni lo, tlêm tidanglam deuh hleka ziah ve emaw châng a nei thîn bawk a. A lehkhabu chhiar thîntute hnênah pawh chûng a lehkhabu hman thinte chu a hrilh nghe nghe. Heta tanga thil lang Chiang tak ni ta chu, a lehkhabu chhiar thînte bum a tum emaw, chûng lehkhabu ziahtute thu zia leh ngaihdân an neih chu rûksak a tum emaw a ni lo va, an thuziakahte chuan Pathian hnên ata a dawn thutakte sawi chhuah nâna tawngkam mâwi leh remchâng tak tak a hmuh vânga zia chhâwng ve a ni zâwk.

A nih leh a thuziaka dik lo emaw, ama thuziak vek ni si inang chiah lo awm nual chungchâng hi eng nge ni?

Heti hian a lo zia a: “Dik lo thei lo tih chungchângah chuan ka thuziakte hi dik lo thei lo niin ka pawm ngâi rêng rêng lo va; Pathian chauh hi dik lo thei lo awm chhun chu a ni.”—*Selected Messages*, book 1, p. 37.

Ellen G. White-i thuziakahte hian hriatthiam harsa kan tih deuh emaw, a thuziak dangte nêna hmeh rem theih meuh loh emaw kan nei maithei a. A hma lamah pawh kan lo sawi tawh ang khân Ellen G. White-i mihring mihrinna hi Pathian kohna a dawn khânrawn palzûtsak a ni hran lo tih hi kan hriat reng a pawimawh hle. Keimahni ang bawka mi famkim sa ni bîk lo, hriatna kawngah pawh thanga lo puitling chho zêl a ni a, chutiang a nihzia chu a thuziakahte pawh hian Chiang takin a hmuh theih a ni.

Sawi leh ta thîn ila, a thuziak eng kim hi Pathian hnên ata a dawn vek nia ring tlattute kha an ngaihdân thlâk tûrin a lo hrih a. “Thil pângngâi sawi ve hun pawh a awm thîn a, ngaihtuahna pângngâiin rilru a luah ve hun a awm bawh. Leikhathawn pângngâi ziah ve hun pawh a awm thîn a, kan hna thawktu hrang hrangte hnênah an hriat tûr âwm thilte hriattîr ve châng pawh a awm tûr a ni. Chûnga ka thil sawi, ka thu hriattîrte chu Pathian Thlarau awmpuina bîk ka chan laia ka sawi emaw, ka ziah emaw a ni lo.”—*Selected Messages*, book 1, p. 39.

Zau zâwk zir chiang duh tân, he website, visit <https://whiteestate.org/absg/6>. hi tlawh theih a ni e.

Tûnah Hei Hi Hre Rawh U!

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Num. 13:26–30; Jer. 36:20–26; 2 Chron. 36:15, 16; Mat. 23:30–35; 1 Kor. 10:6–12.*

Châng vawn: “Tin, chûng chu entîrna tûrin an chungah a lo thleng a nih kha; keini, hun tâwp lo thlennate hi min zilhna tûrin an ziaak a ni bawh a” (*1 Korinth 10:11*).

Tûnlâi hian “keimahni thutak” theuhte sawi chhuak tûra infuih kan uar tlâng ta hle mai a. Kan thil tawn, kan ngaihdân, kan thil mamawh, mi dangte nên kan inkâra ramri kan kham, dik nia kan pawm leh thil dang dangte pawh hi “kan thutak” chu a ni âwm e. “Thutak” tin hi a dikna chin a awm theuh ngei ang a, inkhap behsak ngawt chi pawh a ni lo ang. Amaherawhchu, hêng “thutak” kan vawn ngheh tlatte hi Thutak Isua Krista leh ziaka awm a Thu nên lo inkalh ta se, engtin nge ni ang?

Mi thenkhat chuan Bible thutakte hi lo pawmin anmahni ngaihdân dik lo tak takte erawh an thlah thla ang a; chutih lâiin

mi thenkhat dang erawh chuan anmahni dâwt thu phuahchawp zâwk chu an âwih chhunzawm zêl thung ang. Mi thenkhat chuan thutak an hriat rual rualin an nun dân an thlâk nghâl ang a; chutih lâiin, mi thenkhat dang erawh chuan an hel khum thung ang. Chutiang chu hmân ata tawh vawiin thlenga thil nih dân a ni thîn rêng bawk.

Bible-a kan hmuh zâwlneite hi mite'n ngaihlâk an chhâk hauh loh tûr thuchah puang tûra tîr an nih châng a awm thîn a. Chutiang thu an puan avânga sawichhiat tâwk, khawtlâng ensan hlawh, nuihzatbûra awm, tihhluma vau leh tihhlum tâk hial pawh eng emaw zât an awm nghe nghe (*Heb. 11:32–38*). Nimahsela, Pathian zâwlneite chuan rinawm takin an thuchah dawnte chu an puang chhuak tho thîn a, a chhan pawh an duha an puan emaw, puan loh emaw theih a nih tlat loh vâng a ni. An thuchah dawn chu Pathian mite nun chhanhimna tûr thu a ni a; chu vângin, a puangtu zâwlnei chuan eng pawh lo tuar dâwn mah se, puan chhuahin an awm ngei tûr a ni

SUNDAY

November 8

Pathian zâwlneite chungâ thinrimna

Pathianin Israel fate hruaitu ni tûra a thlan Mosia khân Ram Tiam lam pan, thlalêr ram ro zawhtu mipui inpawlh sawp tam takte kaihhruai hlimawmzia leh hrehawm tho bawk si-zia chu a hre Chiang ngawt ang!

Numbers 14:4–11 chhiar la. Hemi tuma thil thleng hi eng nge ni? Eng vângin nge Israel mipui hi Mosia leh Arona te lakah an lungnih loh?

Hêng chângte hi ngun taka kan chhiar chuan Israel fate kha Pathian lakah an thinrim a ni tih kan hrethiam ang a, an thin a rim chhan pawh amah an rin ngam loh vâng a ni. Mosia leh Arona te kha chu Pathian âiawhtu ve mai an ni a, Pathian laka an thinrimna chu anni pahnih chungah khân an hrithla ta mai a ni zâwk. Mi zawng zawngin neih kan mamawh êm êm chu taksa leh rilru damna a ni a. A khawi emaw zâwk zâwk pawh hi hloh maithei dinhmunah kan ding emaw, thil eng emaw chu kan taksa leh rilru damna rawn tichhe tûr nia kan hria emaw a nih chuan kan thin lo rimin, thil tih loh loh tûr kan tih phah hial ta tîn a ni.

Numbers 13:26–30 chhiar la. Israel mite kha eng vâng thlaphâng viau nge an nih? An hnêna Kaleba’n thlamuanna thu a sawi chu eng nge ni?

Israel mite hian Ram Tiam luah an tumna kawnga harsatna awm theite chu hmachhawn an ngam tlat lo pêk a. “Nimahsela, hetia rin lohna lama an rilru an pêk hian Setana thu hnuaiah indahin, ani chuan engtianga thui nge a hruai dân tih tu ma sawi theih a ni ta lo.”—Ellen G. White, *Thlahtu Bulte leh Zâwlneite*, p. 400. Hemi tum hian Mosia’n hruaitu a nihna chungchâng chona lian tak, ama chakna ngawt phei chuan a tuk daih theih hauh loh tûr a hmachhawn a. Mipuite’n hlauhthâwnna lian an neih lah chuan Arona leh Mosia lakah thinrimna hring chhuakin, ualau takin Pathian lakah an hel ta hial mai bawh si. Pathianin zâwlnei/hruaitu atâna a thlan thlâk tûra hruaitu thar neih mai an

han rawt (*Deut. 34:10–12, Num. 14:4*) chuan Josua leh Kaleba’n lo khapin, an rawtna chu tha an tih lohzia entîr nân an puante an pawt thlêr a, hlauthâwnna lian tak nei mah se, Pathiana rinna ngat ngam tûrin an thlêm ta a ni: “Kan chungah LALPA a lâwm chuan, chu ramah chuan min hruai thleng ang a, ‘hnute tui leh khawizu luanna ram’ chu min pe ngei ang. LALPA chungah chuan hel lo phawt mai ula, chumi rama mite chu hlau bawh hek suh u” (*Num. 14:8, 9, NKJV*).

Thil a kal tluan lâi chuan Pathiana rinna ngah ngam pawh a harsa lêm lo a ni lo’m ni? Mahse, kan chungah chhiatna leh thil tha lo a lo thlen hian rin ngam harsa kan ti si thîn em? Pathian kan rin avângin lo tuar dâwn ta ila, kan ring chhonzawm zêl thei ang em?

THAWHTANNI

November 9

Thuchah tiboralin: Then 1

Jeremia 36:20–26 chhiar la. Lal in chhûnga thil thleng hi eng nge ni a, hotute’n Jeremia vaukhâna thu sawi an lo hriat chuan eng thil nge an tih?

Jeremia kha Judai ramin chhiatna a hmachhawn dâwn lâi vêla Pathian thuchah puan chhuah hna thawktu zâwlnei a ni a. Amah hmang hian Pathian chuan Juda mipuite kha kum tam tak chhûng lo zilh tawh thînin, an lakah a lâwm lo hle a ni tih pawh a hriattîr thîn bawh. An sualte an sim lo zêl a nih chuan Babulon ramin a rawn la ang a, an zînga tam tak chu salah an hruai haw dâwn nghe nghe a ni tih pawh a hrih thîn a (*Jer. 6:8–19, Jeremia 26*). Lalpa

chuan chhandam tum hle mah se, anmahni hian a thu an zawm ve phawt a ngâi tlat a ni.

Juda mipuite sualna hi tam tak niin, thenkhat phei chu a lian thamin sim harsa tak takte pawh a ni hlawm nghe nghe. Jeremia hun lâi khân milem biakna te, milem pathian hnêna naupang hlan te, uirena te a hluar hle a; mahse, Jeremia'n vaukhânna leh sâwmna thu a sawite lah chuan ngaihthlâk a hlawh dêr bawk si lo. A rawngbâwl hun tâwp dân hnaih lamah khân Pathian chuan nasa zâwkin amah hawisantu a fate chu a rawn sâwm leh a, a sâwm leh hrâm thin chhan pawh an boral a hlauh êm vâng a ni. Entîr nân, Jeremia 30 kan chhiar chuan Jeremia kha ram lei a, leina lehkhah pawh siam thlapin, "Sipaihote LALPA chuan heti hian a ti: 'He ramah hian in te, lo te, grêp huan te mite'n an la lei ang' (Jer. 32:15) tih thu ziaik tûrin a hrilh a.

Hetiang thu ziaik tûra Jeremia a hrilh chhan hi anmahni a hmangaih êm vâng a ni a, an sualte an lo sim theih nân sâwmna hnuhnûng ber a siam leh ta a ni. Nimahsela, Jehoiakima hi chuan a ngaihsân lohzia entîr nân Jeremia lehkhahu zial chu a lo hâl vêl a, a thil tih hian Pathian, Pathian thuchah leh Pathian mi tih pawh a zah lohzia a tilang chiang hle.

Jeremiah 36:27–31 chhiar la. Jehoiakima thil tih dân zahpuiawm tak hi engtin nge Pathianin a rawn chhân tâk le?

A châng hi chuan Pathian thuchahte leh a thuchah puang chhuaktute pawh kan ngaihsak lo emaw, kan tichhia emaw a nih chuan, an thuchah puan ngei pawh a reh zui ve mai dân niah kan ngâi thin niin a lang. Nimahsela, Pathian Thu kan lo ngaihsak duh lohna hian kan tâna thuchah a neihte chu a hnawt bo dân chuang lo va. Kan lo ngaihnêpna chuan hnawh bo chu sawi loh, kan hriat loh luih tlatna emaw, kan lo helsan emaw avânga

keimahni leh kan chhûngte chung a lo tla tûr thil tha lo chu a tipung sauh zâwk ang. Lal Jehoiakima chung a thil thleng tûr Jeremia'n a lo sawi hi mi zawng zawng tân pawh vaukhânna thu rum tak a ni nghâl a (*Jer. 36:30, 31*): Pathianin dinhmun hlauhawma kan awm lâia vaukhânna thu mìn pêk chu kan ngaihsak lo a nih chuan kan sual leh thil dik lo tih rahte pawh kan seng ngei ang.

Pathian chuan a mite kha, a sâwmna thu an ngâinêp chung pawhin chhandam a tum hrâm hrâm tho thîn a. Hei hian a hmangaihna ngahzia engtin nge a tihlan?

THAWHLEHNI

November 10

Thuchah tiboralin: Then 2

Mihringin hril lâwkna thilpêk a lo dawnsawn dân chu kawng hrang hrang a ni thei. Mosia chungchângah khân Israel fate chu Mosia leh Arona laka a lang a pau takin an hel a, Ram Tiam a va luah huna an hmêlmate'n an lo hneh zâwk dân nia an ngaihvângin an hlauthâwng êm êm ringawt mai a ni. A hnu kum eng emaw zâta h Lal Jehoiakima khân Pathian thu puan chhuah ziahna lehkhabu zial chu a hâl ral a, a chhan pawh chutia a tih chuan kumkhua atân a reh zui ve mai tawh dân niah a ngâi a ni ngei ang. Anni kha Pathian thuchah ngâithla duh lo leh tihboral tum awm chhun a ni lo va. Hmasâng Israel leh Juda ram chanchin kha thlîr lêt ila, Pathian zâwlneite'n dodâl na an tawh nasat thinzia chu tu hrilh hranpa kan ngâi chuang âwm lo ve.

2 Chronicles 36:15, 16 chhiar la. Juda hnamte khân Pathianin a zâwlneite hmanga thuchah a pête chu engtin nge an lo chhân lêt thîn?

Jeremia khân Josia rorêl lâi te, Jehoahaza rorêl lâi te, Jehoiakima rorêl lâi te, Jehoakina rorêl lâi te leh Zedekia rorêl lâi te khân zâwlnei hna a lo thawk thîn a. Nebukadnezzara kaihrui Babulon ram chu Juda ram rawn rûn tûrin a rawn inchhawp hnâi tawh hle mai. Jeremia'n a lo sawi zawng zawngte chu kum 21 leka upa Zedekia'n lalthuthlêng a rawn luah khân a zavâiin a lo thleng vek tawh a (*2 Chron. 36:11*).

“LALPA a Pathian mit hmuha thil tha lo tak tak ti thînin, LALPA kê atanga thu sawi thîntu zâwlnei Jeremia lakah pawh a inphah hniam duh ngâi miah lo bawh” (*2 Chron. 36:12, NKJV*).

He lâi thua Jeremia'n hril lâwkna thilpêk a dawn thu a sawi dân hi lo chhinchhiah ila. Pathian kê ngei atanga thu sawi thîn niin a sawi a. Chutiang a ni chung pawhin, Zedekia kha zâwlnei hmaah chuan a inphah hniam duh chuang miah lo nia! Jeremia kha mihring ve mai, keimahni ang bawka mi sual ni ve tho ni mah se, a âiawha thu a sawi thîn Lalpa palâi a ni tlat.

Jeremia kha zâwlnei hna thawk tam tak zînga pakhat a ni a. Israel hnam chanchin kum za tam tak chhûng khân Pathian chuan, “tu ma boral a duh lohva, mi zawng zawngin an sualte sim vek se” (*2 Pet. 3:9, NKJV*) a tih êm avângin an hnênah zâwlnei emaw eng zât a lo tîr thîn a ni (*Exod. 3:15, Sam 105:26, Mal. 3:1, Isaia 6:8, Jer. 25:4, Mat. 11:13, Luka 11:49, leh a dangte pawh.*) Hmasâng Israel-te leh Juda-te chanchin hi Pathianin amah vah bosan thîn a mite hrui kîr leh ngei a tum thîn dân târ langtû a ni a. An sualte an sim a nih phawt chuan ngâidamin chhandamna chantîr ngei a tiam thîn.

Nimahsela, Juda hnam chanchina a tâwp lamah khân Pathianin a zâwlnei Jeremia hmanga kaihruiaina leh thlamuana thuchah a rawn hriattîr chu inngaihtlâwmna leh rinna nêen dawn sawn a lo ni

lo va. An thil sual tiha inchhîr leh sim duhna neih tâk aruengin, an lo nuihsawh ta hial zâwk a ni.

Juda lal leh hruaitute khân Pathian zâwlneite chu nuihsawhin, Pathian thuchahte pawh an lo hmusit êm êm mai a. Keini tûnlâi huna mite hi chuan an tih ang kha kan ti ve lo vang ti r’u? Nge ni a, kan ti ve tho zâwk dâwn ni le?

NILAINI

November 11

Vervêkna

Miin thil dik lo eng emaw an lo tih tawhte chu i hmuhin, *Kei chu ni ila, anni tih ang hi chu ka ti ve hauh lo vang maw le!* tiin i ngaihtuah emaw, i sawi chhuak emaw tawh ngâi em?

Amaherawhchu, thu dik tak sawi ta ila, an tih ang chiah chiah chu ti ve kher lo pawh ni ila, kan thil dik lo tihte chu haiderin, vawi eng emaw zât kan ti nawn ve fo thîn tho a ni lo’m ni? Hei hi Isua pawhin a lo ngaih-mawh êm êm kha a ni a: “Mi vervêk! I mita khanchhuk awm kha la chhuak phawt la; chutichuan, i unaupa mita hmawlh te tak tê lâk chhuah tûr awm chu fiah takin i hmu thei ang” (*Mat. 7:5, NKJV*) tiin a lo sawi.

Matthaia 23:30–35 chhiar la. Hetah hian Isua’n thu dêngkhâwng tak, pawimawh êm êm bawk si eng nge ni a sawi? A thu sawite atang hian vaukhânna thu lo lâk chhuah theih kan nei em?

Pharisaite awm dân leh rilru put hmang kha Isua'n a haw hle niin a lang a, a chhan pawh khatiang khawpa vervêk a ni tawh chung pawhin sim tumna erawh a nei tlat baw si lo atin ni. An sakhaw kalpui dân kha a kham tawh hle tih a hriat a. A hmuh dân chuan, tlereuh eng eng emawa chei mâwi kawrfualte pawh ha eng ang mah se, thlân hnawih vâ, a chhông lam erawh mitthi tawh ruhte awmna ang chauh an ni (*Mat. 23:27, 28*). An thil sual tihte chu hriattîr an nih pawhin inpuan emaw, bânsan emaw an tum chuang baw si lo va, Isua ngei pawh hian an sima chhandam an lo nih theih hun tha pe fo mah se, an sim duh chuang si lo.

Chutiang mi chu an nih avângin Isua'n "mi vervêkte" tia a lo sawi pawh hi a âwm lo hran miah lo va. A tawngkam hman fo ni baw pawh, "Nangni lehkhaziaktute leh Pharisa mi vervêkte u, in chung a pik e!" (*Mat. 23:14, 15, 23, 25, 27 en la*) tih hi a ni.

Hêng mite hi an sawi loh dân ang zêlin an nung thîn a. Zâwlneite chung a thil an lo tih dân pawh chutiang chiah chu a ni thîn. Entîr nân, zâwlneite thlân han chei mâwi vêl te chu anmahni châwimâwina niah an ngâi a; nimahsela, a pawimawh zâwk, zâwlneite'n simna thu an tlângaupui erawh zawm an tum leh chuang baw si lo. Zâwlneite thiltihtheihna leh hrehawm an tawrhte nêna inzawm nih chu an duh a, chutih lâiin an thuchahte erawh an ngaina hlawl si lo a ni ber. Hetia Pathian rawngbâwltute thlân an han hnawih vâ vêl hian, anni hi chuan Pathian zâwlneite thisen an chhuah ve ngâi dân lo nia mite'n an lo ngaih an ring a. Mahse, chutih lâi ngei pawh chuan zâwlnei âia ropui fê zâwk Messia tihlum dân tûr kawng an zawng reng lawi baw si a ni.

Juda sakhaw hruiatute ang hian, pâwn lama sakhaw mi âwm taka lang siin, chhông lamah erawh helna, duhâmna leh huatnaa khat kan nih ve loh nân engtin nge kan invên ang?

NINGANI

November 12

Keini tâna zilhhauna

Hêng Thuthlung Hluia thil thleng chanchin kan hmuh hrang hrangte hi—tenawmin lungchhiatthlâk hlawm viau tho mah se—chhan tha tak atâna hriattîr kan ni a: hêngte atang hian Pathian thu kan zawm loha thil lo thleng thînte kan zir chhuak thiam tûr a ni.

1 Korinth 10:6–12 chhiar la. Pathianin Bible-a thu an lo ziahte ziake tûra zâwlneite a thâwk khum chhan chu eng nge ni?

Paula hian hun kal tawh leh tûna kan hun tawn mêk a sawi zawm a, hmasâng Israel leh kohhran sawi zawmin, kohhran chu Lalpa leh Chhandamtua Isua pawmtute awm khâwmna a ni a ti (*Gal. 6:14–16*).

Hun kal taa mihringte leh Pathian lo indâwr tawn thin dân—a tha lam leh tha lo lam pawh—ziaka awm hi ngaihthah emaw, hmuh hmaih emaw tûr a ni lo. Pathian phei chuan a ngaih pawimawh êm avângin, “thil sual [tih] an châk ang bawc khân kan châk ve loh nân” entîrna ni tûrin ziake a lo dah a ni rêng a (*1 Kor. 10:6, NKJV*). Tawngkam dangin sawi ila, hun kal tawha thil thlengte kha hun lo la awm leh tûra thil thleng tûrte min lo hriat lâwtîrtu a ni.

Pathian Lehxhabua zilhhauna thu leh Pathianin a zâwlnei hmanga hril lâwkna thuchah min pêkte hi kan ngaihsak a nih chuan chhuan liam taa mite’n thil sual an lo tih ang kha keini chuan kan ti ve dân lo va. Hêng thute hi kan ngâithla a, kan hria a, kan zâwm bawc a nih chuan nghet taka kan awm theih dân bâkah kan lo hmuingîl zêl bawc ang (*2 Chron. 20:20*). Mi thenkhat

chuan, thlarau lam nuna hmuingîlna ngei pawh hi in leh lo tha tak neih te, car man to tak, silh leh fên tha leh tam tak neih te leh bungraw tha dang eng eng emaw neih te hmangin an hrilhfiat thîn a. Ni e, Pathian hian kan mamawh apiang nin pêk zêl a tiam ngei mai tak a, thil danga malsâwmna kan dawng thîn angin thlarau lama malsâwmna pawh dawng tûrin min duhsak êm êm bawh (3 Joh. 2). Nimahsela, Kristian nuna thlarau lam malsâwmna famkim leh kum hlun dik tak chang tûr chuan Pathian thute hi kan zawm a ngâi thîn a ni.

Pathian chuan a lo thlâwnin thu a sawi ve mai mai ngâi lo va. Thu a sawi tawh chuan a thu sawite chu chatuana ding reng tûr a ni thîn. Tin, thiltihtheihna leh tangkâina an neihte pawhin tâwp chin a nei ngâi lo va (*Isaia 40:8*). “Keini, hun tâwp lo thlennate min zilhna tûra zia an ni bawh” (1 Kor. 10:11). Hmânah khân a lo dik thîn a nih chuan, keini tûnlâi huna mite tân phei chuan zawm loh chi a ni dân em ni?

Bible-a kan hmuh Pathian laka Israel fate helna leh amah an rin loh dân chanchinte kan han chhiar hian, an thil sual tih ang kha keini chuan kan tih vel loh nân eng zirlâite nge kan zir chhuah theih ang?

ZIRTAWPNI

November 13

Ellen G. White-i'n thuchah a dawn dân leh mite hnêna a hrilh chhâwn dân

Ellen G. White-i tupa, Ellen G. White Estate director pawh lo ni reng tawh thîn Arthur White-a chuan a pi khân vawi za chuang daih inlârna leh hril lâwkna thu a dawnna mumang a nei niin a sawi a. Inlârna a hmuh chhûng rei zâwng pawh a inang lo zung mai: thenkhat chu minute rei lote chauh a ni a, thenkhat erawh

dârkâr eng emaw zât awh a ni thung. Tin, inlârna a hmuh lâi hi mi dangte’n an lo hmuh tum pawh a awm zauh zauh thîn a. Chûngahte chuan amah ringhlel deuhtute pawh lo awm vein, inlârna a hmuh lâia a awm dân chu duh thâla an lo chîk theihna hun tha an lo neih phah thîn a ni.

Bible-a kan hmuh zâwlneite ang bawh hian Ellen G. White-i kha inlârna a hmuh lâiin a taksa awm dân a lo danglam thîn a. Kum 1868 khân a pasal James White-a chuan Ellen G. White-i’n inlârna a hmuh lâia a taksa awm dân heti hian a lo sawi: “A bul vêla thil awm leh thil thlengte engmah a hre lo hrim hrim a”; a thaw lo va, a tîhrâwlte leh ruh chuktuah vêl pawh a “khawng” vek bawh; a kut leh ke vêl erawh “awlsam tak leh dam thlapin” a ti che thei thung a; tin, a mit pawh a meng kar bawh. Inlârna atanga a lo chhuah hnu chuan rei vak lo chhûng chu thil a hmu thei lo va; a mit chhiat tâk vâng erawh a ni lo. Inlârna a hmuh hun chhûng rei zâwng tûr leh a hmuh hun tûr pawh tu mah lo thunun theih a ni lo va, amah Ellen G. White-i ngei pawhin a lo rin loh dân daihin a lo thleng leh thut mai thîn (James White, *Life Incidents*, pp. 271– 274 chhiar ang che.)

Bible hun lâiah pawh a ni ang tho khân Ellen G. Whitei hmanga Pathianin thurâwn min pêkte hi pawm an awm lâiin, pawm lêm lo pawh an awm tho bawh a. Amah Ellen G. White-i khân heti hian a lo sawi: “Pathianin a mite zilhhautu atân min lo ruat a; tin, . . . ka chung a mawhphurhna rit tak a lo nghah avâng hian he thuchah lo dawngtute chu an lo zawm leh zawm loh thuah mawhphurhna pêk an ni. . . . He hna thawh nuam lêm tak hi keima’na ka thlan a ni lo va. Mite duhsak emaw, fak emaw ka hlawh phahna tûr lah a ni hek lo. . . . Ka Tlantu hming avâng leh a chakna rinchanin ka tih theih ang ang chu ka ti mai dân a. Mite hnênah Pathian Thlarauvin min hriattîr ang zêlin—an ngâithla emaw, an lo hnâwl emaw pawh ni se, vaukhânna thu, thurâwn leh zilhna thu ka sawi

zêl dâwn a. Ka tih tûr chu keima lâwmzâwng sawi ni lovin, mawhphurhna min petu ka Pa vâna mi duhzâwng tih a ni.”— *Testimonies for the Church*, vol. 4, pp. 231, 232.

Ellen G. White-i thuziak pawm lotu tam takte’n an pawm loh chhan chu Pathian Thu ngun taka an zirna atangin a ni lêm lo va, anmahni’n an rin loh sa hrim hrim vâng emaw, anmahni ngaihdân kalh zâwng thute a sawi emaw vâng a ni thîn. Amah tak phei chuan a thilpêk dawn ringhleltute hi a hrethiam êm êm zâwk a. Chutiang mite chu an dinna an lo hriat chian a, pawm tûr emaw, pawm lo tûr emaw pawha duhthlanna an siam fel phawt hma chuan dawhthei tak leh hmangaihna nên dawm hrâm hrâm thîn tûr a ni tih Chiang takin a lo sawi nghe nghe.”— *Testimonies for the Church*, vol. 1, p. 328.

Ellen G. White-i khân hril lâwkna thilpêk a kawl ngei a ni tih tichiangtu chu Pathianin a hnêna thuchah a pête hi a ni tih a pawm nghet hle a. Miin rilru dik tak pu chung a thutak a zawn a nih chuan a thilpêk kawl hi a dikan a tak ngei a ni tih a lo hmu dâwn tih a ring tlat baw. A thuziakte hi hriatthiamna thûk zâwk nei tûra an beihna kawngah Pathian hruaina an chang dâwn a ni tih a ring nghet hle a; chutih rual chuan, “rin phahna chhan tûr tha leh tam tâwk” Pathianin min pe tawh tih pawh a lo sawi tho baw.— *Testimonies for the Church*, vol. 4, p. 231.

Zau zâwka hre duh tân, he website <https://whiteestate.org/absq/7>. hi tlawh theih a ni e.

Zirlâi 8

November 14–20

Hril Lâwkna Thute Hrilhfiahin

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Mat. 5:17–48; 1 Kor. 16:20; Mat. 4:1–11; Luka 10:25–28; Luka 24:25–27, 44–49.*

Châng vawn: “Tin, Mosia leh zâwlnei zawng zawng lehkhaah a tan a, Pathian Lehkha zawng zawnga ama chanchin ziaak apiang chu anmahni a hrilhfiah zêl a” (*Luka 24:27*).

| sua Krisa chu, khatia khehbeh a nih a, thlân atanga a thawh leh tâk hnu khân a zirtîr pahni, khehbeh a nih avânga an rilru lo hnual rawih tawhte hnênah a inlâr hlawl mai a. An lo beidawng hman hle a ni a tih a lanna chu, “Keini’n Israel-te tlantu tûr chu a nih kan lo beisei tehlul nê” (*Luka 24:21, NKJV*) tih thu an sawi pawh hian a tilang chiang hle. Zirtîrte khân Rom sawrkâr awpna hnua atanga Juda-te chhanchhuaktu tûr Messia an lo beisei a. Mahse, chumi an beisei chhan leh, a hnua an lo beidawn tâk êm êm leh baw si chhan kha Thuthlung Hluia Messia chungchâng hril

lâwkna hrang hrangte hi âwn sa nei tlat leh, sîr leh lam chauh thlîr chung a an lo hrilhfiah thin vâng a ni.

Krista chuan hêng zirtîr pahnihte hnênah hian Pathian Lehkha Thute'n (Thuthlung Hlui lehkhabyte'n) ama chanchin an lo sawi dân zawnz zawnz chu a hrilhfiah ta vek a (*Luka 24:25–27*). Pathian Lehkha Thute a hrilhfiah dân chuan an mit tivârin, an thinlung pawh a lo harh ta hawk mai bawh ni tûr a ni (*Luka 24:31, 32*). Hemi hnu hian Jerusalema tawm khâwm zirtîr tam zâwkte hnênah pawh a va inlâr leh a, anni pawh chu “Pathian Lehkha Thute an lo hriatthiam theih nân an thinlung a tihfinsak” ve leh ta bawh a ni (*Luka 24:45, NKJV; Luka 24:33, 36, 44–49 pawh en ang che*).

Hemi tuma thil thleng hian hril lâwkna thuziakte awmzia dik tak hriatthiamnain rah tha tak tak a chhuah theih dân min hrilh a. Chutih lâiin, hril lâwkna thu hriat thiam dân dik lo erawh chuan thlarau lama chhiatna lamah mi a hruai lût thei thung.

SUNDAY

November 15

Bible hi amah leh amah a inhrilhfiah thîn

Pathian Lehkhabu thute kan hrilhfiah dân hi keimahni ngaihdân lo neih sain a hruaina chin thui tak a awm thîn a. Bible hi hmâsâng mite thuziak eng eng emaw fawm khâwm ni maia ngâitute phei chuan Bible-a lehkhabu hrang hrang awmte hi inpumkhat niin an hmu thei lo rêng rêng. Nimahsela, “Pathian Lehkha Thu zawnz zawnz hi Pathian thâwk khuma pêk” (*2 Tim. 3:16*) vek niin, tangkâina kawng eng emaw tak nei theuh an ni bawh tih kan pawm a nih erawh chuan, hêng lehkhabyte hi chi hrang hrang ni mah se, inpumkhat tha tak an ni tih kan lo hrethiam

ang a. Chu bâkah, Bible hi amah leh amah a inhrilhfiah tûr a ni tih thu pawh hi kan pawm thei bawk dâwn a ni.

Matthaia 5:17–48 chhiar la. He lâi thua Thuthlung Hlui zirtîrna lo lang hi engtin nge Isua’n a hrilhfiah?

Matthaia 5:17–48 hi kan chhiar liam deuh puat ringawt a nih chuan, Isua’n ama tihchhuah zirtîrna thar hmangin Thuthlung Hlui zirtîrnate hi a thlâk ta emaw kan lo ti mai thei dâwn a. Nimahsela, ngun taka kan chhiar a nih erawh chuan, Thuthlung Hlui lehkhabyte’n thlarau lam thu an lo sawite hi a awmze ril zâwk a rawn phawrh chhuak ta a ni tih kan lo hre thei ang. Jeremiah 31:31–33-ah chuan Pathianin thuthlung thar siamin, chumi hnuaiah chuan a mite thinlungah a thupêkte ziakin, an chhûngrila a dânte a dah tûr thu kan hmu a, he thutiam hi Isua khân a rawn tifamkim ta a ni (*Heb. 8:8–10, Heb. 10:16 te nên hian khâkhin ang che*).

A châng chuan kan thu chhiar mêk awmze hrilhfiahna chu a awmna lehkhabuah vêk a awm nghâl mai thîn a. Entîr nân, Daniela 2-ah chuan Lal Nebukadnezzara’n mumang mak danglam tak a hmuh thu sawiin (*Dan. 2:31–35*), chumi bungah vêk chuan chu a mumang hrilhfiahna pawh kan hmu nghâl bawk (*Dan. 2:36–45*). Chutiingin, Matthaia 13-ah chuan buh chi thehtu tehkhin thu kan hmu a (*Mat. 13:1–9*), tichuan, a hrilhfiahna pawh bung 13-ah vêk sawi leh nghâl a ni (*Mat. 13:18–23*).

Thu thenkhat erawh hi chu a hnu kum tam taka rawn chhuak zâwlneite’n a hrilhfiahna an rawn sawi tâk chauh pawh a ni thung a. Chumi entîrna tha tak pakhat chu, Jeremiah hmanga Lalpa’n a lo sawi (Jer. 25:11, 12 leh Jer. 29:10) kum 70 hril lâwkna kha a sawi

ang ngeiin a lo thleng ta tih 2 Chronicles 36:22, 23-ah kan hmu hi a ni âwm e. Amaherawhchu, Thuthlung Hluia chhinchhiahna leh entîrna tam takte hi Kristaah khân a lo thleng famkim ta hlawm a, chutiingin, Thuthlung Hlui thu tam tak pawh Thuthlung Tharah hian a awmzia sawi fiah a ni thîn bawk.

“Thuthlung Hlui hi entîrnate leh chhinchhiahnate hmanga puan chhuah chanchin tha a ni a. Thuthluang Thar hi chûng entîrnate leh chhinchhiahnate’n an lo entîr a tak chu a ni. A khawi ve ve pawh hi a dang ang bawka pawimawh a ni a, thlah thlâk bîk tûr a awm chuang lo.”—Ellen G. White, *Selected Messages*, book 2, p. 104. A awmzia chu, Thuthlung Thar lehkhahute hi Thlarau Thianghlim thâwk khumna chang zâwlneite leh tirhkohte’n Thuthlung Hlui thu an hrilhiahna a ni.

Bible kan chhiar leh kan zir hian ngaihdân nghet sa kan lo neih chu hriat a tûl thîn a ni tih hi eng a ti nge a pawimawh? Bible hi Pathian Thu a ni tih rin leh, keimahni’n Bible thute a dik leh dik loh thua thutlûkna siam lovin, Bible thute hi kan nuna thu neitu a ni tûr a ni tih pawm hmak mai hi eng vânga pawimawh êm êm nge a nih bawk?

THAWHTANNI

November 16

A ziah lâi hun leh chhehvêl thilte hriat a tûl thîn

Isaia 65:17–20 chhiar la. Lei thar leh vân tharah chuan naupangte chu “kum za mi niin an thi dâwn si” (*Isaia 65:20*) tih thu hi eng nge ni a awmzia?

Isaia 65:20 thu a ziah lâi hun leh chheh vêl thute ngaihtuah loh chuan lei thar leh vân tharah pawh thihna a la awm tho dawn emaw tih mai theih a ni a. Nimahsela, chutiang ngaihdân chu Isaia vêkin, mi fel thi tawhte chu kaihtawh an ni ang a, thihna leh lungngaihna pawh a awm tawh hek lo vang (*Isaia 25:8, Isaia 65:19*) tia a lo sawi nên khân a inkalh tlat a ni.

Thil Chiang tak chu Isaia 65:20 hi entîrna tawngkam a ni a. A thu hrimin, naupang ni si kum 100 zeta upa an awm thei dawn rêng rêng em ni? Isaia 65:17–20 hi a ziah lâi hun leh a chhehvêl thilte kan thlîr kîr a nih chuan, châng 20 hi hla thu hmanga Israel hnamin malsâwmna a la dawn tûr lo sawi lâwkna ni tih kan hre thei ang a; mahse, chu malsâwmna chu thuthlunga an tih ve tûr awmte rinawm taka an ti a nih chauhîn an dawng ang (*Deuteronomy 28 nên khâikhin ang che*). Matthaia 24-a Isua'n Jerusalem temple tihchhiat a nih tûr thu leh khawvêl tâwpna a sawi zawm ang khân, Isaia pawh hian a hun lâia thil thleng nghâl mai tûr leh khawvêl tâwp huna thil lo la thleng tûr chu a sawi kawp tih hriat tûr a ni a. He thu a ziah hnu deuha thil lo thleng zui mai tûr chu lei thar leh vân thar awm dân tûr lo entîr lâwktu a ni.

Isaia lehkhabuah hian lei leh vân siam thar lehna chu nakîna lo thleng tûr chauh ni angin sawi a ni lo. Chumi hun chu Pathianin tlanna leh ngaihdamna hna ropui tak a thawh hmangin tûn apang hian a lo thleng tawh reng zâwk a. Chutiang chu a nih avângin Isaia 65:20 pawh hian khatih lâi, Isaia'n a lehkhabu a ziah lâia Israel dinhmunah ngei khân thihna chu Pathianin a hneh tan tawh reng thu a rawn puang ta a ni. Hemi chungchâng hi mi tinin an dam chhûng nite an tlingtla vek tawh ang a, nausên thihna pawh a awm tawh dawn lo tih thutiam hmanga sawi chhuah a ni a (*Isaia 65:20*). Mahse, hêng zawng zawng hi nakîna lo la thleng ngei tûr lo entîr lâwktu mai chauh a ni.

1 Korinth 16:20 chhiar la. He lâi thu hi tûnlâi hunah leh keimahni hnam nunphung theuhah engtin nge kan lo hmeh bel ve ang?

Thuthlung Thar hun lâia Grik mite nunphungah khân chhûngkhat hnâi zualte leh thian thate chu an kutah emaw, an khabeah emaw fâwpin chibai an bûk thîn a ni âwm e. Paula pawh khân chutianga chibai inbûk thîn tûr chuan Rom khuaa Kristiante (*Rom 16:16*), Korinth khuaa Kristiante (*1 Kor. 16:20, 2 Kor. 13:12*) leh Thessalonika khuaa Kristiante (*1 Thes. 5:26*) kha a chah a. A chah chhan pawh chutianga an tih chuan Pathian chhûngte zînga tel ve nia inhriatna leh tlângnêlna a neihtîr dâwn vâng a ni. Nimahsela, hnam thenkhat ngaihah chuan infawh hi (biangah a ni emaw, kutah a ni emaw, khawi lâiah pawh ni se) thil mâwi lo tak a ni thei a, a âi chuan kut invuana inchibai emaw, inpawm/inkuah emaw, han kûn zauh emaw pawh a pawmawm zâwk ngei ang. Kan hnam tih dân chu eng pawh lo ni se, Paula hian a duh ber chu kohhran huang chhûnga mi tinin tlângnêlna leh ngaihnat hlawn nia inhriatna an lo neih a ni.

THAWHLEHNI

November 17

A hma lam leh hnung lam thute

Thu hriltute'n an thu sawi tîfiahtu atâna tehkhin tûr thu chi hrang hrang an dah khâwmna lehkhabu pakhtah hian harsatna nasa tak tâwk, a tâna Pathianin ruahmanna a neihte hriat duh êm êm mai chanchin a chuang ve a. Chu mi chuan, "Bible ka keu ang a, ka keu chhuah phêk chu en miah lova zuk kâwkin, ka kawh fuh

lâi tak thu chu Pathianin ka tih tûra a lo ruatah ka ngâi ang” a ti a. Tichuan, a Bible chu a han keu phawk a, a kut zungchalin a zuk kawh fuh chu Matthaia 27:5, “Tichuan, [Juda chu] a kal a, a va inâwkhlum ta a” tih thu kha a ni. A châng kawh fuh ber kher chu mak a ti hle mai; mahse, a ti duh ta chuang lo va. Chutiang chiah chuan a han ti leh a, tih châkawm deuh zâwk thu kawh fuh a tum ruh tawh khawp mai. Mahse, a zu kawh fuh leh pawh chu Luka 10:37, “Tin, Isua’n a hnênah, ‘Nang pawh chu ang bawh chuan va ti ve rawh’ a ti a” tih thu kha a ni leh tlat mai pek a. Chu pawh chu zawm a tum leh ta chuang lo. Hêng Pathian Lehkhabu thu pahnihte hi a dik ve ve a; mahse, tu hnêna sawi nge a nih tih leh, eng vâng sawi nge a nih tih hriat a tûl thung.

Mi thenkhatin Bible thu awmzia ni lo deuh deuha an hrilhfiah thin chhan pakhat chu a hma lam thu leh hnu lam thu te chhiar tel lova an duh lâi châng chauh an thur chhuah thin vâng a ni a. Chutianga an tih te chuan anmahni ngaihdân ang, dik miah bawh si lovin an hrilhfiah mai rêng dawn asin.

Genesis 3:1–5 leh Matthaia 4:1–11 chhiar la. Engtin nge Setana khân Pathian thute hi a hma lam thu ngaihtuah duh miah si lovin dik lo takin a lo hrilhfiah le?

Mi thenkhat chuan Bible thute hi—tih tak zet leh rilru tha lo pawh pu chuang hran lovin—a sawi tum ni lo an sawitîr thîn a, a chhan pawh hriatna an tlâkchham êm vâng a ni. Chutih lâiin, mi thenkhat dang erawh chuan, Setana’n tum hnih ngawt a lo tih ang khân, tum rêng vângin dik lo takin an hrilhfiah thîn bawh a. An tih chhan chu eng pawh lo ni se, rah tha lo tak an chhuah ve ve thîn tih erawh kan hre reng tûr a ni ang.

Eden huanah khân (*Gen. 3:1–5; Thup. 12:9 pawh chhiar ang che*), Satana chu mihring tawnga tawng thei rûl mâwi leh mit la tak angin Evi hmaah a rawn lang nawlh mai a. Pathian thute chu— a sawi chhan sawi tel duh si lova sawi chhâwngin— Evi bum nân dik lo takin a hrilhfiah kual vêl a nih kha.

Tin, Thlarau Thianghlimin thlalêra Isua a hruai luh tum pawh khân (*Mat. 4:1–11, Luka 4:1–13*) Setana chu Krista bum tumin êng tirhkoh angin a rawn kal leh a.—Ellen G. White, in *The Advent Review and Sabbath Herald*, December 18, 1888. Krista nêna an inchhân tawna lamah Sam 91:11, 12 thu hi dik lo taka la chhuakin, chutianga a tih chhan pawh chu, Isua kha amah duh thu rêngin dinhmun hlauhawmah inbarh lût mah se, Pathian chuan a rawn chhanhim dân tho nia rinna neihtîr a tum vâng a ni.

Eden huana Evi'n thlêmna a tawh leh thlalêra Isua'n thlêmna a tawh te khân Pathian leh Setana inkârah indona nasa tak a thleng tih a nemnghet a, chu indonaah chuan Pathian Thu—Pathianin a sawi leh Pathianin a sawi ziaka an lo dahte—awmzia hrilhfiah dân phung inang lo pawh hi a tel ve tlat mai. Hêngte hian Bible thute hi tute hnêna sawi nge ni a, eng vângin nge sawi a nih tih te ngaihtuah a pawimawhia min hriatthiamtîr se la; chu mai bâkah a hma lam thute pawh chhiar tel thin a tûl hle thîn tih pawh min hriatthîr se a tha khawp ang.

Bible thute hi tan hmun sawh ngheh nân, a hma lam thu ngaihtuah miah lova hrilhfiah mai a awl thîn khawp mai. Eng vângin nge chumi thlêmna lakah chuan— kan tanhmun chu dik hle pawh ni se—kan invên tlat a pawimawh?

NILAINI

November 18

A thu awmzia

Kristiante chuan Bible an chhiarin a awmzia an hrethiam tûr a ni. Bible hi mi zawng zawng tân chhandamna kawng hriat theihna atân a Chiang tâwk hle a. Nimahsela, mi fîng ber ber tân pawha chai fê tham thu ril leh harsa tak tak pawh a awm teuh bawk. Zir chhuah zawh tak tak awm thei rêng rêng lo tûr hriatna chhêk khâwmna hmun zêmpui a ni ti ıla a Chiang ber âwm e.

Luka 10:25–28 chhiar la. Mi thenkhat chuan Bible hi hrilhfiar hran a ngâi lo niin an sawi thîn a. Chuti ni se, enga ti nge Isua khân dân hre mi hnênah, “Pathian Dânah eng nge inziak a? Chu chu engtin nge i hrilhfiar?” (Luka 10:26, *The Message*) tia a zawk bawk si?

Kan thu chhiar chu a awmzia kan lo hriatthiam theih nân a tawngkam hmante hriatthiam kan tum hmasa phawt tûr a ni a. Chumi hnuah a hma lam thute enin, Bible hmun danga hman a nih dân te pawh kan thlîr tel ang a; tin, kan theih chin chinah ziah a nih lâi hun leh a ziaktute hnam nunphung pawh zir tel a tangkâi hle bawk ang. A tâwp berah, kan thu keuh thlûk dân chu Pathian Lehkhabuin zau zâwka a lo zirtîr dân nê a inrem em tih pawh kan en thîn tûr a ni a. Hmun hrang hranga sawi a nih dân—entîr nân, Chanchin Tha bu pangate’n Isua chanchin an lo sawi dân ang te hi—han khâikhin kual vêl te pawh hian hriatna belhchian dâwl zâwk min neihtîr thei thîn bawk.

Matthaia 5:43–48 chhiar la, Luka 6:27–36 pawh chhiar ang che. Matthaia 5:43–48 chhehvêl thil leh hemi chungchâng tho

inziahna Luka 6:36 chhehvêl thu hriatna hian engtin nge Matthaia 5:48-a “tha famkim” tih awmzia hi hrehiam tûrin min puih le?

Pathian Lehkhabu thu awmzia hrilhfiahtu tha leh rinawm takte’n an neih ngei ngei tûr nungchang chu fimkhurna leh inngaihtlâwmna a ni. Kan zînga tu mah hian thutak kan hre sa lo va; dârthlalang chhanah fiah lo takin kan hmu ri ruai chauh a nih hlawm hi!

Tin, zirtîrna dik leh him vawn kan tum hrâm hrâm thîn tûr a ni baw (2 Tim. 4:1–5). Chumi atâna kan tih tûr pawimawh tak chu a awmzia kan hriatthiam tawh sa atanga bul tan phawt a ni a. Chuta tang chuan tûna a awmzia kan la hriatthiam rih chiah lohte pawh zâwimuangin kan lo hrehiam chho ve chhawm zêl thei dâwn a ni. Chutih rualin, vânram kan thlen hma chuan a awmze dik tak kan hriat ngâi loh tûr thu harsa eng eng emaw a awm zêl dâwn tih erawh hre reng ila.

Thil eng emaw a awmzia i hriatthiam loh, i rilru tihah êm êm baw si, a hnua i hriatthiam tâk chauh i tawn tum kha ngaihtuah la. Chu chuan Bible-a i hriatthiam loh thil awmteah pawh hian Pathian chu rinchhan mai ngam tûrin a tanpui che em?

NINGANI

November 19

Bible thu awmzia hrilhfiahna

Bible kan zira kan tum ber tûr thil pawimawh tak pahnih awmte chu: keimahni thlarau nun thanna tûr leh mi dangte pawhin Pathian nêna chhandamna thlen thei inzawmna an lo neih ve

theih nâna hruai a ni a. Krista'n Kristian dik takte nihna a sawi fiah dân pawh Thlarau Thianghlamin "thutak zawng zawnga a "hruai luh (*Joh. 16:13*), "Pathian kê atanga lo chhuak thu hrang hrang rin chhana" nung (*Mat. 4:4, NKJV*), leh ama'n thu min pêk "zawng zawngte" pawm tûra mi dangte pawh zirtîr ve thîntute an ni (*Mat. 28:20*).

Luka 4:16–30 leh Luka 24:25–27, 44–49 chhiar la. Krista'n Pathian Lehkhabu thu a hrilh fiah dân atang hian eng nge zir chhuah theih kan neih?

Isua hi "kawng leh thutak leh nunna" an lo ni tawh thîn a, tûnah pawh la ni rengin, a ni chhunzawm zêl baw k ang (*Joh. 14:6, NKJV*). Chutiang chu ni mah se, a thu hrilte kha Pathian Lehkhabu thua (Thuthlung Hlui) inngat a ni zêl thîn. Entîr nân, Marka 1:14, 15-ah chuan, "Tin, Johana an man hnuin, Isua chu Pathian Chanchin Tha hrilin Galili ramah a lo kal a, 'Hun chu a lo thleng ta a, Pathian ram pawh a lo hnâi ta' a ti a" (*NKJV*) tih thu kan hmu a. Heta hun a sawi hian Daniela 9:24–27 a kâwk a ni tih a chiang hle. Tin, tlâng chung a thu a sawiah (*Matthaia 5–7*) pawh khân Exodus 20:13 leh 14 thu a sawi chhâwng a (*Mat. 5:21, 27*). Chutiingin, Luka 4-ah pawh Isaia 61:1, 2 thu a sawi chhâwng leh baw k. Isua khân Bible thu a hre chiang hle a, Bible thu behchhan zêlin thu a sawi thîn a ni.

Entîrna dang pakhat lo sawi leh ila, Tirh koh 8-ah chuan Ethiopia ram mi, mi tilreh pakhat, Jerusalem-a Pathian be tûra a han kal thu kan hmu a (*Tirh. 8:27, NKJV*). A awmzia chu, he mi tilrehpa hian Juda-te sakhaw biak dân eng eng emaw a lo hre ve tawh tihna a ni. Isaia lehkhabu pawh a kaw l baw k a, chu lehkhabu chu Jerusalem atanga a haw kawngah ngaihnawm ti takin a chhiar

nghe nghe. Nimahsela, a mite sual phurtu Chhiahhlawh chungchâng hril lâwkna thu a chhiar chu a awmzia a hrethiam hauh lo mai a; chu vâng chuan, hrilhfihsaktu tûr a zawng ta rêng a ni.

Ethiopia mi thil tawn hian zirlâi pawimawh tlêm azâwng min zirtîr a. A hmasa berin, Pathian Lehkhabu hi chhiar satliaha kan chhiar ve ringawt a nih chuan kan thu chhiar awmzia kan hre thei lo vang. Pahnihna chu, Pathian Lehkhabu hi mi dangte nên zir dôn/ho ila, tichuan, kan hriatthiam loh lâite kan inhrilhfihsak tawn thei ang. Pathumna chu, Bible thuchah dik leh rintlâk kan chhar chhuah thar chu mi dangte hnênah pawh kan hrilh chhâwng ve tûr a ni.

Philipa'n Isaia lehkhabu leh Thuthlung Hlui thu dangte awmzia a hrilhfiahna chuan Ethiopia mi tilreh kha baptisma chan duhna thinlung a lo neihtîr ta a (*Tirh. 8:35–39; Sam 51:12 pawh en la*). Keini pawh Pathian Lehkhabu thu awmzia kan hrilhfiahnate hian mi dangte a tipiangthar ve thîn ngei tûr a ni ang (*Joh. 17:17 en ang che*).

Bible thute hi awmzia hrethiam lovin, min hrilhfihsaktu tûr kan mamawh châng pawh awm thîn mah se, eng vângin nge dik nia kan rin chu kan rilruah kan vawn ngheh tlat a pawimawh?

ZIRTAWPNI

November 20

Ellen G. White-i thuziakte chhiar dân tûr

Ellen G. White-i thuziakte hi engtin nge kan lo chhiar thin? Ellen G. White-i thuziak awmzia kan hriatthiam theih dân tûr leh, a thil sawite a taka kan lo nunpui theih dân tûr kawng hrang hrang lo sawi ila.

A hmasa berin, tawngtâina nên bul tan la, rinhlelhna rilru pu lovin, ngaihtuahna dik leh inhawng nei zâwk ang che. Kan rilru puthmang hi thil ri kan hriat, thu kan chhiar leh thil kan hmuhte lo thlifimtu a ni a. Kan ngaihtuahna kâihruai tûrin Thlarau Thianglim kan mamawh hle. Heti hian amah Ellen G. White-i ngei pawhin a lo sawi a: “Nangma ngaihdân neih sa nemngheh nân Pathian Lehkhabu i zir a nih chuan thutak i hmu chhuak ngâi lo vang. Chu âi chuan Lalpa’n a sawite hre tûrin i chhiar thîn zâwk dâwn nia.”—*Krista Tehkhin Thute*, p. 112. He a thurâwn hi ama thuziakte chungchângah pawh thil dik tak a ni ve tho a ni.

Pahnihaah, i thu chhiar lâi chu a hma lam thu leh hnung lam thu en tel ve ang che. Mi tam tak chuan Ellen G. Whitei thuziakte hi an duh lâi lâi thur chhuakin, a hma lam thu mai bâkah, ziah a nih lâi huna thil awm dân leh thil thlengte an ngaihtuah miah lo va, an hmuh chinah tê chuan ngaihdân an siam mai thîn. Mahse, chutiang chu amah Ellen G. White-i ngei pawh khân chín loh tawp tûr niin a lo sawi a, “ziah a nih lâi hun leh ziah a nihna hmun te pawh ngaihtuah tel thîn tûr a ni” a ti.—*Selected Messages*, book 1, p. 57. Vânduaithlâk takin mi thenkhat chuan he a thurâwn hi an zâwm lo va, ziah a nih lâi leh ziah a nihna hmun bâkah, ziah a nih chhan lam rêng rêng an ngaihtuah thlen phâk loh vângin kohhran member tam tak chuan buaina lo tâwk tawhin, tâwk mêk pawh an la awm zêl a nih hi.

Pathumnaah chuan, a thu laipui ber hriat tum rawh. I thu chhiar lâiah chuan eng nge ni a sawi tum ber ni a, eng nge ni thupuiah a neih? Entîr nân, kum 1894 khân Battle Creek, Michigan-a awm kohhran member-te hnênah lehkha thawnin, thîrsakawr an lei chu tha a tih loh thu a hrih a (*Testimonies for the Church*, vol. 8, pp. 50–53 en la). He thu a lo ziah chhan chu Pathianin sum leh pâi a kawltîrte dik leh tha taka hmang tûra fuih

a tum vâng a ni (hetih lâi hi chuan thîrsakawr man pawh a to thîn hle a ni âwm e).

Palinaah chuan, Ellen G. White-i'n eng chungchâng emaw a lo sawi dân chu i zir Chiang dân a nih chuan, chumi chungchâng a lo sawina zawnz zawnz chu en tel vek la. Thu harsa deuh a sawite phei chu chumi chungchâng a lo sawi thîn dân tângpui nên khâikhinin zir ngun hle ang che. A dam lâi khân a thuziakte dik lo taka lo hmang tâwk an awm leh thîn avângin hrehawm pawh a ti hle thîn a: "Unaunu White-i sawi nia mite'n an a ngaih tam tak hi chu a sawi loh pui sawitîr tumna pawh a ni mah mah zâwk a. Ama rilru emaw, thutlûkna emaw nêna inrem miah lo thilte sawi nia puh a ni fo thîn." — *Selected Messages*, book 1, p. 44.

A tâwp berah chuan, Ellen G. White-i'n a sawi ngei em tih hriat chian tum thîn ang che. Ellen G. White-i'n a sawi ni miah si lo, a sawi anga lo puh ve ngawt thu tam tak a awm a. Ama sawi a ni ngei em tih hriat theih dân kawng him ber chu eng lehkhabu ami nge ni tih hriat tum a ni. A sawina hmun leh lehkhabu hmingte kan hriat chhuah tawh hnu chuan, a chung a kan sawi tâk a thuziakte zir dân tûr kan sawite hmang khian kan zir Chiang thei tawh ang.

Ellen G. White-i thuziakahte hian thilthlâwnpêk ropui leh hlu tak tak pêk kan ni a. Hêng a thuziakte hi kawnghmang fel tak nei leh ngunthlûk taka kan chhiar thîn a pawimawh khawp mai. Chutianga kan chhiar a nih ngat chuan malsâwmna kan chang thei ang a. Chutih lâia lo hmang sual tâwk leh dik lo tak taka hrilhfiar thîn kan awm leh thîn erawh a pawh hle a ni.

Zau zâwka zir Chiang duh tân, he website <https://whiteestate.org/absg/8>. hi tlawh theih a ni e.

Zirlâi 9

November 21–27

Zâwlneite chu Fiahin

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Dan. 10:7–19; Deut. 13:1–5; Isaia 8:20; Joh. 11:25; Tirh. 15:36–39; Jer. 28:9, 15–17.*

Châng vawn: “Duh takte u, thlarau nazawng ring suh u, amaherawhchu thlaraute chu Pathian laka mi an ni nge ni lo fiah rawh u; thu hriltu der tam tak khawvêlah an lo chhuah tâk avângin” (1 Johana 4:1).

Lunghlu (diamond) hi khawvêla thil hlu ber pakhat a ni âwm e. Lunghlu nêna inang tak tak thil dang pawh a tam mai a; mahse, chûngte chuan hlutna an nei ve lêm lo. Chuti a nih chuan engtin nge lunghlu kan neih chu a tak ngei a ni tih kan lo hriat theih ang? A hriat theih dân tha ber chu finfiah a ni. Mahni in chhûng lumah pawh hmanraw mâwl tê tê hmangin kan finfiah thei a. Tin, a thiam tak tak chuan tlereuh zawrhna dâwrah leh laboratory-ah pawh an finfiah thîn bawk. Hêng a finfiahna hrang hrangte hi anmahni ngâwng ngâwng chuan a rintlâk tâwk lohna lâi

a awm theuh a; nimahsela, finfiahna eng emaw zât a pal tlang hnuah erawh chuan a tak ngei a ni tih a rin ngam tawh thung ang.

Tin, lunghlu hi khawvêla thil sak leh chang ber pakhat a ni baw a. Lunghlu chan êm êmna pakhat chu boruak sa lutukah emaw, boruak awm dân inthlâk thut thutah emaw pawh a danglam ve ngâi chuang rêng rêng lo mai hi a ni. Lunghlu i neih chu a lem nge a tak tih i hre duh a nih chuan, gas thukah emaw rawh la, eng emaw chen i rawh hnu-ah tui vâwt takah thlâk ang che. Lunghlu dik tak a nih chu a chhe miah lo vang a, lunghlu lem a nih erawh chuan a keh emaw, a phel emaw mai thung ang.

Hril lâwkna thilpêk hi lunghlu eng chi âi pawha hlu zâwk a ni a, chutih rual chuan, he thilpêk kawltu nia insawi nazawng erawh lo pawm mai chi a ni si lo—a kawltak tak em tih finfiah ngei tûr a ni. Tûn kârah hian Bible-a zâwlnei kan hmuhte hi Pathian tîrh zâwlnei an ni ngei em tih hriat kan tum dâwn a, chuta tâna kan hmanraw hman ber tûr pawh anmahni ngeiin tehfung an lo zamte a ni ang.

SUNDAY

November 22

Mihringte âia chungnung zâwk thil tih

Israel fate’n Aigupta ram an chhuahsan lâi vêl khân Lalpa’n anmahni rawn biain, an zîngah hril lâwkna thilpêk dawng an awm tûr thu hrilh a. Heti hian a sawi: “Ka thu hi ngâithla rawh u: in zîngah hian zâwlnei in awm chuan amah chu kei LALPA hi inlârnain ka inhriattîr ang a, mang lamah ka bia ang” (*Num. 12:6*).

Zâwlneite’n kohna an dawn dân leh thuchah hriattîr an nih dân te hi a makin mihringte hriatthiam phâk bâk a ni a; an thuchah puante pawh anmahni ngaih dân emaw, hmuh dân emaw ringawt a ni lo tih a Chiang hle. Pathian hnên ata, mumang emaw, inlârna emaw hmangin thu an dawng thîn a (*Dan. 8:1, Isaia 1:1, Tîrh. 9:10*,

etc.), chúng an thu dawnte chu Pathian hnêna mi ngei a ni tih tichiang tûrin an taksaah thil danglam eng emaw tak a lo awm thîn bawk.

Daniela'n inlârna a hmuh lâia thil mak tak tak lo thlengte chu eng nge ni? *Dan. 10:7–19 en la.*

Daniela'n inlârna a hmuh hian chakna rêng a nei ta lo va. Inlârna a hmuh chhông zawn chu Pathianah a inngat tawp ta mai rêng a ni. A bul hnâia awmte chuan eng mah hmu ve lo mah se, Pathian awmpuina a chang ngei a nih tih a lan chian êm avângin an hlau êm êm a. Nimahsela, Pathianin a taksa awm dân arawn tihdanglamsak avâng chuan a thu leh hla pawh miin an lo bengkhawn phah ta rêng a ni.

Deuteronomy 13:1–5-in hril lâwkna thilpêk chungchâng a sawi dân chu eng nge ni?

Hril lâwkna thu puangtu taksaa thilmak leh chhinchhiahna lo langte chuan amahah mihring âia chungnung zâwk eng emawin hna a thawk ngei a ni tih a tilang a; nimahsela, chumi avâng ngawt chuan Pathian thâwk khumna chang a ni tihna erawh a ni chuang lo. Setana pawhin thilmak leh chhinchhiahna hrang hrang a ti ve thei tho mai. Miin Pathian hnên ata hril lâwkna thilpêk a dawng ngei a ni tih hi finfiahna pakhat chauh hmanga nemngheh theih a ni lo va. A taksaa thilmak danglam tak lo thlengah chuan duh tâwk mai lovin, tehfung dangte nên zâwlnei dik a nih leh nih loh kan fiah ngei tûr a ni. Thilmak leh chhinchhiahna eng eng emaw lo langte chu zâwlnei dik a ni tih tichiangtu a ni ngâi lo hrim hrim a. Bible-a zâwlnei dik leh dik lo fiahna hrang hrang kan hmuhte hi a zavâiin kan hmang vek tûr a ni. Nimahsela, thil vânduaithlâk tak mai chu,

hmasâng ata tawh vawiin thleng hian zâwlnei der tam tak an lo chhuak tawh a (*Mat. 7:15 en la*), chûngte chuan mi tam tak an lo tihder tawh thîn bawk.

Ram thenkhatah chuan ram dang âiin thilmak leh chhinchhiahna eng eng emaw a thleng tam zâwk thîn a.

Chutiangah chuan enga ti nge thilmak leh chhinchhiahna thleng chu Pathian atanga chhuak a ni ngei em tih hriat kan tuma kan beihna lamah kan fîmkhur êm êm a tûl thîn?

THAWHTANNI

November 23

Bible nêna inrem

Mihringte hi chu mahni leh mahni inkalh leh thîn, dâwt pawh sawi fo mai kan ni a; Pathian erawh chuan dâwt a sawi ngâi lo (*Num. 23:19 en la*). Zâwlneite hmanga hril lâwkna thuchah min pête pawh hian thu dik chauh a sawi thîn a ni tih a rawn nemnghet a. Thu dik bâk a sawi ngâi lo tih chu zâwlneite hnêna a pêt thuchah hrang hrangahte pawh hian kan hmu ang.

Isaiah 8:20 chhiar la. Hetah hian eng thu pawimawh tak nge a sawi?

Bible hi miin Pathian hnên ata thu dawng nia an insawia a fiahna chungnung ber ni zêl tûr a ni a. An thu sawite chu Bible thute nêl khâikhina fiah thîn tûr a ni. Zâwlnei dik tak chuan Bible thu a kalh emaw, a sawi hnâwm emaw ngâi dâwn lo va, Bible thu atangin mi a hruai pêng ngâi hek lo vang. Chu vângin, Lalpa zui duhte tân chuan Pathian Lehkhabu thute hi hriat bel hneh hle a

tûl a, zirtîrtu derte leh zâwlnei derte'n min bum thlûk mai loh nân ngun takin Bible kan zir thîn tûr a ni.

Thuthlung Hluia kan hmuh zâwlneite leh Thuthlung Thara kan hmuh tirhkohte hian anmahni rawngbâwlina dikzia tilangtu atân anni'n rawng an bâwl ve hma daiha rawng lo bâwl tawh zâwlneite thuziak an sawi chhuak fo thîn a. Hêng zâwlnei lo lang hnuhnûng zâwkte hian Pathian ruahmanna siam leh chhandamna kawng a lo buatsaih chu Chiang zâwkin rawn sawi mah se, an thil sawi dân chu zâwlnei hmasate hmanga Pathianin a lo puan chhuah tawh a thu bulpuite leh laimute nên khân a inkâl chuang rêng rêng lo.

2 Petera 1:19–21, Rom 15:4, leh Jakoba 1:17 te hian Pathian mizia leh kum za tam tak chhûnga hril lâwkna thu a lo puan chhuah dân chungchâng engtin nge an sawi?

Thuthlung Hlui lama chhandamna ruahman kan hriatthiam theihna tûr lungphûm pawimawh tak kan hmuh chu Genesis 3:15- a amah Pathian ngeiin lo puan hi a ni a— hei hi Bible-a hril lâwkna thu kan hmuh hmasak ber pawh a ni nghe nghe. He ruahmanna hi ran hmanga inthâwina an hlan thîn khân a lo entîr a; nimahsela, kimchang zâwka Pathian Berâm No, Isua Krista lo kal dân tûr, a nun a hman dân tûr leh mihringte tâna a thih dân tûr sawina erawh chu a zâwlneite hnênah khân a tahtawlin a rawn puang chho ta zêl a ni. Bible hian Pathian mite'n an hriatthiam theih hun zêla Pathianin a thutak a hriattîr thîn dân a târ lang a. Chumi avâng chuan chhuan thar lo awm leh zêlte'n thutak hriatthiam dân thûk zâwk leh Chiang zâwk an lo neih theih phah thîn. Hei hi “thutak lo lang chho zêl” ti emaw, “thutak thang chho zêl” ti emaw-a kan sawi thîn pawh a ni a. A awmzia chu, chhuan thar zâwkte hian tûn

hma lama mite âi khân Pathian thutak hriatthiamna thûk zâwk an nei tlângpui thîn tihna a ni.

Amaherawhchu, sawi uar luat awm thei lo hial tûr khawp thu pawimawh êm êm a awm a: thutak puan chhuah tharte chu tûn hmaa Pathianin thutak a lo puan chhuah tawhte nên khân a inkalh tûr a ni lo.

THAWHLEHNI

November 24

Krista mihringa a lo channa

1 Johana 4:1–3-a kan hmuh dânin, Isua mihringah a rawn chang a ni tih rin lohna hi—Kristian ni lo sakhaw dang zâwlnei nia inchohâlthe emaw, sakhaw vawn bîk pawh nei hran chuang lo, thlarau khawvêla awmte nên inzawmna nei nia inchohâlthe emaw pawh ni se—a engah mah hmaa kan hnâwl nghâl hmakna tûr chhan a ni a. Zâwlnei nia inchohâl chuan Isua Krista hi tisa pu-in mihringah a rawn chang a ni tih a pawm lo a nih chuan “Pathian laka mi a ni lo” tih hriat mai tûr a ni (*1 Joh. 4:3, NKJV*).

Johana’n he thu a ziah lâia a rilrua awm chu Isua kha mihring ni lovin, mihring anga lang mai chauh a ni tia sawitu zirtirtu derte an ni a. Mahse, he tehfun a lo sawi hian huam tel dang a nei tlat. Zâwlnei chuan Isua kha mihring dik tak niin leiah hian a lo chêng ve tawh thîn a ni tih a pawm tûr a ni ti chauhin a sawi a ni lo va. Chu chu Kristian ni tawh phawt chuan an pawm deuh vek a ni alâwm. Johana hian a hun lâia an harsatna tawh chu chin fel tumin a sawi a ni tih hre reng ila; amaherawhchu, a thu sawi hian, a hun lâia an mamawhnain a hrin chhuah chu ni tho mah se, keini hun atân pawh thu pawimawh tak tak a la pây zêl tho a ni.

Hêng Bible chângte hian Isua chungchâng engtîn nge an sawi?
Joh. 3:16; 2 Kor. 5:21; Joh. 11:25; Heb. 4:14, 15; Joh. 14:1–3.

Zâwlnei dik chuan Isua kha Pathian mihringa lo chang, mihring dik tak ni bawk si a ni tih a ring tûr a ni a. Chu mai ni lovin, Isua chungchânga thutak awm zawng zawng—a hnathawh, sual nei lo a nihna, mi sualte tlan nâna a thihna, a thawhlehna, vân biak bûka puithiam lalber nia rawng a han bâwlâna leh a lo kal lehna te—hi a zavâiin a pawm vek bawk tûr a ni. Hei hi chu Isua kha leiah a lo chêng ve tawh thîn a ni tih pawm ve ngawtna âi chuan a ril zâwk hle. A awmzia chu Isua hi, thil eng emaw belhchhahna ni mai lovin, a zirtîrna laipui leh thupui ber a ni tûr a ni tihna a ni a. A thuchah kente chuan Isua nêna chhandamna thlen thei inzawmna tha nei tûrin mi hruai thîn tûr a ni.

Thlarau Thianghlim thâwk khâwma pêk zâwlneite thu puan hi Vârpah Arsi Isua a lo lan hma loh zawng keimahnia thim awmte tikiangtu Pathian êng a ni a. Kan thinlung rawn chhun êngtu khâwnvâr niin, amah nên pumkhata mi a siam dâwn bâkah, ama lamah mi a hruai zêl baw ang.

Isua châwisângtu zâwlneite chuan anmahni hnung zuitu tûr pâwl siam an tum ngâi lo va, anmahni an infak ngâi hek lo (*Tirh. 4:12*). Tirh an nihnite lak atanga hlâwkna hmuh an beisei lo va, mi dangte rawngbâwlsak an tum tlat zâwk thîn. Chutih rual chuan—naktûkah pawh kan la sawi dâwn tho a—Pathian zâwlneite hi mihring, chanchin tha mamawhtu mi sual ni ve tho a ni tih erawh kan hre reng tûr a ni.

Isua, Pathian famkim chu kan âiawhin, kan sualte avânga hremna chu phurin a lo thi a ni tih pawm hi eng vângin nge kan rinna kawngah thil pawimawh tak a nih? He thu hi thlauhthla ta ila, eng thil nge kan hloh ang?

Rah tha an chhuahte

Tlâng chung a Isua thu sawiah (*Matthaia 5–7*) hian Kristian kohran inngahna lungphûm pawimawh tak tak kan hmu a. Chumi zîngah chuan zâwlneite rawngbâwl na pawh a tel ve ngei niin a lang. A chhan pawh zâwlneite laka an fîmkhur a tûl thu a hrilh vâng hi a ni: “Anmahni chu an rahah in hre mai ang?” (*Mat. 7:20*) a ti.

Eng ang rah nge an chhuah tih chu hun eng emaw chen a liam hnuah chauh a hriat theih dâwn thung a. An nungchang leh an thuchah kenin nghawng a neihte chu ngun takin kan lo thlîr a nih chuan Pathian hnênah mi a hruai thleng nge ni a, Pathian hnên ata mi a hruai bo zâwk tih kan hre thei dâwn a ni.

Jona 1:1–3, Tirhkohte 15:36–39, leh Galatia 2:11–14 te hi chhiar la. Hêng thute hian engtîn nge zâwlneite chungchâng an sawi?

Zâwlneite kha zâwlnei an nih avâng ngawtin sualna nei lo emaw, thil sual ti thei lo emaw an ni bîk rêng rêng lo. An nih lohzia chu Bible-a kan hmuh Jona te, Paula te leh Petera te ngei pawh kha en ila, thil tihsual palh an neih ve fo bâkah, nungchang sawisêl kâi lo nei an nih bîk lohzia pawh kan hre thei âwm e. Amah Pathian chauh hi sawisêl kâi lo chu a ni a; a thuchah puangtute erawh an ni ve lo. Zâwlneite kha keimahni ang bawka chak lohna lâi nei ve vek chu ni hlawm tho mah se, an nunin a âwn ngar ngar thin ni tûr chiang tak chu Pathian lam a ni a. Tin, an thuchah puan nêna

inrem lo nun dân hmangin an rawngbâwlina an chawh chhe ngâi tûr a ni lo bawh.

Zâwlneite zînga tu mah hian Isua tih dân an zui famkim hauh lo va; nimahsela, zâwlnei dik tak chuan Pathian ram inkaihhruaina dânte leh nunphung hi zawm a tum tlat zêl ang (*Mat. 7:16–20*). Pathian thuchah puangtu nia inchnêl si, a nun dân erawh a thuchah puan nêna inkalh tlat an awm thei a, chutiang mite chu rin ngam chi an ni lo.

Zâwlnei hna hi hna awlsam ni hauh lo mah se, zâwlnei tam tam tak khân an rawngbâwl chhûng la la pawhin “rah tha” an lo chhuah hlawm tho mai. Entîr nân, Mosia khân Aigupta ram ata Israel-te hruai chhuakin, thlalêr ram zawng zawng a pal tlangpui vek hman a (*Deut. 34:10–12*). Hagaia rinawmna khân Judai rama awmte chu kum 19 chhûng zet lo chawhhsan tawh temple sak that hna thar thawh leh tûrin phûrna a pe a (*Hagaia 1:12*). Isaia khân tîm miah lovin Juda lal pali ngawt hnuaiah rawng a lo bâwl a, hun harsa ber ber an tawh lâi khân kâihruaiin, Messia lo lang tûr chu a kawhhamuh thîn bawh (*Isaia 39:5, 6; Isaia 53:4–6*). Tin, Danielâ’n thînlung taka a mite sual a puang (*Dan. 9:15*) leh, Jeremia’n Israel-te tâna mittui a sên nasatzia (*Jer. 9:1*) te pawh kha kan theihngihl thei lo vang. Pathian zâwlneite khân tihduhdah leh sawichhiat pawh tâwk fo mah se, Pathian leh a mite an hmangaihzia an tilang tlat thîn a, chu chu an rawngbâwlina hlawhtlin chhan pawh a ni rêng bawh.

Pathian mite’n an thil tih hmangin emaw, an nungchang tha lo hmangin emaw an lo tihual ve tawh che em? Chumi tuma i thil tawn atang chuan eng zirlâi pawimawh tak nge i zir chhuah le?

Hril lâwkna lo thleng dikte

Mi tam tak chuan zâwlnei han tih hian nakîna thil lo la thleng tûrte lo sawi lâwktu tihna angah an ngâi tlângpui a; mahse, chu chu zâwlneite hnathawh hrang hrang zînga pakhat ve mai chauh a ni. Zâwlneite rawngbâwlina hian a huam zau êm êm a. Pathian Thu lama kîr leh tûra mite hruaiin, thurâwn te, vaukhâna thu te leh fuihna thu te an pe thîn baw.

Zâwlneite'n thil lo thleng tûrte hre tûr leh, chumi atâna lo inbuatsaih tûra mi an tanpui thîn dân chu kan hre tawh a.

Chûngte bâka thil thleng tûrte an lo sawi lâwk thîn chhan dang awmte chu eng nge ni? Jer. 28:9, 15–17 en la.

Zâwlnei dik leh der hriat theihna tûr kawng dang pakhat leh chu a thu hril lâwkte a lo thleng ngei em tih a ni. Zâwlnei dik takte thu hril lâwkte chu an hrilh lâwk ang takin a lo thleng ngei tûr a ni a: “Zâwlnei LALPA hminga thu a sawi a, a thil sawi chu a lo thlen lohva a hlawhtlin loh chuan chu chu a ni, LALPA sawi lohva chu; zâwlnei chuan uangthuang takin an sawi mai mai a ni, amah chu in hlau tûr a ni lo” (*Deut. 18:22*). Mahse, he tehfung hi hril lâwkna zawng zawnga hman vek hleih theih loh a nihna chen a awm a, a chhan pawh hril lâwkna thenkhat chu thu delh kilh awm a nih vâng a ni. A awmzia chu, a lo thlen theihna tûr thilte tih emaw, tih loh emaw a nih loh chuan zâwlneite'n an hril lâwk ang takin a lo thleng kher lo thei tihna a ni a. Chutiang chu Johana'n Ninevi khawpui chung a thil lo thleng tûr a sawi chungchângah pawh hian kan hmu. Jona thu sawi hi a tâwi tek tawk nângin a sawi awmzia erawh a

chiang viau thung a: “Tûn atanga ni sawmliah hian Ninevi hi tihboral vek a ni dâwn e” (*Jona 3:4, NKJV*) tih a ni tawp mai. Nimahsela, a lo sawi lâwk ang thil chu a lo thleng leh ta si lo va. Eng vâng nge ni?

Jeremia 18:7–10 chhiar la. He thu pawh pawh hian engtin nge thu delh kilh nei hril lâwkna chungchâng bawh min hrilh le?

Thu delh kilh awm hril lâwkna (Sap tawngin, conditional prophecy an ti a) tih awmzia chu a dawngtute’n an lo chhân lêt dân azira lo thleng dik emaw, thleng dik ta lo emaw tihna a ni a. An rilru leh an nun dân an thlâk a nih chuan, thil lo thleng tûra sawi lâwk tawh ngei pawh sût leh a ni ang. Ninevi khaw mipui pawh khân Jona thu hril lâwk chu thinlung taka lo âwihin, an awm dân pawh an thlâk ta hlawm rêng a; chumi avâng chuan Pathianin a tiboral leh ta lo a ni (*Jona 3:10*). Nimahsela, chhuan lo awm leh zêlte’n vaukhâna thu chu an lo theihngihl tâkah khân khawpui sual tak leh tharum thawh hluarna hmun a lo ni leh ta a; chu vâng chuan Pathianin a tiboral ta nge nge a ni. Pathian chuan nakîn hun zawng zawng nên a lo hmu tlang sa vek a; keini hi chuan kan hmu tlang ve lo. Kan duhthlanna siamte hian nakîna kan chan tûr leh thil tawn tûr a hril zêl a ni.

Thu delh kilh awm hril lâwkna nihphung hi eng vângin nge hriatthiam a pawimawh êm êm? Chumi kan hriatthiamna chuan engtin nge Bible thutak chiang zâwka man thei tûrin min tanpui ang?

“Tem chhin tehrêng u”

Seventh-day Adventist-te’n Ellen G. White-i’n hril lâwkna thilpêk a kawl tih an pawmna hian, an kohhran din a nih tih atanga vawiin thlengin Bible-a zâwlnei kan hmuhte pawhin an lo tawn ve thin tho chona hrang hrang a lo hmachhawn tawh thîn a. Kum 1844, December thlaah khân a tum khatna atân inlârna hmuin, khami hnu khân Adventist-te zîngah ngei ngei pawh zâwlnei tak tak a nih ringhlel deuh tlat an lo awm tan pang tawh a. Chumi avâng chuan Sabbath serhtu Adventist-te (a hnuah chuan Seventh-day Adventist-te tih an lo ni ta a) khân Ellen G. White-i’n hril lâwkna thilpêk a dawng tih hi lo pawm nghet zual sauh zâwkin, an pawm chhante pawh an sawi chhuak thîn ta nghe nghe a ni.

An pawm chhan hrang hrang zînga a hmasa ber chu Bible pawh hian hril lâwkna thilpêk hi tâwpna hun thlenga awm chhunzawm zêl tûr niin a lo sawi a. Joela 2 leh Thupuan 12:17 bâkah, châng dang dangte pawh tanchhan atân hmangin, hril lâwkna thilpêk chu “ni hnuhnûngahte” lo lang chhuakin, tâwpna huna chêng Pathian mite “chhinchhiahna pawimawh tak” a lo ni dâwn a ni an ti (Gerhard Pfandl, “The Gift of Prophecy and God’s Remnant Church,” *The Gift of Prophecy*, chapter 4 chhiar ang che.)

Tin, Adventist hmasate khân Ellen G. White-i thilpêk dawn hian a tha zâwngin ringtute nunah nghawng a nei tih an hre Chiang a. Entîr nân, a thu sawi leh ziate hian kum 1840 chho vêla Sabbath Conference-a tel ringtu, Bible-in a zirtîr nia an pawm dân inang lo tak takte kha lo inremtîrin, an zîngah inpumkhatna a lo pian phah ta a ni. A thilpêk dawn hian a hnu zêlah pawh “rah tha” a chhuah chhunzawm zêl a, a thuziakte hi Seventh-day Adventist-te zîngah pheî chuan huhâng nei lian tak a la ni chhunzawm zêl a ni.

A tâwp berah chuan, Ellen G. White-i hnêna Pathianin thuchah a puan hian thil mak danglam tak tak a thleng thîn a. A hma lamah pawh kan lo sawi tawh ang khân, inlârna a hmuh chhûng hian thil mak tak tak tiin—a la hriat ngâi miah lo thilte a sawi chhuak a, thil lo thleng tûrte a puang a, mihring pângngâi chak dân âia nasa daihin a lo chak a, chu bâkah, a inlârna hmuh hun tûrah pawh duh a thlang thei miah lo bawk.

Seventh-day Adventist-te chuan vawiin thlengin hêng Ellen G. White-i thilpêk dawn thlavâng huahsakna hrang hrangte hi kan sawi chhuak chhunzawm zêl thîn a. Hêng kan tanchhan neihte hi âwihawm tak tak chu ni hlawm tho mah se, a “finfiahna” chak tak erawh chu keimahni’n a thuziakte kan lo nunpui dân hi a ni. Sam ziaktu Davida’n, “LALPa thatzia hi tem chhin tehrêng u” (*Sam 34:8*) a lo tih ang khân Ellen G.

White-i thuziakte hi chhiarin kan nunah seng luh tum ila. Ngun taka, tawngtâina nên kan chhiar thîn a nih chauhin zâwlnei a lo ni ngei tih kan hrethiam thei dân a ni.

Bul tanna atân kan hman theih chu a lehkhabu ziaik zînga pan ber, mite chhiar hlawh ber ni bawk, *Krista Panna Kâilâwn* hi a ni. He lehkhabu hi i chhiar zawhah a lehkhabu bu ziah hrang hrang panga—*Thlahtu Bulte leh Zâwlneite, Zâwlneite leh Lalte, Chatuan Nghahfâk, Tirhkohte Thiltih leh Indona Ropui* dah khâwmna, *Conflict of the Ages* an tih chu chhiar zui ve leh nghâl la. Hêng lehkhabute hian Genesis atanga Thupuan thleng tuamin, Setana leh Krista indo tawn dân min chhuipui a ni. A thuziakte hi a bua chhuah a nih bâkah, electronic version pawha siam a ni hlawm (EGWWritings.org en la) bawk a, tin tawng chi hrang hrang tam taka lehlîn a ni tawh bawk.

Zau zâwka zir duh tân <https://whiteestate.org/absg/9> hi tlawh theih a ni e.

Zâwlneite Thuneihna leh An Pawimawhna

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *Exod. 4:10–16, Luka 8:22–25, Joh. 3:1–10, Tirh. 16:25–34, 1 Kor. 5:1–5, Luka 7:28.*

Châng vawn: “Pathian thu hi a nung a, thil a ti thei a, khandaih hriam tawn eng ang âi pawhin a hriam a, nunna leh thlarau, ruhtuah leh thlîng phel hrang khawp hialin a chhun thei a, thinlunga ngaihtuah leh tumte hi a hre ngêl thei a ni” (*Hebrai 4:12*).

November 9, 1989 khân Günter Schabowski-a’n Communist lamin an awp East Germany-a thu a sawi, a sawi lâi la laa TV-a an pêk chhuah ngêl chuan a tum loh deuhin East Germany leh West Germany dâidangtu atâna an siam Berlin Wall chhut chhiat vekna kha a thlen tlat mai. Amah hi East Germany lamin sawrkâr thu pawimawh puang zârtu atâna an hman a ni a, hemi tuma press conference an neih lâi hian a phîlî buai deuh nge ni, thu a puang sual tlat mai. East German mite

chuan hun rei tak awh leh buaipui fêť ngái visa an neih hnuah Western Europe an tlawh *thei* tawh dân tia sawi a tum chu sawi sual palhin, East German-ho chu Western Europe tlawh phalsak an ni tawh *ang* a ti ta mai pek a. Thu thar theh darhtute'n an dân thar siam chu eng tik atanga hman tan tûr nge tih an han zawh lah chuan, "Ka hriat dân chuan, tûn atang hian, tihkhawtlâi awm lovin hman tan nghâl a ni tawh mai ang" a ti liam leh mai bawk si. Chu veleh mi tam takin ramri-a checkpoint awmte chu an pan nghâl nguah nguah mai a, sawrkâr berin a puan tawh miau avângin Western Europe lamah luh phei chu phalsak an nih ngei an phût ta a ni.

Mi tu tute emaw chu company tân emaw, ram tân emaw pawh thu sawi tûra tîrh leh mawhphurhna pêk an ni tîn a. Pathian tâna thu sawitute hi Pathianin a tîrh leh mawhphurhna a pêk an ni ve rêng em? Tûn kârah hian Bible-a kan hmuh zâwlneite hian eng thuneihna nge an neih tih kan zir ho ang a. Chu bâkah, Bible-a an lehkhabu ziaak telh ve ni ta lo zâwlnei, entîr nân, zâwlnei Nathana te, Baptistu Johana te leh Ellen G. White-i ngei pawh hian eng thuneihna nge an neih ve tih pawh kan en tel bawk dân a ni.

SUNDAY

November 29

Pathian hnên ata thuneihna dawng

I tâna thu sawi tûrin tu emaw thlang dân ta la, i mi rin zâwng tak leh rin tlâk nia i ngaih ngei chauh i thlang lo vang em ni? Chu mi chuan i dinna leh i ngaih dân a hriat chian hle a tûl dân a, chu mai ni lovin, rinawm tak leh dik takin a sawi chhuak tûr a ni bawk ang.

Exodus 2:11–15 leh Exodus 3:1–3, 10–13 chhiar la. Mosia kha engtiangin nge berâm vênga hun a hman lâi khân Pathian tâna thu puang chhuaktu ni tûrin a lo buatsaih?

Mosia khân a dam chhûng hun hmasa lam kum 40 vêl zet chu Aigupta ramín zirna a pêk that theih ber berte dawn nân a lo hmang tawh a. Nimahsela, chûngte chuan Pathian thuchah puang chhuaktu ni thei tûrin a buatsaih hran rêng rêng lo thung. Kum 40 dang kha thlalêrah berâm vêngin, khawvêl thil rêng rêngin a tihbuai phâk loha a awm leh rih phawt a tûl a. Kawng tam takah Aigupta lal fapa a nihna anga a thil lo zir leh pawm tâk tam takte chu a theihngihl leh emaw, a thlauhthlâk leh emaw phawt a ngâi bawk. Israel-te chhuah zalên tûra Pathian a thawhpui hmain a âiawha thu a sawi tûr Pathian chu a hriat chian hmasak phawt a tûl a ni.

Exodus 4:10–16 chhiar la. Pathian leh Mosia inbiakna atang hian zâwlneite koh an nih dân leh Pathian tâna hna an thawh dân kan lo hre thei em?

Mosia kha Pathian âiawha dîng tûra koh a ni a, tin, Arona kha Mosia thu sawi mipuite hnêna sawi chhâwng lehtu tûr a ni bawk (*Exod. 4:16; Exod. 7:1 pawh chhiar ang che*). Chutiangin Pathian chuan Mosia leh Arona te a lo tanpui tawh ang bawk khân a zâwlneite pawh an hnêna thuchah a pêkte a tha thei bera an puan chhuah theih dân kawng a lo ngaihtuahsak thîn a ni.

Mosia khân thil a lo ti sual tawh a ni tih a hre Chiang a. A Israel hnam nihpui pahnih nêna an intawn a, chu mite'n an chungá

rorêltu nia an pawm loh dân (*Exod. 2:14*) te kha a la theihngihl rêng rêng lo. Pathian pawhin Mosia thil hlauhthâwn chu a hriatthiampui a; chu vâng chuan zahngâi tak chungin a dâwr thîn rêng a ni. Mosia kha Pathianin a chhuanlam siam zawnz zawnz a pheh thlâksak vek hnuah pawh a la tang ta fan a. A hlauhthâwnnate chu rinhlelhnaah a lo chang ta hial mai. Khatia Pathian kohna a dawn a pawm mai duh tlat loh chhan kha Pathianin a hmang thei a ni tih a rin zawnz loh vâng a ni ber a. Khatah chiaah khân alâwm Pathianin zâwlnei nih hreh êm êm chu hnial rual loh thupêk khauh tak a pèk phah tâk rêng ni (*Exod. 3:14–17*).

Zâwlnei chu i ni ve kher lo vang a, mahse, Pathianin a tâna ti târa a hrilh che chu eng nge ni ang? Chumi ti târa i inbuatsaih dân târ tha ber chu eng nge ni?

THAWHTANNI

November 30

Isua thuneihna

Isua'n thuneihna a neih chhan kha eng nge ni? Chu thuneihna chu a nei ngei a ni tih tichiangtu eng nge awm? *Mat. 21:23–27* leh *Joh. 17:2* en ang che.

Isua'n mite a zirtîr lâiin a hnênah puithiamho an lo kal a, chu thil chu tu thua ti nge a nih tih an rawn zâwt a. Isua kha khawi khaw sikul chhuak mah a ni lo va, dân zirtîrtu (rabbi) ni târa naupangte an chherna hmunah lah chawhma êm pawh zir lo a ni bawk si. An zawnna zawn chu chhâng tha ta mai lovin, Baptistu Johana'n mite a baptis kha tu thua ti nge a nih tih a zâwt ta khauh

zâwk a. A zawhna an chhâng duh lo hian Johana rawngbâwlina rawn pawmsaktu Pathian thiltihtheihna an hnâwl bâkah, Johana ang bawka Pathianin a tîrh ama thuneihna pawh an hnâwl bawk tih an tilang.

Hêng Bible chângte hian engtin nge Isua thuneihna chungchâng an sawi hlawm? *Mat. 7:28, 29; Marka 1:21–27; Luka 8:22–25; Luka 9:1; Joh. 5:25–27; leh Joh. 7:38.*

Thuneihna zawng zawng hi Isua ta vek a ni a, a chhan pawh mihringte Siamtu (*Joh. 1:3*) leh Chhandamtu (*Rom 3:24*) a nih vâng a ni. Amah hi Pathian Thu chu a ni a. Isua'n leia a awm chhông leh rawng a bâwl lâia thuneihna a kaw l kha tu ma tân lo entawn ve theih emaw, mahni thua lo neih ve ngawt theih emaw a ni lo. A zirtîrna khân a ngâithlatute mak tih a hlawh a, a chhan chu thuneihna nei tih hriat taka a zirtîr thin vâng a ni (*Mat. 7:29*).

Chanchin Tha bu ziaktute hian Isua'n thu hril tûra thuneihna a neih kha khawvêla mi a ni lo tih an sawi theuh a. Sual a ngâidam a (*Marka 2:10, 11*), ramhuai a hnawtchhuak a (*Marka 3:15*), mite'n an thinlunga an ngaihtuahte pawh a hriatsak thei a (*Joh. 2:24, 25*). Mitthi kâi thovin, chatuana nunna hial a pe baw l (*Joh. 10:28*). Kan Tlantu nia leia a rawn awm chhông khân Pa Pathianin thuneihna a pêk chu a hmang thîn a (*Joh. 17:2*), eng tikah pawh a Paa innghatin, amah nên chuan thil an ti dún zêl thîn (*Joh. 5:19*). Pathian Lehkha Thu (Thuthlung Hlui lehkhavute) a sawi chhâwng fo va, chûngte chuan ama chungchâng an lo puang chhuak niin a sawi thîn baw l. Isua khân thuneihna tâwp a nei a, chu thuneihna chu a zirtîrte hnênah pawh a pe chhâwng ve thei nghe nghe (*Marka 6:7*). Pathian Thu [mihringa lo chang ta] a ni angin, thu a

rawn sawi thinna zâwlneite hnênah khân ama chanchin a lo hriattîr tawh bawh a ni (*Thup. 19:10*).

Mi thenkhat chuan, Isua'n finfiahna hrang hrang a pe chung pawhin an la hnâwl a. Keini pawh hian rin chhan tûr heti zât kan nei chung pawhin kan ring duh tlat lo ve thei tho mai. Chumi thangah chuan kan awh loh nân engtin nge kan invên theih ang?

THAWHLEHNI

December 1

Bible thuneihna

Bible hi zâwlneite kutchhuak, Pathian inpuanna rah chhuah a ni a. Mihring nunin zawhna pawimawh leh harsa ber ber a neihte chu chhângin, mihringte hnêna Pathian rawn inpuan chhuahna kawng pawimawh tak a ni bawh. Pathian Lehkhabu atang hian he khawvêla mihringte kan lo awm chhan kan hre thei a, Pathian nungchang leh duhzâwng bâkah, kan tâna Pathianin ruahmanna a lo neih leh tih a tumte pawh kan hre thei bawh. Bible hi thutak kan hriat theih nâna tehfung tha elkhên a ni a, kan nuna duhthlanna pawimawh kan siam dâwn rêng rêngin kan râwn zêl tûr a ni. Kristiante khawvêl thlîr dân inngahna lungphûm leh thutak puan chhuaha awm tawh zawng zawngte tobul a ni a. Kristiante rinna leh thiltih tehfung chungnung ber a ni bawh.

Pathian Thu hi kan duh chuan kan pawmin kan pawm lo thei a; mahse a lova luata duh loha, Lal Jehoakima'n a lo tih anga hâl ral kher erawh a tûl lo vang (*Jer. 36:22–27en la*). Chutih rualin, ring nia inchoh sia zawm duh chuan miah si loh erawh thil tha a ni chuang lo va. A lehlamah, Pathian thutak kan hmu chhuak thar a, chûngte chu kan pawm nghâl mai a nih erawh chuan Lal Josia ang khân siam thara lo awmin, mi dangte pawh Pathian hnênah kan hruai ve thei dâwn a ni (*2 Lalte 22:10–13 en ang che*).

Mi tam tak chuan Pathian Lehkhabu hi an chhiar pawhin a dik lo lâi hmuh chhuah an tum deuh ber thîn a, nuihzata lâk tum pawh eng emaw zât an awm bawk. Mi thenkhat dang chuan tûnlâi khawvêl nun dân leh sùkthlêk nên inrem tawh lo niin an ngâi bawk a (inrem lo tûr pawh a nihna chen a awm rêng a). Tin, science dân nên a inkalh emaw, mi nâwlpuite pawm dân nên a inkalh emaw avânga lo diriam tâwk pawh an awm thîn bawk.

Kristian thenkhat chuan Bible hi an thlarau nun thanna tûr leh an insiam thatna atâna hmang lovin, anmahni'n ngaih dân an lo neih sa sawh nghehna hmanrua atân an hmang ta zâwk hlah thîn a. Mi dang thenkhat lahin Bible-a thil thlengte leh an chanchin kan hmuh mi hrang hrangte hi a taka thleng lo leh a taka awm miah hlawm lo niin an lo hrilhfiah thûl. Tin, an ni tin nuna thuneihna nei tak tak lo nia ngâi pawh thahnem tak an awm bawk a. Hêng zawng zawng hi a nihna takah chuan Bible pawm lohna vek a ni.

Bible thuneihna hnâwl dân kawng hrang hrang zînga a awlsam ber leh tânglâwn ber ni maithei nghe nghe bawk chu ngaihthah a, a chhiarna hun pawh insiam loh leh, a thil sawite nunpui loh a ni.

Hetiâng dinhmunâ Pathian Thu sawi chhuahin nghawng a neih dân chu eng nge ni? Jer. 38:1–4, Joh. 3:1–10, leh Tirh. 16:25–34 te hi chhiar la.

Hmânlâi chuan thu ziajna hmanrua a vâng êm êm a, a man a to hle bawk. Chu mai a la ni lo, mi tam zâwk kha zia leh chhiar thiam lo an ni a; chu vâng chuan, zâwlneite kal tlanga Pathian Thu puan chhuah mai thin kha thil tih loh theih loh ni.

Thlarau Thianghlim hnathawh zârah, Pathian Thu—a sawia sawi chhuah emaw, ziaka dah emaw pawh—hian sualna lantîra, siam thatna leh din thar lehna thlentîr tûrin kan thinlung a rawn luh chilh thei a. Pathian Thu chuan kan sualte sima, Pathian thupêkte zâwm tûrin mi a sâwm reng thin (*Tirh. 5:29; Heb. 4:12 pawh en la*). Chu chiah chu mi tam takin, a hre ngei ngei tûr ni lehngghâl site'n an hnâwl chhan a ni hlauh zâwk a. Bible-in an nun a rawn thunun tûr chu an phal tlat lo.

NILAINI

December 2

Pathian mite kaihhruai kawnga thuneihna

Hosea 12:13-ah chuan zâwlneite hmanga Lalpa'n Aigupta ram ata Israel fate a hruai chhuah thu leh, zâwlneite hmanng vêka anmahni a vênhim bawk thu kan hmu a. Pathian mite vênhim leh kaihhruai kha Bible-a kan hmuh zâwlneite hna thawh pawimawh tak pakhat a ni thin rêng a ni.

Tin, Rorêltute 4:4–8, 2 Chronicles 20:14–17, Exodus 12:1–3, leh Deuteronomy 1:9–16 te hi kan chhiar chuan zâwlneite kha Pathianin a mite inrêlbâwl dân tûr a lo duan dân puan chhuah kawngah an pawimawh hle a ni tih kan hmu thei a. Indona leh buaina an hmachhâwn lâi te khân Pathianin a mite leh an hruaitute hnêna kaihhruaina, fuihna thu leh beiseina a pêkna hmanrua ber ni thin chu zâwlneite an ni. Tin, zâwlneite khân kût ni vângthla hman dân tûr leh Pathian chibai bûkna kalpui dân tûrah pawh kaihhruaina an lo pe thin a (*Exod. 12:1–3*). A châng chuan, zâwlneite kha Pathianin rawn biain ram hruaitute'n ram an hruai dân tûr a rawn hriattîr thin bawk. A tâwi zâwngin sawi ta mai ila, Israel hnam nun pêng hrang hrangah khân Pathian chuan a

thuchah puangtu atâna a thlan zâwlneite kal tlangin kaihhruihna a lo pe zêl thîn a ni.

Kristian kohhran hmasate kha, an inrêl bâwl dân tûrah emaw, an inkaihhruihna kawngah emaw pawh engtiangin nge hril lâwkna thilpêk hian a lo tanpui thin? *Tirh. 6:1–7, 1 Kor. 5:1–5, 1 Kor. 7:10–16, Tita 1:5.*

Pâwl thar in din a; mahse, kalphung mumal leh inkaihhruihna dân zawm tûr bâkah, hruaitu ber pawh nei chuang bawh si lo ta ula, engtin nge ni ang? Buaina leh harsatna in tâwk thuai dâwn tih a Chiang reng mai. Eng emaw chenah chutiang chiah chu Kristian kohhran hmasate dinhmun tawn pawh kha a ni. Isua kha vânah hruai chhoh a ni tawh a, a zirtîrte zîngah a awm ve tawh lo. A zirtîrte hnênah khân, “Khawvêl zawng zawngah kal ula. . . . Chanchin Tha hi hril rawh u” (*Marka 16:15*) tiin thu a pe a. Khâng tirkoh sâwm leh pahnihte kha Isua’n a thlante ngei ni mah se, an thawh tûra a tuksak hna chu thawk tan nghâl thei tûrin inrêlbâwlina fel leh inkaihhruihna mumal an la nei tlat lo.

Kristian hmasate khân kohhran inkaihhruihna dân leh inrêlbâwl dân tûrah te, chanchin tha hril darh dân tûr kawngah te, an zînga thurin dik lo zirtîrtute hriat chhuah leh hrem dân tûr thuah te, dik lo taka mipat-hmeichhiatna lo hmangte chung thununna lek dân tûr chungchângah te chona hautak tak tak an hmachhawn thîn a. Chutiangah chuan, kohhran zahawmna humhalh a niha, a keh darh maina tûr laka vênhim tlat a nih theih nân hril lâwkna thilpêk hian hna pawimawh tak a lo thawk thîn a ni (*Tirh. 13:1, 2*). Dik taka sawi chuan, kohhran hmasa tân khân pâwla insiam a, chanchin tha hril darh tûra ke han pên tan te kha hril lâwkna thilpêk puihna tel lo chuan tih theih rual niin a lang lo.

Mi thenkhat chuan hotu nei kohhrana insiam hi an duh lo va, duh lo mai pawh ni lova hlau deuh titih tlat pawh eng emaw zât an awm. Kohhrana awm hi—chona chi hrang hrang hmachhawn tûr chu awm tho bawk mah se—a thatna leh tangkâi zâwkna hrang hrang eng nge awm? Nangmah ngawt âia lian fê zâwk pâwl eng emawa i tel ve avâng khân eng thilte nge i pêk chhuah theiha eng thilte nge i dawn theih awm?

NINGANI

December 3

Bible-a an lehkhabu ziaa awm leh awm lo zâwlneite

1 Chronicles 29:29 leh 2 Chronicles 9:29 chhiar la. Hêng châng pahniha zâwlnei hming sawi lante chungchângah hian eng thil nge hriat i lo neih?

Zâwlnei thenkhat, entîr nân, Nathana te, Gada te, Ahija te leh Idova te kha zâwlnei nia pawm chu an ni vek a; mahse, Bible-ah hian an lehkhabu ziaa pakhat mah a awm bawk si lo.

1 Lalte 11:29–39 leh Luka 7:28 chhiar la. Hêng thute hian Bible-a an lehkhabu ziaa awm ve lêm lo zâwlneite khân thuneihna an nei ve tho a ni tih engtin nge an sawi?

Pathianin zâwlnei thenkhatte thu ziaa Bible-a dah tel tûra a phal lâia thenkhat dang thu ziaa erawh dah tel loh a remtih lawi bawk si chhan hi keini chuan kan hre hauh lo va, kan hriat chian êm êm erawh chu, Pathian Lehkhabya an thu ziaa awm ve lo

zâwlneite pawh hi an thu ziaak awm zâwlneite thâwk khum an nih bawka thâwk khum ni ve an ti tih hi a ni. Bible hian thlarau lam thilpêkte hi, hril lâwkna thilpêk pawh telin, tâwpna hun thlenga awm chhunzawm zêl tûr niin a sawi a. Bible-a lehkhabu awm tûrte thlan fel a nih vek hnuah pawh “rinnaa kan zaa kan lo inpumkhat hma loh zawng rawngbâwl hna thawk tûra mi thianghlimte buatsaih nân leh, Krista taksa tihhmasâwn zêl nân” (*Eph. 4:12, 13, NKJV*) zâwlnei an la awm zêl dâwn tih lo sawi lâwkin, chûng zâwlneite chuan “LALPA ni ropui tak leh râpthlâk tak chu (*Joela 2:31*) a lo thlen hma zawng rawng an bâwl chhuzawm zêl dâwn a ni.

Davidâ’n mi nu a uire a, a uire nu pasal a tihhlum hnu khân Pathian chuan a hnêna thu sawi tûrin Nathana a tîr a (*2 Sam. 12:7–14*). Nathana hian Bible-a lehkhabu awmte hi pakhat mah ziaak ve lo mah se, Davida khân zâwlnei tak tak ni lovah a ngâi miah chuang lo. A ngaih loh chhan pawh zâwlneite thuziakin thuneihna a neih leh neih loh chu Biblea an lehkhabu ziaakte a awm ve leh awm ve lohah ni lovin, thâwk khum an nihnaah zâwk a inngah vâng a ni. Chutih rual chuan, Bible-a an lehkhabu ziah awm ve lo zâwlneite zâwng zawng, a bîk takin Bible-a awm tûr lehkhabute thliar fel a nih hnuah rawngbâwl zâwlneite—tûnlâi huna zâwlnei, entîr nân, Ellen G. White te ang phei kha chuan Bible thuneihna hnuah awm an ni tih an inhre Chiang hle a. An thuchah puante pawh rinna leh thurin chher chhuah kawnga Bible luahlântu tûr ni lovin, Bible hmanga a dik leh dik lo fiah zêl tûr a ni zâwk.

Ellen G. White-i khân heti hian a lo ziaak a: “Lalpa’n i Bible kha ngun taka zir tûrin a duh che a. A Thu (Bible) luahlân tûrin eng êng dang mah min pe lo. He êng (ama thuziakte) hi a ngaihna hre lo mihringte hnêna a Thu hriatthiamtîrtu tûr a ni a, he Thu hi eia pâi tawih a nih bawka chuan thlarau tân damna thlentu chaw tha

tak a ni ang.”— *Selected Messages*, book 3, p. 29. He thu hi engtiangin nge a kohhran angin kan lo ngaih thutak le?

ZIRTAWPNI

December 4

Thuneihna neia thu sawiin

Zâwlneite chuan thuneihna neiin thu tangkâi tak tak an sawi thîn a, a chhan pawh Pathianin a thuchah puangtu atâna a thlante an nih vâng a ni. Bible-a an lehkhabu ziah awm zâwlneite (canonical prophets) an awm a, Bible-a an lehkhabu ziah awm lêm lo zâwlneite (non-canonical prophets) pawh an awm bawk. Tin, Bible-a lehkhabu awm tûrte thliar fel a nih hnu daiha zâwlnei hna thawk (post-biblical, non-canonical prophets) pawh an awm leh bawk a. Mahse, an zavâiin Pathian thâwk khum an nih vek bâkah, an thuchah puante hian Pathian atanga thuneihna dawng an ni tih a tilang.

Ellen G. White-i kha Bible-a lehkhabu lawm tûrte thliar fel a nih hnu daiha zâwlnei hna thawk kan tih zîngah hian a tel a. Mahse, Seventh-day Adventist-te chuan a thuziakte hi Bible belhchhahna angah emaw, Bible nên intluk reng angin emaw an ngâi lo. A thuziakte erawh thu tangkâi tak tak a nih hlawm bâkah, thuneihna neia thu sawi niin an pawm a. Amah Ellen G. White-i ngei khân heti hian a lo sawi:

“Hêng lehkhathawn ka ziahahte leh hriattîrna thu ka sawiahte hian Lalpa’n ka hnêna a rawn puante chu ka ziak chhuak a. Keima ngaih dân târ lan nân mai mai chuan thu pakhat pawh ka ziak lo. Ka thuziahte hi inlârnaa Pathianin min rawn hmuhtîr a ni a—êng zung mâwi leh hlu tak chu [vân] lalthutphah atangin a rawn êng chhuak a ni.”—*Selected Messages*, book 1, p. 29.

Bible nên hian inrem thlap niin, sual nihna dik tak leh chatuan nunna kan neih theih nâna kan beisei theih awm chhun Isua kan mamawhzia min hriattîr a, chu chu rinnaa lo pawm duhtu zawng zawngte hnênah chuan khawngaihnaa pêk vek a ni baw. Hei hi a thuchah laimu leh thupui ber pakhat a ni nghe nghe.

A thuchahte (Pathianin amah hmanga a rawn puan chhuah thuchahte ti ıla a dik zâwk maithei) kan chhiar atangin sual leh tha an indo tawn reng thu kan hmu a. Chu indona chu suaia Lucifera a tlûk khân vânah lo intanin, chatuan atâna sual leh thil tha lo zawng zawng, Setana leh a vântirhkohte nên lam tihboral vek an nih hun tûr tâwpna hun thlengin a kal zêl dâwn a ni. Ellen G. White-i thuziakte hian Bible-in tâwpna huna thil thleng tûr a lo sawite hi hrethiam tûrin min pui a. Entîr nân, kohhran leh sawrkâr kal kawp a hlauhawmzia leh sakhaw zalênna vawn nun zêl a pawimawhzia a lo sawi a; suahsualna a sosân zêl tûr thu a lo sawi a; Pathian dân châwisângin tûnlâi hunah pawh a la pawimawh reng tih a lo sawi a; tin, entîr nân, “sakawlh chhinchhiahna” awmzia kan hrilhfiah dân hi ama thuziah beh chhan chu ni chuang hauh lo mah se, a thuziahte hian tâwpna huna thil thlengte hriatthiamna kawngah nasa takin min pui baw a ni.

Kristiante awm dân tûr pawh a sawi tam khawp mai. Thlarau mi-na chungchâng te, hrilsêlna chungchâng te, zirna chungchâng te, chhûngkaw inkungkaihna leh fanau enkawl chungchâng bâkah, thil dang chi hrang hrang a sawite hian mi tam tak chu an nun dân an thlâk theih nân a tanpui a. Chûng mite chuan nun dân phung dik leh tha zâwk an loh neih phah thîn a ni.

Ellen G. White-i thuziakte hi Bible-a awm ve ni lo mah se, Pathianin khawvêl chanchin tâwp dâwn hnaih lama chêng ringtute kaihhruaina atân a hmang nasa êm êm a. Hêng a

thuziakte hian thuneihna nêna thu la sawi chhonzawm rengin, kan hriat ngei ngei tûr thu tangkai min hriattîr thîn a ni.

Zau zâwka zir duh tân <https://whiteestate.org/absg/10> tlawh theih a ni e.

Zirlâi 11

December 5–11

Hun Pawimawh Bîka Zâwlneite Hnathawh

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *2 Pet. 2:5; Ror. 4:4–16; 1 Lalte 18:21, 38, 39; Isaia 59:1–4; Neh. 9:30; Thup. 1:1–3.*

Châng vawn: “Dik takin Lalpa PATHIAN chuan a rawngbâwltu, a zâwlneite hnênah a thurûk hrilh lovin engmah a ti lo vang” (*Amosa 3:7*).

Suala Evi leh Adama te an tlûk tâk chinah khân mihringte hian Isuaa awm chatuana nunna âi chuan rei lo te chhûng chauh sual nawmnate thlan zâwk kan châk ta tlat mai hlawm a nih hi! He thu lungchhiatthlâk tak hi Pathian chuan hre vek mah se, mi a hmangaih êm êm tho a; chu vângin, chhandama kan lo awm theih nân hna a thawk reng thîn a ni.

Mihringte chanchina hun pawimawh tak tak lo thlengahte khân Pathian chuan a mite tân, zâwlneite rawngbâwlina kal tlangin thil ropui leh chhinchhiah tlâk tak tak a lo ti tawh thîn a. Nimahsela, a hmalâkna chu mite’n an lo ngaihsak lo lui tlat a nih

erawh chuan a chungah hremna a chelek dâwn tih a hrih ta mai thân bawk.

Lalpa chuan a zâwlneite kal tlangin a thil tih tumte a lo sawi lâwk hmasa phawt thân a (*Amosa 3:7*). A mite'n inchnhîra an sualte an lo sim a nih phawt chuan a ngâidam leh nghâl mai thân bawk.

Tûnlâi hunah hian, keini hnênah pawh thu a la rawn sawi chhonzawm zêl tho a. Chu vângin, Pathian chuan, kum za tam tak liam taa a mite hnêna thu a lo sawi thân ang chiah khân, ni hnuhnûnga chêng a mite hnênah pawh thu a sawi leh ang tih hi a rin ngam êm êm a ni.

Tûn kârah hian chhandamna chanchina hun pawimawh tak tak lo thlengah khân Pathian chuan a mite hnênah leh khawvêl hnênah pawh a duhzâwng leh thiltumte Chiang taka hriattîr nân zâwlneite a lo hmang thân a ni tih kan zir dâwn a. Tin, Adventist kohhran a than chhoh zêlna lama hun pawimawh tak tak a tawnahte khân Pathian thâwk khumna chang Ellen G. White-i rawngbâwnain hna a thawh dân pawh kan en tel bawk ang.

SUNDAY

December 6

Chhiatna lo thleng tûr chungchânga vaukhânna

Pathian chuan mihringte hi chhandam a duh êm êm reng a. Khatia suala Evi leh Adama te an tlûk tâk hnu pawh khân inlaichînna tha tak neihpui la tum zêl thovin, hun eng emaw ti chhûng chu leia chêngte khân Pathian hming an lo lam thar leh ta rêng a nih kha (*Gen. 4:26*). Nimahsela, hun a lo kal zêl a, Pathian nêna lêng dún thân chu an lo tlêm tial tial a. Pathian duhzâwng anga la awm chhonzawm zêlte erawh chuan a thatzia lantîrin, an chhehvêla chêngte sualna chu an dodâl a, an thil tih nghawng tha

lo tak takte chu an la tuar ngei dâwn a ni tih pawh an hriattîr thîn bawk.

Amaherawhchu, Nova hun a lo thlen meuh kha chuan leia awmte chu an lo sual ta êm êm a, Pathian tân pawh tihboral vek mai loh chu thlan tûr dang a awm ta lo hial mai (*Gen. 6:5–7*). Felna thu hriltu Nova (*2 Pet. 2:5*) khân chhiatna lo thleng mai tûr chungchâng chu a lo ngâithla duhtute hnênah chuan a sawi ngei ang tih rinhlelh rual a ni lo va. Tichuan, a hnênah hian Pathianin a vaukhâna thu puan lo ngâithlaa, an sualte siam tate chhandamna tûr lawng tuk tûrin a hriattîr ta a nih kha.

Hebrai 11:7, 2 Petera 2:5, leh Genesis 6:9 chhiar la. Engtiang kawng tein nge Nova kha “felna thu hriltu” a nih?

Tuilêt kha mihringte chanchina thil thleng pawimawh tak a ni a, Thuthlung Hlui leh Thuthlung Thar lehkhawuahte hian vawi eng emaw zah sawi lan niin, mihringte sualzia leh Pathian khawngaihna sânzia târ lanna atân hman a ni thîn. Pathian felna chu thil sual titute chung a rorêlna a thlentîr khân chiang takin a târ lang a, a chhandamna lo pawmtute a chhanchhuak khân a thatzia a lantîr bawk.

“Chutiang sualna chi hrang hrang a hluar êm êmna kârah chuan Mathusela te, Nova te leh mi dang tam takte khân Pathian dik hriatna châwi nung zêl tûr leh, suahsualna lo hluar chho zêl beng dâi tûrin theihtâwp an chhuah thîn a. Tuilêt hma kum za leh sawmnhiah khân Lalpa chuan vântirkoh thianghlim hmangin Nova hnênah a thil tih tum puangin, lawng lian tak sa tûrin a hrilh bawk a. Nova khân a lawng a sak chhûng zawng mi sualte tiboral vek tûrin leiah hian Pathianin tui a rawn lêtîr dâwn a ni tih a puang

pah ngâh bawk tûr a ni. A thu hril chu âwih a, an sualte avânga inchhîr leh simte chu ngaihdam niin, chhandamna dâwn a ni.” — Ellen G. White, *Thlahtu Bulte leh Zâwlneite*, p. 72.

Pathian chuan Nova hnênah khân tui a lêt tûr thu hrilhin, a lawng tuka chuangte zawng chu a chhanchhuak ta vek a ni mai lo va, Nova leh thilsiam zawng zawngte chu thu thlunpuiin, tuilêt hmanga khawvêl tihchhiat a nih tawh loh tûr thu pawh a hrilh ngâh bawk (*Gen. 9:8–17*). Chhimbâl lo zâm thînahte hian thutiam a awm a, chu mai bâkah, tlanna beiseina pawh kan hre thar leh thîn a ni.

Chhimbâl lo zâm i hmuh leh veleh chhimbâla Pathianin thutiam a lo dah chu ngaihtuah la. Eng vângin nge chu chuan thlamuanna, Pathian chuan a thutiamte a hlen thîn a ni tih rin ngamna a neihtîr ang che?

THAWHTANNI

December 7

Israel rama nu pakhat

Pathian chuan khatia Aigupta bâwih nihna atanga Israel fate a hruai chhuah hnu khân an hnênah Kanan ram a pe ta a. A dânte leh a thupêkte an zâwm a nih phawt chuan malsâwmna tam tak vûr a tiam bawk a nih kha. Chutih rualin, amah nêna thu an lo thlun tawh chu an bawhchhia a nih erawh chuan hrehawm nasa tak tuarin, an boral hial dâwn a ni tih pawh a hriattîr bawk (*Deuteronomi 27–30*). Nimahsela, Israel-te chuan Josua a thih hnu khân Lalpa nêna thu an thlun chu an hawisan ta daih a. chhehvêla chêng hnam dangte’n rap betin, an mangang lutuk chuan Pathian an au va. An au thâwm chu Lalpa’n lo chhângin, “rorêltute a siamsak a, chûngte chuan anmahni rawktute kut ata chu an rawn chhan chhuak ta a” (*Ror. 2:16*). Tin, Pathian nêna thu an thlun kha

thar thawh leh tûra fuih tûr leh, anmahni rap betute do lêt ve tûra huaisenna pe tûrin zâwlneite pawh a tîr bawk.

Rorêltute 4:4–16 leh Rorêltute 5:1–5 chhiar la. Israel-te tâna Debori'n thil a tih chu eng nge ni?

Debori hian Israel mite leh Israel sipai hotu Baraka hnênah Pathian thuchah hlân chhâwngin, an hmêlmate an hnehna kawngah chanvo pawimawh tak a chang a. Baraka hnênah Sisera sipaite beih hun tûr hriattîrin, “Khai le, vawiin hi LALPAN Sisera chu a pêk ni che a ni e: I hma hruiatu chu LALPA a ni lo'm ni?” (*Ror. 4:14*) a ti a nih kha.

Amah hi Israel rama rorêltu a nih avângin mi pawimawh tak a ni a. A kaihruiatu leh Pathianin hnehna a chantîr dâwn a ni tih a rin ngamna chuan Israelte kha an hmêlmate an beihna kawngah huaisenna leh chakna a pe thîn. Chutih lâiin, Israel sipai hotu ber leh indo dân phung pawh hre hneh êm êm tawh Baraka erawh kha chu a zâm deuh tlat thung a, hlau chung chung sipaite a kâihruai ta tho kha thil pawimawh tak chu ni mah se, hnehna an chan chhan tak erawh a ni lo.

Hei hi zâwlnei Debori chanchin leh sipai hotu Baraka chanchin atanga zirîlâi kan zir chhuah theih pawimawh ber pawh a ni hial âwm e. Khatia hnehna ropui tak an chan hnu khân hêng Israel rama pawimawh leh thil ti thei ber ber pahnihte—rorêltu leh sipai hotu—hian hmahruaiin, Israel mipuite chu Pathian chawimâwina hun an neihpui ta a. Hetiang hi hruiatu dik takte'n an tih thîn a ni rêng bawk.

Debori'n zâwlnei a nih anga thil a tih hian kan mangan êm êm lâi leh, rah beha awm lâi pawhin Pathian chuan min ngaihsak reng

tho a ni tih a lantîr a. Baraka hnêna sawi tûr thuchah Pathianin a pêk khân, chutiang zâta tam sipai chu koh khâwm theih a rinawm loh thu a sawi lo va, Israel-te chu hnehna chang tûr êm chuan an chak tâwk niin a ngâi hek lo. A thuchah dawn chu ring tak chungin Baraka hnênah a hrilh chhâwng mai a, Baraka chu a rinhlelhna leh hlauhna rilru putte dah thaa, Pathian hruainaa inngat hmiah mai tûrin a hrilh ta a ni.

Beisei tûr rêng a awm lo nia a lan hunah pawh engtin nge Pathiana rinna ngah ngam dân kan lo hriat theih ang?

THAWHLEHNI

December 8

Sim tûra sâwmna

Rorêltute 2:16–19 chhiar la. Hetah hian eng thil nge thleng a, Israel fate thil tih thin fo dân chu eng nge ni?

Israel fate'n lal neih an duh tawh thu an sawi a (*1 Samuela 8*), an hnam chung a rorêltu tûr lal an lo neih tâkah khân khân Rorêltute hun chu a lo tâwp zui ve ta ngâi a. Nimahsela, khatia lal an han neih tâk hnu pawh khân an lal te, an hnam hruiatu te leh a mipui nâwlpui pawh thurâwn pe a, zilhhau a, kawng dik kawhhamuh tûrin zâwlnei an mamawh leh zual sauh zâwk tlat mai.

Ahaba lal lâi khân Pathian chuan Elija tîrin, Israel mite chuan Lalpa thupêkte an hawisan a, Baala-te hnung an zui zâwk" (*1 Lalte 18:18, NKJV*) avângin Israel ramah ruah rêng rêng a sîr tawh ngâi loh tûr thu a hriattîr a. Ahaba lah chuan an sualte sim tâk aruagin, Elija chu man a, tihhlum a tum ta hlauh zâwk a; nimahsela, Pathianin a humhim tlat avângin a khawih thei lo (*1 Lalte 18:10–12*). Khua a khên tan atanga a kum thumnaah Elija nêan an inhmu

ta a, chutah pawh chuan ruah a sêr loh chhanah Elija a la mawhpah tho a ni (*1 Lalte 18:17*).

Chutah le, Elija chuan Israel mipui zawng zawng a ko khâwm taa, Pathianin nge Baala zâwneite zâwkin thiltitheh tih an lo hriat theih nân inchapchârna ropui tak a huaihawt ta ni (*1 Lalte 18:19*).

1 Lalte 18:21, 38, 39 chhiar la. Elija'n Israel mipui hnêna thu a sawi leh, anni'n a thu sawi an lo chhân lêt dân chu eng nge ni? Hemi tum hian eng thil nge thleng?

Vân atanga Pathian tîr mei lo tla leh, Elija thu sawi ropui tak hian Pathian mite rilru chu nasa takin a hneh a, an sualte pawh siam vek duhna thinlung an lo pu ta hial a nih kha. Israel mite'n Pathian hnêna inpêk pumhlûm an hreh êm êm thîn ang tho khân, keini tûnlâi huna chêngte pawh han Pathian chu Siamtu leh Tlantu nia pawm kan harsat ve hle tho mai a. Pathian laka rinawm tûra mi dangte hrilh tu tûr kan nih lâiin, Israel mite'n an lo tih thîn dân ang chiah tho khân, koh kan nihna chu keimahni duhzâwng tîin kan hlamchhiah fo thîn.

Pathian chuan keimahni duhzâwng thilte kan tiha kan chan tûr chu rilru natna leh hrehawm tawrhna a ni tih min hrilh a, kan sim lo a nih pheh chuan kan la boral phah nge nge dân a ni tih pawh a sawi vek baw. A sâwmna aw nêch chu kan lo pawm a nih erawh chuan “min hruai chhinzawm zêl ang a, tui awm lohna hmun rova pawh tlai takin min awmtîr ang a, kan ruhte pawh a tichak baw ang; tin tua chawm thîn ang huan kan lo ni ang a, tui hna, eng tik lâi maha kang chat ngâi lo ang kan lo ni dân a ni” (*Isaia 58:11, NKJV*).

Kan pianpui nungchang hi chuan kan lo hriat lêm loh pawh hian, Pathian laka mi a heltîr fo thîn a. Chu kan nihphung tha lo takin a duh ang chu kan tih loh theih nân eng duhthlannate kan siam ang?

NILAINI

December 9

Saltân lâia beiseina

“Tin, LALPA, an pi leh pute Pathian chuan an hnênah a mi tirhte hmangin theihpatâwp leh thahnemngâi takin vaukhânna thu a hriattîr thîn a, a chhan pawh a mite leh an chênna hmun chu a lainat êm atin ni” (2 Chron. 36:15).

Pathian chuan Elija thih hnu pawh hian a mite thlamuana, vaukhânna thu hrilha, kawng dik kawhhmuh tûrin an hnênah zâwlnei tam tak a tîr leh a. Chuti chung pawh chuan Israel ram leh Juda ram kha sual khur thûk takah an tlu lût ta tho a. Chutiang taka hnam suaksual a nih avâng chuan Sodom leh Gomorra nêh a tehkhin hial nghe nghe (*Isaia 1:9, 10*). Pathian mite chu an lo chapo va, an duhâm hle a, tin, milem pathiante hial an be baw. An hlawhfa rawihte, hmeithâte, nu leh pa nei lote leh anmahni tanpuina beiseia rawn pantu hnam dangte chu an hnehchhiah thîn a (*Isaia 58* chhiar la, hetianga an awm avânga Pathianin a zilhhau tâk dân chu i hmu ang.) A tâwpah phei chuan Israel mite hi Assuria salah tântîr niin (2 *Lalte 17:1–6*), Juda ram pawh Babulonin a rawn la ta daih baw (2 *Lalte 24, 25*).

Pathian chuan a mite hi hrem mah se, an va tânna ramah chuan anmahni awm awma awm mai tûrin a hnutchhiah chuang lo va. An saltânna atang chuan chhanchhuah an la ni dân tih hrilh tûrin

an hnênah zâwlnei hrang hrang, entîr nân, Ezekiela te, Daniela te kha a tîr thîn a ni.

Isaia 59:1–4 leh Nehemia 9:30 chhiar la. Hêngahte hian Israel-te tân chauh ni bîk lovin, Pathian mi eng huna mite tân pawh thurâwn tha leh tangkâi tak tak eng nge awm?

Israel ram leh Juda ram khân an thil sual tihin nghawng tha lo leh pawl tak tak a neihte chu an tuar fo va. Khatiana Pathian an hawisan khân a enkawlina leh vênhimna chu kalsanin, a hremna an cho chhuak ta thîn a ni. Pathian chuan inhnehchhiahna leh milem bikna te hi a en liam mai mai ngâi lo va; chuti chungin, hêng thil sual leh runthlâk tak takte hi an tih rual rualin ram dang mite kutah a pe ngâi mai ngâi chuang lo thung. A mite chu a thawhpui hrâm hrâm reng tho a, a zâwlneite kal tlangin an sualte siama, a hnêna kîr leh tûrin a thlêm thîn. Nimahsela, anni lah chuan an ngâithla duh baw si lo va. An laka Lalpa dawhtheihzia leh, an sualte hawisan tûra a sâwm rei peihzia hi a makin a va ropui êm! Kum za tam tak chhûng chu, khâng a zâwlnei hrang hrangte hmang khân an hnênah vaukhânna thu eng emaw zât a lo puang chhuak tawh thîn a ni.

Isua ngei pawh khân heti hian a lo sawi a: “Aw Jerusalem, Jerusalem, zâwlneiho thata, i hnêna an rawn tîrhte lo dêng hlum thîntu. Arpuiin a thla hnuaia note-te awp khâwm a tum angin i fate hi vawi eng zât nge awp khâwm ka tum tawh kha? Nimahsela i duh tlat si lo!” (*Mat. 23:37, NKJV*).

Nimahsela, ram danga sal an tân chhûng ngei pawh hian Pathian chuan beisei nei miah tawh lo tûrin a kalsan ngâi chuang

lo va. A duh loh zâwnng thilte an ti fo thîn chungin, “Zion-ah chuan Tlantu a lo kal ang a, Jakob-ho zînga bawhchhiatna hawisantute hnênah pawh a lo kal ang” (*Isaia 59:20, NKJV*) tiin a lo tiam tho a ni.

Pathian chu Israel-te’n an hawisân châng pawhin an lakah a rinawm tlat tho a ni tih hi ngun takin ngaihtuah la. He Pathian nungchang leh hmangaihna ngahzia hi nangma nun ngeiah pawh engtin nge a takin i lo hmuh ve tawh le? Khati tak khân dawhtheiin hmangaihna lo ngah lo ta se, eng nge i chan tûr ni ang?

NINGANI

December 10

Thil eng emaw ngah hun lâia zâwlnei

Thupuan 1:1–3 chhiar la. Johana hi eng ti tûrin nge koh a nih?

Kristian hmasate khân an dam lâi ngeia Isua a lo kîr leh an beisei a. Tirkoh Johana ngei pawh khân Krista chu chhûm zînga hruai chhoh a ni lâi hmuin, chutiang bawh chuan a lo kîr leh dâwn a ni tih thu vântirkohin a sawi te kha hre vek bawh (*Tirh. 1:10, 11*). Nimahsela, kohhran hmasate khân an la hriat ngâi lo thil an hmachhawn ta a. Ni e, Isua khân a lo kîr leh dâwn tih a sawi ngei alâwm. Nimahsela, eng tikah nge a lo kîr ang?

Johana kha Patmos thliarkârah tântîr niin, chumi hmuna a awm lâi chuan he thu, Isua lo kal lehna thutiam, “Ngâi teh u, ani chu chhûmte nên chuan a lo kal dâwn e; mit tinrêngin a hmu ang a, a chhuntute ngei pawh khân” (*Thup. 1:7*) tih hi a lo zia a. Tin, tâwpna huna thil thleng tûr hrang hrangte pawh hmuhtîr a ni

bawk. He a inlârna hmuh hi kohhran pasarihte tâna zilhhauna leh fuihna thu tha tak takin a khat a (*Thupuan 2, 3*); tin, rorêlna lo thleng tûr chungchâng (*Thup. 14:6–12*) te, khawvêl tâwp dân tûr chungchâng (*Thupuan 20*) te, Isua Krista lo kal leh dân tûr chungchâng (*Thup. 14:14–16*) te leh, khawvêl siam thar leh a nih dân tûr (*Thupuan 21, 22*) te pawh a sawi tel bawk.

Johana hian “in unaupa leh Isua Kristaa hrehawmna te, lalram te leh chhelnate tâwmpuitu che u” (*Thup. 1:9, NKJV*) tiin a insawi a. A beisei anga Isua a lo kal thuai dân loh bâkah, Pathian Thu a puan darh avâng leh Isua Krista hriattîrna thu a neih avâng pawhin hrehawm a la tuar ngei dân a ni tih a hre chiang hle.

Johana hi inlârna hmu tûr leh, inlârnaa a thil hmuhte chu ziak chhuak tûra hrih thîn a ni a. Thupuan bung tâwp berah pawh hian, “Tin, kei Johana hian hêng thilte hi ka hmuin ka hre bawk a ni” (*Thup. 22:8, NKJV*) tiin a sawi. Ni hnuhnûnga thil thleng tûrte lo hmu lâwktu a nih bâkah, a thil hmuhte chu a dam lâia kohhranhote hnênah khân sawi chhâwng ve tûra thu pêk a ni bawk a (*Thup. 22:16*). Khawvêl chanchina thil thleng pawimawh ber pakhat, Isua Krista lo pian tûr thu lo tlângaupuitu Baptistu Johana (*Joh. 1:6–8*) dinhmun ang kha a luah a ni.

Keini pawh hi Johana’n a dam rualpuite hnêna a lo hriattîr ang khân, keimahni hun theuh zêla mite hriattîr ve tûra koh kan ni a. Isua hriattîrna thu (*Thup. 19:10*)—zâwlneite kal tlanga ama chanchin a lo hriattîr kha—kan nei ngei tûr a ni bawk. Johana ang kha chuan inlârna hmuhtîr kan ni ve kher lo maithei a; mahse, keimahni nuna Krista’n hna a rawn thawhte chu sawi chhuak leh, kan chhanchhuahna lo thleng tûr chhinchhiahnate ngun taka lo thlîr reng pah chungin a lo kal lehna chu dawhthei takin kan lo nghâk thei a ni.

Kan hnêna Pathianin êng a dah zozâite hi han ngaihtuah teh. Hetiang zâta tam êng pêk kan nih avâng chauha mawhphurhna kan neihte chu eng nge ni?

ZIRTAWPNI

December 11

Hril lâwkna âw chu

Pathian chuan a zâwlneite kaltlangin mihringte hnênah thu a rawn sawi thîn a. Hei hi mihring chanchina hun pawimawh zual a lo thlen châng phei kha chuan a dik leh zual hle. Chuti a nih chuan, tâwpna huna chêng a mite hnênah pawh a rawn sawi ngei ang tih lo beisei hi thil âwm ang lo a ni dâwn em ni?

Miller-a hnung zuitu Adventist-te'n kum 1844, October 22-a "Beidawwna Nasa Tak" an tawh khân Pathian chuan zâwlnei hna thawk tûrin Ellen Harmon (White-i) lo thlangin, a hnênah khân ringtu beidawng tak takte tâna thuchah pawimawh tak chu a lo pe a. A inlârna hmuh hmasak ber pawh an beidawwnaa thlamuanna tûr thu a ni nghe nghe.

Thil pawimawh tak dang thleng leh chu, Adventist-te thu leh hla ziahna lehkhabu chhut tan a ni leh, Sabbath serhtu Adventist-te kohhran anga an insiam tâkna kha a ni a. Hêng Sabbath serhtute hi, an lehkhabu tihchhuahte leh nasa taka chanchin tha an hril avângin kum 1860 chho vêlah khân sâng eng emaw zât an tling chho ta a ni. Awmze nei zâwk leh zau zâwka vântirhko pathum thuchah (*Thup. 14:6–12*) an puan darh theih nân kohhran pâwla an insiam a tûl a ni tih an hria a. Kohhran pâwl din chu mi thenkhatin dodâl deuh mah se, chumi kawnga hma la zêl tûrin Ellen G. White-i kha Pathianin a rawn hmang a. Tichuan, May 21, 1863 khân Seventh-day Adventist kohhran hi a lo piang ta a ni.

Hemi kum vèk hian Pathian chuan hril lâwkna thilpêk hi ringtute zînga hrisêlna siam that hna thawk tûrin a rawn hmang ve leh nghâl bawk a. Hetih lâi vêl hi chuan Seventh-day Adventist-te zînga a tam zâwk daih kha chu an la hrisêl lovin, hrisêl taka nun theih dân kawng pawh an la hre hlawm lêm lo. Kum 1863-ah leh kum 1865-a Ellen G. White-i'n hrisêlna chungchânga an hriat tûr thil pawimawh tak tak an han hmuh tâkah khân thil a lo inthlâk danglam ta daih a. Seventh-day Adventist-te chu hrisêlna leh hrisêl taka khawsak thatzia tlângapuitu an lo ni ta a ni.

Kum 1870 chho atanga 1890 chho vêl chhûng khân Ellen G. White-i chu Adventist-te'n zirna an kalpui dân tûr an duan chhuahna kawngah mi tangkâi ber pakhat a ni thîn a. A ngaih dân, zirna chuan thiamna famkim (a thua thiamna, a taka hman tangkâi thiamna leh Pathian tihna nun) a pe tûr a ni tih chu zâwimuanga lo pawm chhoh niin, Adventist school hrang hrangah kalpui a lo ni ta nghe nghe a ni. Heti hian lo ziaa a: "Zirna dik tak chuan mi thiamte'n an lo chhawp chhuah sa subject hrang hrang thiamtîr a tum ringawt tûr a ni lo va. He leia khawsak nawmna leh hlawhtlinna chang thei tûra naupangte buatsaihna chauh lah a ni hek lo. Mihring nun pum pui hi chher puitlin a tum tûr a ni a, a dam chhûnga a thlen theih sâng ber thlentîr ngei a tum tûr a ni bawk. Zir thiamna dik tak chuan rualkhâi leh inrem taka taksa, rilru leh thlarau nun a than tlân theih nân a pui thîn a ni."—*Education*, p. 13.

Kum 1880 chho vêl khân Seventh-day Adventist-te'n chhandamna awmzia Chiang leh dik zâwka an lo hriatthiam theih nân nasa takin tan a la thîn a. Adventist-te'n dân kan ngaih pawimawhna hi thlah thla chuang hauh si lovin, Pathian khawngaihna leh rinna avânga felna thurin pawm a tûlzia pawh uar takin a tlângapui thîn bawk. Kum 1901 atanga 1903 chhûng khân kan kohhran ruangâm leh inrêlbâwl dân siam

that hna nasa takin a thawk thîn a, chumi azârah chuan chanchin tha hril hna pawh sâwt leh awmze nei zâwkin kan lo thawk thei ta a nih hi.

A tâwi zâwngin sawi ta mai ila, Ellen G. White-i rawngbâwlina kha awm ta lo se, vawiina kan hriat ang Seventhday Adventist kohhran hi a ding hauh lo vang. Ani kha Pathian mite'n hun pawimawh tak tak an tawn lâia Pathian thuchah puang chhuaktu a ni ngei e.

Zau zâwka zir duh tân he website, <https://whiteestate.org/absq/11> hi tlawh theih a ni e.

Zirlâi 12

December 12–18

Tâwpna Huna Hril Lâwkna Thu Puan Chhuahte**SABBATH CHAWHNU**

Chhiar tûrte: *Joela 2:28–32, Tîrh. 2:1–21, Eph. 4:11–14, Thup. 12:17, Thup. 19:10, Tîrh. 2:36–42.*

“Chumi hnuah chuan heti hi a lo ni ang a, mi zawng zawng chungah ka thlarau ka leih ang a; tichuan in fapate, in fanuten ka thu an hril ang a, in putarten mumangah an mang ang a, in tlangvâlten inlârnate an hmu ang a: chûng niahte chuan ka bâwihpate, ka bâwihnute chungah pawh ka thlarau ka leih ang” (*Joela 2:28, 29*).

Sawrkâr thenkhat chuan dân pakhat, “ni tlâk dân” (“sunset provision”) an tih mai chu an siam a. Mahse, he dân hian ni tlâk hun tûr lo tuk chungchâng nên inzawmna a nei lêm lo thung. Eng ni emaw chu a rei zâwng, a awh chen pângngâi âiin a titâwi ta deuh tihna a ni ber a. Chutiang dân chu chhan hrang hrang avângin an lo siam tawh thîn a ni. Entîr nân, ramin chhiat rupna lo tâwk ta se emaw, indona hmachhawn ta se emaw—a

khua leh tuite zalênna thenkhat chu a titâwpsak rih thei a. Chutiang dân an siamte chu hun eng emaw chen hnuah la kiang lehin, “ni tlâk dân” hmang hian hmaa an lo neih thin zalênna kha pêk lêt leh an ni thin.

Pathian hian hmânlai huna Thlarau Thianghlamin hril lâwkna thilpêk a pêk lai khân ni tlâk dân kan tih mai ang hi a lo pe tel ve rêng em le? Isua lo kal leh hma hian he thilpêk hi hman a tûl tawh rih loh hun a awm dân ang em? Kêr hmasa khân Pathian chuan a mite’n hun pawimawh bîk an tawn laiin an hnênah a zâwlneite kal tlanga thu a rawn sawi thin thu kan zir tawh kha a ni a. Tûn kêrah hian, tâwpna huna hril lâwkna thilpêkin hna a thawh dân lam kan zir ve leh thung dân a ni. He thilpêk hian hna pawimawh bîk tak thawkin, a kumhlun hle a ni tih pawh kan sawi bawh ang a. Chu mai ni lovin, Isua lo kal lehna kan hnaih tial tial ang hian, Ellen G. White-i rawngbâwlnain hmun pawimawh tak a chan dân pawh kan thlîr tel bawh dân a ni.

SUNDAY

December 13

Joela’n a lo sawi chu

Joela 2:28–32 chhiar la. Pathianin ni hnahnûnga tih a tiam chu eng nge ni?

Isua pian hma kum zabi pasarihna vêla mi Joela khân nakîna thil pawimawh tak tak la thleng tûrte chu a lo sawi lâwk a. A thu ziah kan han chhiar hian, ama huna thil thleng tûr a sawi nge ni a, a thih hnu daiha thil lo la thleng tûr zâwk tih kan ngaihtuah thin a ni ti r’u?

Pathian thu zir mite chuan hril lâwkna hi chi hnihah— hril lâwkna pângngâi (classical prophecy) tiin leh tâwpna huna thil thleng tûr hril lâwkna (apocalyptic prophecy) tiin an thliar hrang thîn a. Hril lâwkna pângngâi chuan a taka awm ngei hnamte chanchin sawiin, mihring namber tak tak leh mihirng hmingte a hmang thîn baw (entîr nân, Jer. 25:1–11 en ang che). Chutih lâiin, tâwpna huna thil thleng tûr hril lâwkna erawh chuan entîrna tawngkam a hmang nasa êm êm thung a, hun sawina atân entîrna nambar hrang hrang hmang thînin, vâna chhinchhiahna lo langte pawh an sawi fo baw (Daniela 7 en la). A châng chuan hêng hril lâwkna chi hnihte hi an sawi pawlh nawk nawk thîn baw a (entîr nân, Matthaia 24 en ang che).

A nih leh, Joela 2:28–31 hi a eng chi zâwk nge ni ang? He thu hi a hnuhnûng zâwk, tâwpna huna thil thleng tûr hril lâwkna an tih ang chi hi niin a lang. A awmzia chu, a lo thlen famkimna hi a puangtu zâwlnei dam lâi ngeiin emaw, a nih loh pawhin a thih hnu lawka lo thleng ve zui ngâl mai tûrin emaw kan ngâi tûr a ni lo tihna a ni a. He hril lâwkna hi nakîna lo la thleng tûr zâwk a ni tih kan hriat a pawimawh hle. Pathianin hril lâwkna thilpêk a pêk hun tûr a sawi hi ngun takin lo ngaihtuah mah teh—“LALPA ni ropui leh râpthlâk tak chu a lo thlen hmain” a ti a (Joela 2:31, NKJV). Chumi nî chu eng nî nge ni? Isua lo kal tum khatna kha a ni em? Nge ni, a lo kal tum hnihna zâwk? A ni ve ve thei em?

Joela hril lâwknaah hian nî leh thlaahte chhinchhiahna a lo lan tûr thu kan hmu a, chu chu ngun taka kan ngaihtuah a nih chuan hetiang hi Bible châng dang dangahte pawh kan hmu tho tih kan hre chhuak ngei ang. Isua pawhin tâwpna huna thil thleng tûr chungchâng a sawi tum khân a zirtîrte hnênah nî leh thla leh arsi-ahte chhinchhiahna a lo lan tûr thu hrilh a (Mat. 24:29). Thupuan bu ziaktu Johana pawhin chutiang tho chu a lo sawi baw (Thup. 6:12, 13). Isua leh Johana te hian kan Lalpa lo kal leh hmaa

chhinchhiahna hnuhnûng ber lo lang tûr chungchâng an sawi ve ve a ni.

Chuti a nih chuan, Joela hril lâwkna hian, Isua leh Johana te'n an lo sawi chhinchhiahna tho kha a sawi ve avângin, tâwpna huna thil thleng tûr a kâwk a ni kan ti lo thei lo va: "Vanah leh leiah thilmakte ka hmuhtîr ang a, thisen te, mei te, meikhu ding te nê. Nî thimah a chang ang a, thla thisenah a chang ang a, LALPA ni ropui tak leh râpthlâk tak chu a lo thlen hmain" (*Joela 2:30, 31*) a ti.

Hril lâwk a nih ang taka lo thleng famkim ta hril lâwkna thu hrang hrangte chu ngaihtuah la. Chu chuan a lo la thleng rih lo-ahte—entîr nân, Isua lo kal lehna—pawh hian Pathian chu rin ngam a ni tih min hriattîr em?

THAWHTANNI

December 14

Pentikos

Tirhkohte 2:1–21 chhiar la. Enga ti nge Petera hian Krista lo kal tum khatna chungchâng a sawina lamah Joela lehkhawua mi a sawi chhâwn kher le? Petera thu sawiah hian hril lâwknain hmun pawimawh tak a chan chu eng nge ni?

Hêng Bible chângachte hian Thuthlung Hlui thu sawi chhâwn sei berte zînga mi kan hmu a. Petera thu sawi kan han chhiar hian, "Pu Peter, chhinchhiahna chungchâng i sawi hi eng nge ni a awmzia? Nangma la dam lâi khân pakhat mah a lo lang baw si lo va" tiin kan zâwt maithei. Mahse, Petera'n min chhân dân tûr ni âwm chu: *E, chhinchhiahna lo lang tûr ka sawite hi a lo lang ngei*

tawh alâwm. Ni tam vak lo liam taa Isua khenbeh a nih lâi khân dârkâr thum chhûng zet nî a thim a nih kha (Marka 15:33) tih a ni ang.

Petera tâna pawmawm tak ni kha keini tûnlâi huna mite tân erawh chuan a pawmawm ve lêm lo thung thei a. Joela hril lâwkna hi nasa zâwk leh ropui zâwka a lo thlen famkim hun kan la beisei deuh tlat chu a nih hi. Chutiang kan beisei tlat chhan tûr chu Joela lehkhabuah hian kan hmu a. Joela 2:23-ah hian ruah hnuhnûng leh ruah hmasa sawiin, Tirkhohte 2-a kan hmuh hi ruah hmasa lo thlenna chu a ni a. Ruah hnuhnûng erawh chu tâwpna hun hma lawka Thlarau Thianghlim leihbuak a nih hunah a lo thleng ve thung ang.

Mi tam tak chuan hril lâwkna han tih hian “nakîna thil lo thleng tûrte lo puan lâwkna” ni angin an ngâi tlângpui thîn a. Chu chu a dik lo chuang hauh lo naa, mahse Bible-a kan hmuh zâwlneite hian an hun lâia mite kha an sualte sim tûrin an sâwm thîn bawk a ni tih hria ila. Petera’n thu a sawi pawh hian, a thu sawi lo ngâithlatute zînga tam tak chuan an sualzia inhriatna an lo nei ta a nih kha.

“Tin, chûng thu chu an hriatin an thinlunga chhun ang an lo ni ta a, Petera leh tirkoh dangte hnênah chuan, ‘Unaute u, engtin nge kan tih tak ang?’ an ti a” (*Tirh. 2:37*).

Petera’n a lo chhânna chu eng nge ni?

“Sim ula, in sual ngaihdam nân Isua Krista hmingin baptisma chang theuh rawh u; tichuan Thlarau Thianghlim thilthlâwnpêk chu in hmu ang. A thutiam kha nangni tân pawh, in fate tân pawh, hla taka mi zawng zawng tân pawh, Lalpa kan Pathianin a hnêna a koh apiangte tân a ni e” (*Tirh. 2:38, 39*) tih hi a ni.

Baptistu Johana kha simna thu hriltu zâwlnei a ni a. A thu hril ber kha Isua lo pian tûr thu ni mah se, sual siamna thu pawh a hril

tel tho bawk. “Sim rawh u, vâw ram chu a hnâi tawh e” (*Mat. 3:2*)
tiin a au thîn a nih kha.

Chutiang chuan Joela 2-a kan hmuh hril lâwkna hi chu nakîna
lo la thleng famkim tûr a ni a. Joela leh Petera te’n an lo puan ang
bawk khân tâwpna huna zâwlneite pawhin sual simna thu
puangin, mite hnênah Isua an kawhhmuh ang a, tâwpna huna
Pathian kohhrante chu Bible thutak hrethiam tûrin an kâihruai
dâwn a ni.

**Hêng thilmak tak lo thlengte an han hmuh hian, mi tam tak
chuan thil pângngâi ve rêngah an lo ngâi mai a. Tawng danga lo
tawng tate pawh zu rûi emaw an ti nghe nghe (Zu rûite hi tawng
dangin an tawng thîn rêng rêng em le?) An lo puh dân hi âwm
ang lo tak chu ni mah se, hetiang thu an sawi chhan hi eng nge
ni ang?**

THAWHLEHNI

December 15

Thlarau thilpêkte

Krista kohhran hi tha taka a kal zêl theih nân Pathian chuan a
rawngbâwlina tanpui tûrin thilpêk hrang hrang a lo pe a. Chûng
thilpêkte ziah chhuahna pawh chu hmun eng emaw zâtah kan
hmu nghe nghe. Thlarau thilpêk hrang hrang an ziahte pawh inang
tlâng tak chu ni hlawm mah se, danglam tlêm tlêm pawh a awm
tho bawk a. Chûng a inan lohna takte chu an intihfamkim tawwna
a ni hlauh zâwk a ni.

Rom 12:6–8	Ephesi 4:11
<i>hril lâwkna</i>	<i>tirhkohte</i>
<i>rawngbâwlina</i>	<i>zâwlneite</i>

zirtîr thiamna	chanchin tha hriltute
mite zilhhau theihna	kohhranho châwmtute
rorêl thiamna	zirtîrtute
tanpui theihna	
khawngaihna	
1 Korinth 12:8–10	1 Korinth 12:28
finna thu	tirhkohte
hriatna thu	<i>zâwlneite</i>
rinna	zirtîrtute
tihdam theihna	thilmak titute
thilmak tih theihna	tidamtute
<i>hril lâwkna</i>	tanpuitute
1 Korinth 12:8–10	1 Korinth 12:28
thlarau dik leh dik lo hriat theihna	rorêltute
tawng chi hrang hranga thu sawi theihna	tawng chi hrang hranga thu sawitute
tawng hriat lohte hrilhfiat theihna	

Ephesi 4:11–14 chhiar la. Eng vângin nge hêng thilpêkte hi Pathianin a kohhran hnênah a lo pêk? Hril lâwkna thilpêk hian kohhran tâna Pathianin ruahmanna a lo neihte chu engtiangin nge a hlen chhuah?

Thlarau lam thilpêk eng pawh hi pêk a nih chhan chu kohhranho châwm nân leh siam that nân a ni a, tin, a zavâi hian chanchin tha hril darhna hmanrua atâna hman vek tûr a ni bawk. Paula'n thlarau lam thilpêkte a ziah chhuahna hrang hrang paliahte hian hril lâwkna thilpêk (ani chuan "zâwlnei" tiin a sawi mai a) a tel zêl a. Chutih lâiin thilpêk dangte erawh chu hmun khatah chauh zêl a lang hlawm thung. Hetia hril lâwkna thilpêk a sawi tel zêl avâng hian hril lâwkna hi thlarau lam thilpêkte zînga a pawimawh ber pakhat a ni tiin kan sawi thei ang.

Zâwlneite nihna tlângpui lo sawi ila:

1. Zâwlneite chu Pathianin a kohte an ni (*1 Lalte 19:16, 19–21 leh Isaia 6 en la*). Anmahni hi chuan zâwlnei ni tlâkah pawh an inngâi lo tlângpui a, an kova Pathianin mawhphurhna a nghah pawh phur an zuam lo thîn hle. Nimahsela, a kotu an zah avângin an pawm mai thîn thung a ni.

2. Pathian chuan inlârna hmang te, mumang hmang te lehbenga a ri hriat theih aw hmang te'n anmahni a rawn be thîn a. A châng chuan nakîna thil lo la thleng tûrte pawh a lo hrilh lâwk thîn bawk. Tin, hnam thenkhatte emaw, mi thenkhatte emaw thil tawn mêk pawh a hriattîr châng pawh a awm thîn (*Daniela 2*).

3. Pathian Lehkhabu hian zâwlneite'n inlârna an hmuhlâia an taksa awm dân min hrilh a: tha leh chakna an nei lo va, tin, an thâwk pawh a tâwp rih châng pawh a awm fo bawk; chutih rual chuan, chakna thar pêk ni taa inhriatna pawh an nei bawk thîn (*Dan. 10:8–10, 18, 19*).

4. An thuchah dawnte chu kawng hrang hrang—tawngkahmang (*Tirh. 21:10–12*) te, a chana chang (*Ezekiel 4*) te leh lehkhathawn ziaak hmang (*Thupuan 2, 3*) te'n an sawi chhâwng

ve leh thîn a. Zâwlnei thenkhat chuan an thu sawi duh lo ziahsaktute pawh an nei bawh, entîr nân, Jeremia pawh khân amah puitu Baruka a nei a (*Jer. 36:1–4*).

5. Zâwlneite thuchah puan chu anmahni hmaa rawng lobâwl tawh zâwlneite thuchah puan nêh a inrem tûr a ni a, a chhan pawh Pathian chu amah leh amah a inkalh ngâi loh vâng a ni (*Isaia 8:20*).

6. An thuchah ken leh anmahni mi mal nunin nghawng aneihthe chuan Pathian hnên ata lo chhuah a ni tih a hriattîr ang (*Mat. 7:15–20*).

7. Setana chuan Pathianin hna a thawh rêng rêngin a lememaaw, a suak emaw lo siam chhuah ve a tum nghâl zêl thîn a. Chutiang chu hril lâwkna thilpêk chungchângah pawh hian a rawn ti leh chat rêng bawh. Tâwpna hunah chuan zâwlnei der, zâwlnei suak an lo la chhuah dân a ni (*Mat. 24:24, 2 Pet. 2:1*).

NILAINI

December 16

Tâwpna huna kohhran la bâng

Thupuan 12 hian indona ropui chanchin thui tak, vâna a lo chhuah atanga ni hnuhnûnga a lo lan chhuah dân tûr thlengin a lo târ lang vek a.

Thupuan 12:17 chhiar la. “Isua hriattîrna thu” chu eng nge ni? Thupuan 19:10 leh Thupuan 22:8, 9 pawh chhiar bawh ang che.

Thupuan 12:17-ah hian tâwpna huna lo chhuak tûr kohhran nihna pahnih pawimawh tak tak sawi lan a ni a. Chu kohhran chuan Thu Sâwm Pêk pawmin a zâwm ang a, tîn, “Isua hriattîrna thu” pawh a nei bawh ang. Isua hriattîrna thu a tih hi chu eng nge ni?

Bible lehlin thenkhatah chuan “Isua hriattîrna thu” tih hi ringtu kan nih anga Isua chanchin kan puan chhuahna leh kan rawngbâwlina leh chanchin tha kan hrilna hmanga amah kan târ lanna tia hrilhfiâh a ni a (*Thup. 19:10, NIV*: “Isua hriattîrna thu pawm”—Isua hi Kristiante’n mi dangte hnêna an hriattîr tûra chu a ni). Chutih lâiin, Bible lehlin dang thenkhatah erawh chuan amah Isua hian a kohhran ho hnênah hriattîrna thu a pe ti anga dah a ni ve thung a (*Thup. 19:10, GNT*: “Isua’n a lo puan chhuah thutak”—Isua hi hriattîrna thu neitu chu a ni). Eng pawh ni se, Grik tawnga ziah Thuthlung Tharah chuan a khawi pawh hi a dik thei ve ve a. Chuti a nih chuan, Johana’n a sawi awmzia hi eng ni ang?

Hêng kohhran la bâng nihna nia a sawi pahnihte hi kan khâikhin tawn a nih chuan, a thu inchheh dânah pawh a inang dún hle a ni tih kan hmu ang (kan Mizo Bible-ah âi chuan Grik tawnga ziah Bible-ah a la inang lehzual nghe nghe). “Pathian thupêkte” hi Pathianin a pêk a ni ang chiahin, “Isua hriattîrna thu” pawh hi Isua atanga lo chhuak a ni a. Chuti a nih chuan amah Isua ngei hi thu hriattîrtu chu a ni tihna a ni ang. Kohhran dik tak chu tute nge ni tih a târ lang a. Engtin maw a târ lan? E le, hril lâwkna thilpêk kal tlangin maw le.

A chhâna chu Thupuan 19:10-ah leh Thupuan 22:9-ah kan hmu a. Hêngahte hian “Isua hriattîrna thu” tih chu “hril lâwkna thlarau” a ni tih a Chiang hle. Thupuan ziaktu Johana hi zâwlnei niin, amah ngei hian “Isua hriattîrna thu” chu a lo entîr bawh.

Zâwlnei chu Pathianin a mite hnêna thu hriattîr duh a neihte hrilh tûra a koh a ni a, chu thu chu zilhhauna leh sual sim tûra sâwmna emaw, fuihna thu emaw, thil la thleng tûr emaw pawh a ni thei.

Thupuan 12:17 hian Isua'n mite'n a kohhran an lo hriat theih nân an hnêna hril lâwkna thilpêk a pêk thu a sawi a. A awmzia chu, Pathianin Thuthlung Hlui hun lâia Israel-te leh Juda-te hnêna zâwlnei a lo tîr thîn ang leh, Kristian hmasate hnêna tîrhkoh Paula tîrh a ni ang chiah khân, khawvêl chanchina a tâwp lam, ni hnuhnûng tia kan sawi mai thinah pawh zâwlnei an lo la chhuak ve leh dâwn tihna a ni.

Ellen G. White-i rawngbâwlina hi “hril lâwkna thilpêk” (Thup. 19:10) hnathawh lo lan chhuahna a ni ngei a ni tih lantîrtu tûr eng finfiahna nge i lo hmuh ve tawh le?

NINGANI

December 17

Tûnlâi huna zâwlneite

Tûnlâi huna ringtu tam zâwk hian hmâsâng Bible hun lâia zâwlneite kha chu an ring tlângpui ang a. Nimahsela, anni ang kha tûnlâi hunah hian an awm ve theiin an ring hlawm em? Joela 2:28–31-ah chuan tâwpna huna hril lâwkna thilpêk a lo lan chhuah ve leh tûr thu kan hmu a. Chu thilpêk chu eng ang nge ni ang?

Tirhkohte 2:36–42 chhiar la. Pentikos nia Petera thuchah laimu ber chu eng nge ni? A thu sawi lo ngâithlatute khân engtîn nge an lo chhân?

Pentikos nia (A.D. 31) Thlarau Thianghlim leih buak a ni kha tâwpna huna Thlarau Thianghlim leibuak a nih huna thil lo thlen dân tûr entîrna tha tak a ni a, chutih hunah chuan Pentikos nia âi khân a nasa zâwk dân nghe nghe lehngâl bawk. Pentikos ni khân Isua an châwisâng a, an sual avânga inçhîrin an sim a, Pathian hna thawk tûra inpeihin thuam an ni bawk. Petera’n Isua Krista châwisâng taka thu a hril khân Thlarau Thianghlimin hna a rawn thawk zui a, mi 3,000 zetin an sualte simin baptisma an lo chang ta a nih kha. He Thlarau Thianghlim malsâwm “ruah hmasa” hian chi hlu tak a lo tuh bawk a. Chu a chi tuh chu Kohhran hi niin, kohhran chu Isua Krista hmangaihna nunpuitu leh mi dangte hnêna pe chhâwng vetu ringtute intêl khâwmna niin, a lo kal lehna thu an tângaupui pah zêl bawk thîn a ni.

Ruah hmasa kha “chi hlu tak ti-tiaktu tûra pêk a ni angin, ‘ruah hnuhnûng’ pawh hi chumi rah seng hun dân hnaihah chuan pêk ve leh a ni dân a.” —Ellen G. White, *Indona Ropui*, p. 611. Tawngkam dangin lo sawi ta ila, tûnlâi huna hril lâwkna thilpêk—ruah hnuhnûng—lo thlen dân tûr chu Pentikos nia ruah hmasa lo thlen dân ang deuh bawk kha a ni leh ang.

Joela 2:28–31-a kan lo hmuh tawh ang khân, tâwpna huna hril lâwkna thilpêk lo thleng tûr chu tângvâlthe leh putarte, hmeichhiate leh mipate’n an chang ang a. Pathian chuan Thlarau Thianghlimin a thlante kal tlangin thu a sawi dân a ni. Thlarau Thianghlimin tâwpna hun atâna thu puang chhuak tûra a thlante rêng rêng chuan Isua an châwisâng ang a, mite chu an sualte sim tûrin an hrilh ang a, he leia Pathian hna thawk zo thei tûrin a buatsaih bawk ang. Hêng thil pawimawh tak tak pathumte hi Ellen G. White-i pawh khân a lo ti vek a. A dam chhûng zawng khân—a

thu sawiah a ni emaw, a thu ziaakah a ni emaw—Isua leh Pathian Lehkhabu (Bible) a châwisâng êm êm thîn. Seventh-day Adventist-te chauh ni lovin, mi dangte pawh thinlung taka an sualte sim tûrin a hrilh thîn a; boralte chhandam hna thawh kawnga Pathian thawhpuitute ni tûrin sâwm thîn bawh.

Ellen G. White-i rawngbâwlina kal tlanga thilpêk ropui tak kan dawn hi engtiang takin nge i lo ngaihhluta i lo tangkâipui ve tawh thîn le?

ZIRTAWPNI

December 18

Pathian rawngbâwl nân chauh a ni

Ephesi 4-ah chuan thlarau lam thilpêkte pêk a nih chhan ber chu ringtute'n Pathian rawngbâwl hna an thawh theih nân a nih thu Paula'n a sawi a. Chu ngei chu Ellen G. Whitei rawngbâwlina pawhin thupui bera a neih thîn a ni. Pathian awmpuina changa a dawn thuchah hrang hrangte hian ringtute'n Pathian nên inlaichînna thûk zâwk an lo neih theih nân a tanpui thîn a; tin, chu hmangaihna chu mi dangte hnênah pawh pe chhâwng ve tûrin a fuih thîn bawh.

“Kristian nia inchohâlthe zîngah rau rau pawh Seventh-day Adventist-te chu khawvêl hmaa Krista châwisâng nasa bertu an ni tûr a ni. Vântirhko pathumna thuchah hian Sabbath thu dik puang chhuak tûrin min hrilh a. He thu hi, he thuchaha inbilh tel thil dang zawng zawng nên puan chhuah vek tûr niin, a laimu leh pawimawh ber ni bawh Krista Isua hi kan puan hmaih tûr a ni lo. Krawsah khân khawngaihna leh thutak a lo intâwk a, felna leh remna pawh a infâwp tawn bawh. Mi sual chu Kalvari thlîr tûra hrilh tûr a ni a; naupang tê-in rinna mâwlmang tak a neih ang hi

neiin, Chhandamtu thil tha tihte chu a rin chhan ang a, a felna chu ama felnaah lo pawmin, a khawngaihna chu a ring ngei bawk tûr a ni.”—*Gospel Workers*, pp. 156, 157.

Tin, ringtu tinte chu Pathian chhandamna hna thawhnaa tel theuh tûr an nih thu pawh a sawi bawk a. “Lalpa chuan kan kohhran member-te hi tûna an thawh dân ang âia nasa zâwk daiha thawk tûrin a phût a ni” a ti.— *Evangelism*, p. 113.

“Lalpa hna kan thawhna kawngah hian tu mah zawmthaw kan awm tûr a ni lo. Mi chi hrang hrangte hi mihring mantu theuh kan nih angin kan thawk ho tûr a ni a. Mite chu khawvêl sua na ata chhanchhuakin, Krista hmangaih chhandamna thianglim takah chuan i hruai lût zêl ang u.”—*Evangelism*, p. 115. Amah Ellen G. White-i ngei pawh hi kum 1880 chho vêl khân Europe ramah-ah missionary-in a lo awm ve reng tawh thîn a; tin, kum 1890 chho vêlah khân Australia ramah a lo awm tawh thîn bawk.

Tâwpna huna Pathian mite chuan Pathianin amah pawm tûr leh, a chhandama thu hril darh tûra thu a pêk chu an zawm avângin an lakah Setana a “thinur” hle a. Anni hi tâwpna hun atâna thuchah nei, zâwlnei kaihhruaina dawng, leh tâwpna huna thil thlengte awmzia hrethiama Isua zuitute chu a ni. “Lalpa chuan kan hma leh kan vêla hlauhawm awmte chu min hmuhtîr tawh a. Hril lâwkna thlarau hmanrua hmangin khawvêl sala mantu tûr bumna thute pawh lo pho lang vek tawh bawkin, a mite hnênah, ‘Hei hi kawng chu a ni, hetah hian kal rawh u’ [Isaiah 30:21] tiin a hrilh a. Ka lehkhabu ziah, *Indona Ropui* hian Setana bumna thu hrang hrangte chu a hâi lang vek a ni.”—Ellen G. White, manuscript 31, 1890.

Satana chu miten Isua hnêna an nun an hlan hian a thinur êm êm thîn a, Pathianin a thu puan chhuah nâna a mi hman pawhin rin loh a hlawh theih nân a tih theih ang apiang tih a tum thîn

bawk. Ellen G. White-i'n hril lâwkna thilpêk a kawl hi mite'n tûnlâi hun atân "pawimawhna nei tawh lo" tia an lo ngaih theih nân kawng hrang hrangin tan a la thîn a. A lehkhate hi kan tûnlâi hun nêna inhlat taka a ziate a lo ni ve ngei bawk si. Tin, a hril lâwkna thu puante hi mite'n an rinhlêlha, zâwlnei dera an ngaih theih nân nasa takin a bei reng bawk a. Mahse, Ellen G. White-i thuziate hian pawimawhna a nei lo ni anga mi a ngaihtîr dân kawng hlawhtling ber erawh chu chhiar lo tûra tûnlâi chhuante a hmin ta deuh duak hi a ni âwm e.

Zau zâwka zir duh tân, he website, <https://whiteestate.org/abs/12> tlawh theih a ni e.

Zirlâi 13

December 19–25

Zâwlneite Thu Atanga Malsâwmna Kan Dawnte

SABBATH CHAWHNU

Chhiar tûrte: *1 Kor. 2:2; Joh. 1:1–5; 2 Tim. 3:16, 17; 2 Tim. 4:1–5; Isaia 40:1–5; Joh. 17:20–23; 1 Kor. 1:10–13.*

Châng vawn: “Pathian Lehkha Thu zawng zawng hi Pathian thâwk khuma pêk a ni a, zirtîr kawngah te, thiam loh chantîr kawngah te, zilh kawngah te, felna zirtîr kawngah te a sâwt bawk a ni; Pathian mi chu hna tha tinrêng thawk tura kim taka inthuaamin a famkim theih nân” (*2 Timothea 3:16, 17*).

Pathian hian amah ring mâwl tawp mai tûrin min ti ngâi lo.
A awm ngei a ni tih kan hriat theihna tûr thil tam tak a awm a. Thilsiamte chauh pawh hian, suala kum 6,000 vêl zet an awm hnuah pawh Pathian thiltihtheihzia leh a thilsiamte ropuizia bâkah (James Webb Space Telescope atanga an lâk

thlâlâkte en la), hmangaihnaa khat a nihzia pawh chiang takin an lantîr a nih hi.

Hei lo pawh hi thil dang a la awm. Petera chuan ama hova tlâng thianghlîma an awm lâiin, vân atanga lo chhuak âw chu an hriat thu a sawi a. Chumi hnuah pawh chuan hril lâwkna thu chiang lehzuâl kan neih thu sawiin, “chu chu khua a lo vâ a, in thîlunga vârpah arsi a lo chhuah hma loh zawng hmun thim chhun êngtu in ngaihsak anga in ngaihsak chuan in ti tha ang” (2 Pet. 1:18, 19) tiin a lo ziaik bawk. Petera ang hian kan beng ngei hian Pathian âw chu kan lo hre ve kher lo a ni thei e; nimahsela, “hril lâwkna thu chiang lehzuâl” chu kan nei ve tho si a ni.

Pathian chuan a zâwlneite—Bible-a thuziak awmte leh awm ve lêm lote pawh—kal tlingin kan hnênah thu a lo sawi tawh a. Kan hnênah thu a lo sawi ngei a ni tih hi a va chiang êm! Zawhna pawimawh tak kan inzawh tûr ni ta chu: Hêng thute hi pawm tûrin kan lo inhawng em? tih hi a ni.

Pathian mite chanchin kal tawhte kha thlîr kîr ila, mi tam tak chu pawm tûrin an inhawng miah lo tih a chiang a. Keini hi chuan, Pathian khawngaihna azârah, an lo tih sual ang khân i ti sual ve lul lo ang u.

SUNDAY

December 20

Hril lâwkna thu chuan Krista a châwisâng

Hril lâwkna thu hi Pathianin a mite arawn biak pawhna hmanraw pawimawh tak a ni a, chu bâkah, amah nêna min thlun zawmtu ni bawk. Chutiang chu a nih avângin hmeichhe (Pathian kohhran) laka Setana (drakon) a thinur êm êm mai pawh kha a mak vak lo rêng a, a thinur êm avâng chuan a thlah la awm chhunte do tûrin a chhuak ta nghe nghe a ni (*Thup. 12:17 en la*).

He hmeichhe thlah la awm chhunte hriat theihna tûr chhinchhiahna pawimawh tak takte chu eng nge ni? Pathian thupêkte an zâwm a, Isua hriattîrna thu an nei bawk. Thupuan 19:10 kan chhiar chuan, he hriattîrna thu hi “hril lâwkna thlarau” a ni tih kan hria.

1 Korinth 2:2 leh Galatia 6:14 chhiar la. Paula’n a dam chhan leh Pathian rawng a bâwl chhan ber nia a sawi chu eng nge ni?

Tirhkohte’n Isua an pawm chhan kha anmahni ngeiin an tawn hriat a nih bâkah, hun hrang hranga rawngbâwl zâwlneite leh mi fel tak takte hriattîrna thu an pawm vâng a ni. Kristiante hian Thuthlung Thar mai ni lovin, Thuthlung Hlui lamah pawh Isua chanchin sawina thu kan nei tam hle a: Thuthlung Hlui lehkhIBUTE hian Chhandamtu lo kal tûr chu min kawhmmuhin, Thuthlung Thar lehkhIBUTE hian Isua kha Chhandamtu lo kal tûra chu a ni tih min hriattîr bawk. Hêng zawnz zawnz hi a ring duh tân chuan rin chhan tûr tling vek a ni a. “Pathian thiltum chu mihringte hian Pathian leh a Fapa thiltihtheihna leh, Thlarau Thianghlim hnathawh lo rin theihna hun tha nei vek se tih hi a ni.”—Ellen G. White, *The Spirit of Prophecy*, vol. 3, p. 182.

Chhandamna thlen thei rinna tih hi a taka finfiah theih loh, rilrua pawm mai tûr chi a nihna lâi pawh a awm a. Ngaihtuahna fîm tak hman âi mahin, thinlunga a thawh dân lo ngaihchân mai a pawimawh zâwk. A awmzia chu, kan thinlung kan hawn loh na na na chuan, kan rilru pawh kan khâr ve chhawm mai bawk dân tihna a ni.

Johana 1:1–5 chhiar la. Hêng Bible chângte’n Isua nihna min hrilh chu eng nge ni?

Isua, Pathian Thu, khawvêl siam a nih hma pawha lo awm tawh chu tisaah lo changin, kan zîngah a lo chêng ve ta a nih chuan, Pathianin a zâwlneite hmanga min lo pêk thute emaw, thuchahte emaw laimu ber a ni tihna a ni a. Hetih rual hian, Isua chanchin Chiang taka lo sawi ve lêm lotu zâwlneite pawh kha Thlarau Thianghlim thâwk khum an ni ve tho tih erawh hria ila.

Vân thengreng zauzia leh, chuta thil awm zawng zawngte chu ngaihtuah la, tin, chûngte siamtu Isua chu kan tâna lo thi kha a ni tih pawh ngaihtuah bawh ang che. Chu chuan eng beiseina ropui tak nge a pêk che?

THAWHTANNI

December 21

Hril lâwkna thute’n Bible an nemnghet

A nihna takah chuan Bible hi hril lâwkna thilpêk kal tlanga Thlarau Thianghlim kutchhuak a ni a. 2 Petera 1:21 chuan heti hian Pathianin a zâwlneite a hman dân a lo sawi: “Thu hril lâwk rêng rêng hi mihring thua chhuak a ni ngâi si lo a, miten Thlarau Thianghlim tirhin Pathian hnên ata an sawi zâwk thîn a ni.”

2 Timothea 3:16, 17 chhiar la. He lâi thu hian engtin nge Pathian Lehkhabu thuneihna leh thâwk khum a nih dân a sawi?

Bible hi awm ta lo se, khawvêl sual taka thil tha lo leh hlauhawm chi hrang hrang awmte hi a pawmpelh dân kawng kan hre miah dân lo tihna a ni a, boral mai loh chu hmabâk kan nei lo ang. Tûnah chuan hmun tinah Bible hmuh tûr a awm tawh a, lehkhabu ang mai bâkah, computer leh cellphoneahte pawh a duh tâna hmeh chhuah mai theih tûrin dah a ni ta bawh. Hetiang hi tûn hma chuan a ni ngâi hauh lo va, entîr nân, Isua hun lâia chhiar tûr an neih awm chhun chu Thuthlung Hlui bu zial chauh niin, chu pawh puithiamte emaw, Juda sakhaw zirtîrtute (rabbis) emaw chauhin an chhiar thei. Mi pângngâi ve tân chuan chhiar ve theih loh tluk a ni a. Chutiang chuan, Pathian atanga chhuak thute hi a lo hlu êm êm thîn a ni.

Luka 24:27 chhiar la. Isua’n thlân atanga a thawh leh hnua zirtîr beidawng tak tak pahnihte’n a hnathawh an lo hriatthiam theih nâna a tanpui dân chu eng nge ni?

Isua, zâwlnei ropui ber—amah chauh Thu nia—chuan Pathian Lehkhabu hi a châwisâng hle a (*Joh. 7:38*). Hril lâwkna thilpêkin malsâwmna a thlente zînga a hlu ber pakhat pawh Bible a rawn nemghet hi a ni.

“Pathian aw nia Pathian Lehkhabu Thianghlim pawmte leh, a zirtîrna thute zawm duhte chuan ni tin zirin, ni tin thlarau lama phûrna leh thiltihtheihna an dawng thar ziah thîn tûr a ni a. Chûngte chu Thlarau Thianghlim thilpêk hmangin ringtu dik takte hnênah pêk a ni thîn.”—Ellen G. White, in *Signs of the Times*, March 8, 1910. Hril lâwkna thilpêk dik tak chuan Pathian

Lehkhabu a châwisâng thîn a. Mite chu an rinna leh an thiltih tehfung awm chhuna Pathian Thu hmang tûrin a hrilh thîn bawk.

Isua'n tu nge a nih tih a hriattîr hmaa Pathian Lehkhabin a sawi a kawhhmuh hmasak phawt chhan hi eng nge ni? Hei hian kan rinna inngahna chu Pathian Lehkhabu a ni tûr a ni tih engtin nge min hrilh?

THAWHLEHNI

December 22

Hril lâwkna hi Pathian thutak puang chhuaktu a ni

Mi thiam thenkhat chuan khawvêlah hian Kristian kohhran pâwl 45,000 âia tam mah a awm niin an sawi. Isua Krista zirtîrnaa intan sakhua ni si, heti taka tam rin dân leh pawm dân hrang hrang a lo piang chhuak ta mai hi engti zia nge ni ngâi le? A chhan chu hun lo inher chho zêlah Pathian Lehkhabu zirtîrna hrilhfiah dân inang lo tak tak a lo chhuah vâng a ni. Hêng kohhran hrang hrangte zirtîrna hi a dik theuh thei lo hrim hrim a, dik theuh chu sawi loh, an zirtîr dân inkalh tak tak pawh a tam mai.

A tîr atang rênga (*Gen. 2:16, 17; Gen. 3:1–5 en la*) Setana'n Pathian thutak atanga mihringte a hruai pênna kawng langsâr tak pakhat chu thu dik leh dâwt thu thliar hrang thei lo tûra an rilru tihbuaisak a ni. Evi leh Adama te a bum tuma a lo tih ang khân thu dik eng eng emaw chu dâwt thu nêh a chawhpawlh a, chumi hmang chuan a thu hnuaiah mi tam tak a hruai lût leh nge nge thîn. Hmân ata tawh Pathian mi tam tak a lo hruai pêng tawh thîn a (*2 Chron. 36:14–16*). Isua meuh pawh kha hruai pên a lo tum tawh bawk (*Mat. 4:1–11*). Nimahsela, Isua chuan a thlêmnate chu Pathian Lehkhabu thu nêh a lo hmachhawn a, “Tih zia a ni asin” (*Mat. 4:4, NKJV*) tiin a lo chhâng thla zêl a nih kha.

2 Timothea 4:1–5 chhiar la. Paula’n Pathian Thu chungchâng Timothea thurâwn pawimawh tak a pêk chu eng nge ni? Enga ti nge Timothea hi thil lo la thleng tûr atân thlarau lama lo inpeih sa tûrin a duh êm êm mai le?

Paula hian thui tak thlîrin, mi tam takin Pathian Thu an ngainat lohva, a zirtîrna thu pawh an zawm peih miah loh hun tûr a la thleng dâwn a ni tih a lo hmu lâwk vek a. Anmahni hriat duhzâwng thilte leh thiam taka phuahchawp thawnthute sawitu tûr thlarau lam zirtîrtute chu an pan thîn zâwk ang. Chûng mite chuan anmahni’n an zawn ngei dâwt thute chu an lo âwih tak tak theih nân Pathianin a hnênah inbumna chak tak a la thlentîr dâwn a. “Tin, chumi avâng chuan, dâwt thu an âwih theih nân Pathianin an hnênah inbumna chak tak a thlentîr ang a, thutak âwih duh lova, fel lohna lâwm zâwk tlattute chu thiam loh chantîr an nih theih nân” (2 *Thes.* 2:11, 12, *NKJV*).

Hetih lâi hian, thutak pawm tûra inhawngte hnênah erawh chuan Isua’n thutak hriattîr a tiam ve thung a (*Joh.* 8:32). Hril lâwkna thilpêk hi thutak leh dâwt thu, thim leh êng kan thliar hrang theih nâna Pathianin min lo pêk a ni.

Kawng khatah chuan, hêng kohhran pâwl hrang hrang inang lo tak tak awm kârah pawh hian awlsam te-in thutak chu kan hre thei tho mai. Ni sarih ni Sabbath serh hi i bânsan dâwn lo a nih chuan duh thlan tûr i neih zaa 99.5 chet chu i hnâwl sa tawh reng tihna a ni a. Eng vângin maw? E le, kohhran dang zawng zawngte tih theih deuhthaw hi chuan thupêk palina hi serh ve hek lo!

Tin, mitthite chu an thih rual rualin Isua hnêna awm tûrin vânah an chho nghâl emaw, tûnah hian hremhnunah kâng mêkin,

chutiang chuan chatuanin an kâng chawrh chawrh mai dâwn tawh a ni tih i ring dâwn lo a nih chuan eng kohhranah nge i awm ang?

Duh thlan tûra i neih zaa 99.5 chu hnâwlin, zaa .5 chiah i nei ta a.

Seventh-day Adventist Kohhran lo chu thlan tûr dang i nei tawh dâwn em ni?

NILAINI

December 23

Hril lâwkna chuan Pathian mite a thlamuan thîn

Matthaia 11:28, 29 chhiar la. Isua'n ti tûra min hrilh chu eng nge ni a? A hnên pantu apiangte hnêna pêk a tiam chu eng nge ni?

Pathian chuan mihringte thatna tûr a ngaihtuah êm êm thîn. Evi leh Adama te a siam hma hauh khân an pahniha nuam an tih êm êm tûr chênna hmun tha famkim a lo siamsak sa diam a (*Genesis 1*). Nuam tak leh hlim taka an awm theih nâna an mamawh engkim a pe vek baw. Khatia sua an tîuk tâk hnu pawh khân anmahni zawngin a lo kal leh nghâl tho a (*Gen. 3:9*), an Chhandamtu lo la kal tûr thu hrilhin (*Gen. 3:15*), an saruak khuh nân savun kawrfual a siamsak baw (*Gen. 3:21*). Chutiang chuan, a mihring siamte thatna tûr thil a lo ti nasa hle a ni.

Hril lâwkna thilpêkin a thlen malsâwmna hrang hrang zînga hriat hmaih hlawh ber chu hmân ata tawh vawiin thlenga Pathian mite tân malsâwmna hnâr leh anmahni tihharh thar leh thîntu a nihna hi a ni âwm e.

Isaia 40:1–5 chhiar la. Hrehawm tuar mêk a mite tâna Pathianin thuchah a pêk chu eng nge ni? He thu hi engtin nge keini tûnlâi huna mite hian kan lo tangkâipui ve theih ang?

Juda-te hian, anmahni lo hrem tawh mah se, a hlamchhiah hlen dâwn lo tih hria se a duh a. Chu vângin, Isaia hnênah pawh hian a mi rilru na tak takte hnêna sawi tûr fuihna thu chu a pe mâwl deuh tawp ringawt rêng rêng lo. Engtin nge chiah nge hriattîr tûr tih nên lam a hrih vek a—lainatna, hmangaihna leh ngaihsakna nasa tak nên a hriattîr ang. Pathian chuan he thlamuanna thu hian a mite thinlung thleng phâk ngei se a ti êm êm a. Chûng thlamuanna thuchahte chu Isaia lehkhabu hmun hrang hrangah hian sawi nawn fo a ni nghe nghe (*Isaia 12:1, Isaia 49:13, Isaia 51:3, leh a dangte*).

Tirhkoh Paula chuan Krista Isuaa Pathian tih taka nun tumte chuan tihduhdahna nasa tak an la tawh tûr thu a lo sawi a (*2 Tim. 3:12*). Kan hma lawka hun harsa tak lo thleng tûrah pawh hian thlamunna leh beiseina thu kan mamawh ngei dâwn. Hril lâwkna thu hi Pathianin a mite lam tûra Isua a kal hmaa anmahni hnem nân leh tihchak nâna hmanrua a hman tûr chu a ni.

I nuna eng lâiahte khân nge thlamuanna leh beiseina thu hriat i mamawh? Pathianin min thlamuan hnua ti tûra mi a tanpuina tûr chu eng nge ni? (*2 Kor. 1:3, 4*).

Hril lâwkna thu chuan Krista taksa a tipumkhat

Johana 17:20–23 leh 1 Korinth 1:10–13 chhiar la. Hêng Pathian Lehkha thu pahnihte hian engti tûrin nge ringtute an sâwm?

Isua khân kraws a hnaih telh telh lâi khân a thinlung luah rengtu thil pakhat a awm tlat a. Amah zuitu zawng zawngte chu hmangaihna, thil tih tum leh thil tiha amah leh a Pa pumkhat an ni zêl anga pumkhat an lo nih ve a duh a ni. Isua'n nei tûra a duhsak êm êm inpumkhatna hi inan tlân thapna, Mizovin “arpui mei ang that” kan tih ang hi a ni lêm lo. A lo kîr leh hma ngeia lo thleng tûr thu pawimawh tak a sawi a—tobul leh lo chawr chhuahna hmun inang lo tak tak, hnam hrang hrang leh thil thlîr dân, rilru sùkhlêk pawh inang lo êm êmte chu Thlarau Thianghlim thiltihtheihna azârah, amahah leh a Paa an lo inpumkhat vek a duh êm êm a ni. Tirhkoh Paula pawhin rilru hmun khat pu a, thu khat vaw tlâng a, thu thuhmun sawi a, an zîngah inthenna rêng awmtîr lo tûra Korinth khaw mite a ngen pawh khân he thu tho hi tan chhanah a rawn hmang ve leh a (*1 Kor. 1:10*). Hril lâwnain a phuar khâwm inpumkhatna chu eng vângin nge neih a pawimawh êm em le?

Isua kha “Nang, ka Pa, keimaha i awm ang leh kei pawh nangmaha ka awm ang bawh ang hian an zain pumkhat nihtîr la; nanging kei mi tîr tih khawvêlin an rin theih nân anni pawh keimahniah pumkhatin awmtîr ang che” (*Joh. 17:21, NKJV*) tiin a lo tawngtâi a.

Pathianin a duh ber chu mi zawng zawng chhandama an lo awm vek a ni a; nimahsela, chhandama an awm theih nân chuan

Isua an rin leh, ani chu khawvêl chhandam tûra Pathianin a rawn tîrh a ni tîh an rin phawt a tûl thung. Mi chi hrang hrang inang lo tak takte'n an Lalpa leh Chhandamtua Isua an pawm a, an inhmangaih tlân a, mahni hmasialna awm miah lova rawng an inbâwl tawnsak theuh hunah khawvêl hian Isua chu nia a insawi Pathian Fapa a ni ngei a ni tîh an lo ring tawh ang. Isua'n lo nei se a tîh êm êm inpumkhatna hi tum tha tak nei leh thiltitheî êm êm ni baw k a ni a. Nimahsela, vânduaithlâk takin, a tîr atang rêng khân Setana leh a tîrhkohte chuan tîhphel tumin tan an la nasa hle thîn a nih kha. Entîr nân, Tîrhkohte 6:1 hi chhiar mah teh. Khami atang khân Kristian kohhranah inthen darhna a lo awm chho chhunzawm ta zêl a nih hi!

He inpumkhatna hi Thlarau Thianghlimin kohhranho hnêna thilpêk hrang hrang a pête hmanga a thlentîr a ni a. Ephesi 4:11–15 kan chhiar chuan hêng Thlarau Thianghlim thilpêkte hi “rinna leh Pathian Fapa hriatna kawngah chuan thu khat vua a, puitling a, Krista famkimna lenzia tluka kan zaa kan lo awm hma loh zawng” (*Eph. 4:13, NKJV*) ringtute tichak leh tifamkimtu atân pêk a ni tîh kan hmu. Thlarau Thianghlim thilpêkte zînga pawimawh ber pakhat hril lâwkna thilpêk hi Pathian mite pumkhata an lo awm theih nâna thil neih tûl tak a ni a. A bîk takin Isua lo kal lehna a hnaih tawh baw k si avângin Lalpa Isua Krista an lo rin a, chhandama an awm theih nân (*Tîrh. 16:31*) phei chuan a tûl lehzuall hle.

Seventh-day Adventist Kohhran hi Protestant kohhrante zîngah chuan hnam leh chi hrang hrang inpawlhsawp nasatna ber pakhat a ni maithei. Chutah tak chuan engtîn nge mite'n Isua an lo rin phah theih nân kan zîngah inpumkhatna kan lan chhuahtîr theih ang? Chu kan inpumkhat chu eng thilin nge tiderthâwnga tichhe hial thei?

Han tan tha leh teh

Kum eng emaw ti liam ta khân Kellogg company chuan an thil siam (breakfast cereal) fakna tûrin video clip tâwi tê an siam a. An thil siam lei thîn, mahse, mi dangte thil siam leisan tawhtute hîp lêt leh nân tiin, an thil siam chu “vawî khat tal han tem chhin leh tûrin” an sâwm a. He an tawngkam hman hi Seventh-day Adventist, Bible leh Ellen G. White-i *chungchâng* zirna atâna hun tam tak lo sêng tawh, Bible leh Pi White-i thuziakte chhiar nân erawh hun sêng tlêm êm êm lawi site tân pawh lo tangkâipui theih hle tûr a ni ang em? Ellen G. White-i chungchâng zir hona an buatsaih fo thîn a, chûngahte i tel ve a nih chuan a nun leh a rawngbâwlina chanchin bengvârthlâk tak tak i va hriat belh ngei ang. Amaherawhchu, nangmah ngeiin i “tem” (a thuziakte i chhiar) ve a nih loh chuan a thuchah kente’n malsâwmna an pây hi a hlutzia i hrethiam tak tak thei dâwn lo va, chu bâkah a takin i lo chang ve thei hek lo ang. A thuziakte chhiar thîn, chutah pawh a ziah lâi hun leh hmun, a ziah chhante ngaihtuah tel chung a chhiarte chauhin Pathianin kan hnêna a lo pêk zâwlnei thuchahte hi a hlutzia an hrethiam thei dâwn a ni.

Tûn kuartar chhûng zawnga kan zir tâk ang khân Ellen G. White-i thuziakte hian Bible thutakah min phunin Pathian nê min inzawmtîr a. Pathian hnên ata a dawn thuchah hrang hrangte han chhiar hian malsâwmna tam tak kan chhar chhuak thei.

Hmân deuh khân Roger Dudley leh Des Cummings, Jr., te’n zir chianna an lo nei tawh a, an thil hmuhchhuah pawh a ngaihnaawmin a bengvârthlâk hle nghe nghe. Ellen G. Whitei thuziak chhiar thînte chuan chhiar ve ngâi lote âiin Isua nêna inlaichînna thûk zâwk an nei tlângpui a; tin, chhandam nih inhriatna, chhûng inkhâwm leh mi dangte hnêna Isua chanchin

hrilh ve tûl tihna rilru pawh an nei deuh zêl bawh. Heti hian an sawi a: “Hetiang rênga thutlûkna felfâi leh Chiang hi zir chianna hrang hrang kan neih tawhah kan la nei ngâi lo. Kohhran than dân chungchâng zir chianna kan neiah, mi mal rilru sùkthlêk emaw, thil tih thîn emaw chungchâng *zawhna hrang hrang kan siamte* atanga kan hmuh chhuah chu: kohhran member, Ellen G. White-i thuziak ngun taka zir thînte chu a châng châng chauha chhiar thînte emaw, chhiar ngâi miah lohte emaw âiin thlarau nunah an sâng zâwk tlângpui a. . . . A awmzia chu, Ellen White-i thuziakte chhiar thîna hian Kristian nun leh rawngbâwlina kawngah a tha zâwngin nghawng a nei tihna a ni.” —Dudley and Cummings, “Who Reads Ellen White?” in *Ministry*, October 1982, p. 12.

Tûn kuartar chhûng khân Pathian chuan a zâwlneite hmangin kan hnêna a sawi duhte a rawn sawi thîn tih kan lo hre ta a. An thuchah puante chuan Pathian nên min inzawmtîr bâkah, mihring nun pêng hrang hrang, a bîk takin Isuaa awm chhandamna thutiam nêna inzawm chungchângah phei chuan rah tha leh thianghlîm tak tak a chhuah thîn bawh: “Aw LALPA thatzia chu tem chhin the rêng u” (*Sam 34:8*). Tin, Pathian thutak hril darh a, mite nun siam tha a, thil tha ti leh mi dangte rawngbâwlsak tûrin min sâwm bawh a. Hei hi Isua lo kal lehna kan lo nghah paha kan lo tih ve tûr chanchin tha puan darh hna thawk tûra kan lo inbuatsaihna kawng pawimawh tak a ni.

Zau zâwk zir duh tân, he website, <https://whiteestate.org/absg/13>. hi tlawh theih a ni e.

MORNING WATCH
October, 2026

1.	Thursday	Ephesi	5:18
2.	Friday	Luka	22:15
3.	Saturday	Luka	2:11
4.	Sunday	1 Johana	5:11
5.	Monday	Sam	16:11
6.	Tuesday	Sam	25:12
7.	Wednesday	Sam	18:2
8.	Thursday	Johana	6:14
9.	Friday	1 Johana	3:5
10.	Saturday	Thupuan	5:13
11.	Sunday	Ephesi	2:8
12.	Monday	1 Chronicles	2:2
13.	Tuesday	1 Korinth	1:24
14.	Wednesday	Matthaia	2:11
15.	Thursday	Tirhkohte	4:11
16.	Friday	Matthaia	4:23
17.	Saturday	Johana	5:40
18.	Sunday	Isaia	46:4
19.	Monday	Sam	73:24
20.	Tuesday	1 Johana	4:20
21.	Wednesday	1 Petera	1:18,19
22.	Thursday	Thupuan	2:1
23.	Friday	Luka	4:8
24.	Saturday	Johana	8:2
25.	Sunday	Johana	17:3
26.	Monday	Johana	11:48
27.	Tuesday	Jakoba	1:17
28.	Wednesday	Johana	1:18
29.	Thursday	Matthaia	16:38
30.	Friday	1 Johana	1:9
31.	Saturday	Johana	1:17

MORNING WATCH
November, 2026

1.	Sunday	Luka	4:15
2.	Monday	Matthaia	16:18
3.	Tuesday	Zakaria	10:1
4.	Wednesday	Luka	4:18
5.	Thursday	Johana	8:46
6.	Friday	Isaia	53:3
7.	Saturday	Isaia	42:4
8.	Sunday	Luka	18:7
9.	Monday	Kolossa	1:17
10.	Tuesday	Marka	6:31
11.	Wednesday	Hebrai	11:27
12.	Thursday	Matthaia	25:6
13.	Friday	Matthaia	4:16
14.	Saturday	Hebrai	3:4
15.	Sunday	Johana	5:23
16.	Monday	Deuteronomy	1:17
17.	Tuesday	Hebrai	4:15
18.	Wednesday	Thufingte	17:3
19.	Thursday	Malakia	3:17
20.	Friday	Johana	13:14
21.	Saturday	1 Korinth	1:19
22.	Sunday	Sam	103:13
23.	Monday	Matthaia	26:39
24.	Tuesday	Marka	9:22
25.	Wednesday	Zakaria	2:8
26.	Thursday	Matthaia	12:8
27.	Friday	Sam	147:5
28.	Saturday	Numbers	24:5,6
29.	Sunday	1 Johana	1:5
30.	Monday	Thupuan	15:3

MORNING WATCH
December, 2026

1.	Tuesday	1 Johana	3:3
2.	Wednesday	Genesis	16:13
3.	Thursday	Johana	1:10
4.	Friday	Numbers	21:9
5.	Saturday	2 Korinth	8:9
6.	Sunday	Johana	10:30
7.	Monday	Ephesi	2:20
8.	Tuesday	1 Petera	5:10
9.	Wednesday	Johana	17:24
10.	Thursday	1 Petera	2:6
11.	Friday	Thupuan	22:17
12.	Saturday	Johana	6:63
13.	Sunday	Thufingte	15:3
14.	Monday	1 Johana	2:2
15.	Tuesday	Thupuan	3:20
16.	Wednesday	Johana	1:30
17.	Thursday	Johana	1:14
18.	Friday	Philippi	3:10
19.	Saturday	Isaia	41:10
20.	Sunday	Thufingte	30:5
21.	Monday	Luka	9:55
22.	Tuesday	Galatia	3:27
23.	Wednesday	Johana	8:10
24.	Thursday	Hebrai	4:12
25.	Friday	Hebrai	7:14
26.	Saturday	Sam	103:19
27.	Sunday	Thupuan	13:8
28.	Monday	Johana	12:35
29.	Tuesday	Thufingte	18:10
30.	Wednesday	1 Korinth	15:47
31.	Thursday	Rom	6:23